

Tilinpäätös tilikaudelta

1.1.-31.12.2022

Kaupunginhallitus 27.3.2023

Äänekosken kaupunki

Hallintokatu 4

44100 ÄÄNEKOSKI

Y-tunnus 2045520-5

1. JOHDANTO	6
1.1. Tilinpäätössäännökset	6
1.2. Tilinpäätöskokonaisuus	6
2. TOIMINTAKERTOMUS	2
2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2
2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
2.1.2.1. Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset	8
2.1.2.2. Valtuustoryhmien toiminnan tukeminen	8
2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat	9
2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
2.1.5. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	13
2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä	15
2.1.7. Kaupungin henkilöstö	16
2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	16
2.1.9. Ympäristötekijät	19
2.2. Kaupunkistrategia	20
2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	22
2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	28
2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	28
2.5. Toiminnan rahoitus.....	31
2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset	34
2.7. Kokonaistulot ja -menot.....	37
2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous	37
2.8.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	37
2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus	38
2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	40
2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	40
2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	40
2.8.5.1. Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)	42
2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)	43
2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1).....	45

2.8.5.4.	Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)	46
2.8.5.5.	Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)	48
2.8.5.6.	Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7).....	50
2.8.5.7.	Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)	51
2.8.5.8.	Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)	52
2.8.5.9.	Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)	53
2.8.5.10.	SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)	54
2.8.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	54
2.9.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	57
2.9.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	57
2.9.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	57
3.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	58
3.1.	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen	58
3.1.1.	Käyttötalouden toteutuminen	58
3.1.2.	Tuloskortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)	59
3.1.3.	Tarkastuslautakunta	64
3.1.4.	Kaupunginhallitus	65
3.1.4.1.	Hallintopalvelut	66
3.1.4.2.	Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut.....	66
3.1.4.3.	Henkilöstöpalvelut	66
3.1.4.4.	Elinvoimayksikkö	67
3.1.4.5.	Maankäyttö.....	70
3.1.4.6.	Muu toiminta.....	70
3.1.5.	Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	71
3.1.5.1.	Hallinto	76
3.1.5.2.	Terveyspalvelut	76
3.1.5.3.	Sosiaalityö.....	79
3.1.5.4.	Arjen tuki.....	81
3.1.6.	Opetus- ja kasvatuslautakunta	83
3.1.6.1.	Lasten, perheiden ja nuorten palvelut.....	90
3.1.6.2.	Opetuspalvelut	96
3.1.7.	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta.....	99
3.1.7.1.	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	99
3.1.8.	Kaupunkirakennelautakunta	106
3.1.8.1.	Kaupunkirakennepalvelut	107
3.1.8.2.	Ruokapalvelut.....	109
3.1.8.3.	Pelastustoimi	112
3.1.9.	Ympäristölautakunta.....	112

3.1.9.1.	Ympäristövalvonta	113
3.1.9.2.	Ympäristöterveydenhuolto	115
3.1.9.3.	Maaseutuasiat	116
3.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	117
3.3.	Investointien toteutuminen	120
3.3.1.	Erilliskohteet	120
3.3.2.	Nippukohteet	122
3.3.3.	Investoinnit yhteensä	125
3.4.	Rahoitusosan toteutuminen	126
4.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	127
4.1.	Tuloslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut	127
4.2.	Rahoituslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut	128
4.3.	Tase 31.12. ja tunnusluvut	129
4.4.	Kokonaistulot ja -menot 2022	130
4.5.	Konsernilaskelmat	131
4.5.1.	Konsernituloslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut	131
4.5.2.	Konsernirahoituslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut	132
4.5.3.	Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut	133
5.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	134
5.1.	Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	134
5.2.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	135
5.2.1.	Toimintatuotot tehtäväalueittain, ulkoinen	135
5.2.2.	Verotulojen erittely	135
5.2.3.	Valtionosuuksien erittely	135
5.2.4.	Palvelujen ostojen erittely	135
5.2.5.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä	136
5.2.6.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	137
5.2.7.	Pakollisten varausten muutokset	138
5.2.8.	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	138
5.2.9.	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	138
5.3.	Tasetta koskevat liitetiedot	139
5.3.1.	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	139
5.3.1.1.	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	139
5.3.1.2.	Arvonkorotukset	139
5.3.1.3.	Olennot kuntasuhteiden arvon muutokset	140
5.3.1.4.	Omistukset muissa yhteisöissä	140
5.3.1.5.	Saamisten erittely	141

5.3.1.6.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	141
5.3.2.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	142
5.3.2.1.	Oman pääoman erittely	142
5.3.2.2.	Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.....	142
5.3.2.3.	Vieras pääoma, erittely	143
5.3.2.4.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	143
5.3.2.5.	Huollettavien varat	143
5.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	144
5.4.1.	Vastuusitoumukset	144
5.4.2.	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista.....	144
5.4.3.	Muut taloudelliset vastuut	144
5.4.4.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	145
5.5.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	146
5.5.1.	Henkilöstölukumäärä 31.12.2022	146
5.5.2.	Henkilöstökulut.....	146
5.5.3.	Tilintarkastajan palkkiot	147
5.5.4.	Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista	147
6.	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	148
6.1.	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.....	148
6.2.	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	148
6.2.1.	Toimintatuotot tehtäväalueittain.....	148
6.2.2.	Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot.....	149
6.2.3.	Pakollisten varausten muutokset	149
6.2.4.	Konsernituloksen eliminoinnit.....	150
6.3.	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	150
6.3.1.	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot	150
6.3.1.1.	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	150
6.3.2.	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	151
6.3.2.1.	Oman pääoman erittely	151
6.3.2.2.	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	152
6.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	152
6.4.1.	Vastuusitoumukset	152
6.4.2.	Muut taloudelliset vastuut	152
6.4.3.	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	153
7.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	154
8.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	155

1. JOHDANTO

1.1. Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

1.2. Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot

sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Tilinpäätösvuosi 2022 oli kolmas peräkkäinen erikoinen vuosi, sillä COVID-19 epidemia vaikutti edelleen suuresti koko maailman ihmisiin ja sitä myötä myös talouteen. Koronaa suurempaa kaaosta, epäuskoa ja -varmuutta maailmanlaajuisesti aiheutti Venäjän raukkamainen hyökkäys Ukrainaan. Sodan seurauksena Suomi on jättänyt liittymishakemuksensa sotilasliitto Natoon turvataksemme maamme koskemattomuuden ja itsenäisyyden. Sota on aikaansaanut myös korkean inflaation ja viitekorot ovat lähteneet jyrkkään nousuun. Inflaatio on puolestaan aiheuttanut paineita palkkojen korotuksille ja lakkoilulle.

Suomen valtio on velkaantunut viime vuosina rankasti, ja tulevina vuosina joudumme kuntataloudessa tämän varmasti huomaamaan. Viime vuosi jää historiaan myös viimeisenä vuotena, kun sosiaali- ja terveystoimi oli kaupungin vetovastuulla. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Palvelujen siirto kuntien vastuulta hyvinvointialueille aiheutti todella mittavavia resurssipanostuksia siirron aikaansaamiseksi. Kaupungille jäi tämän siirron jälkeen todella merkittävä kiinteistö-, rahoitus- ja korkoriski sote- ja pelastustoiminnan kiinteistöjen osalta. Omistamme kiinteistöt, mutta niitä käyttää hyvinvointialue valtion määrittämällä vuokratasolla. Tilanne on täysin absurdi, mutta tämänkin kanssa tulee elää. Äänekoskella on edelleen nähtävissä samat ilmiöt kuin koko Suomessakin. Kaupungistuminen jatkuu, syntyvyys laskee, väestö ikääntyy, verotulot pienenevät. Kaupungin tulee pystyä reagoimaan ja sopeuttamaan toimintaansa ennakoivasti edellä mainittuihin ilmiöihin nähden.

Valtakunnan tasolla kuntataloudessa vuosi 2022 oli olosuhteisiin peilattuna puolestaan yllättävän hyvä (1,2 mrd. euroa). Nähtäväksi jää, tullaanko kunnilta tulevaisuudessa leikkaamaan valtion-osuuksia siinä vaiheessa, kun makrotaloudessa siirrytään elvyttämisestä sopeuttamiseen.

Äänekosken kaupungin taloudellinen tulos vuodelta 2022 oli todella heikko. Tulos oli 8,0 M€ alijäämäinen ja kaupungilla on tilinpäätöshetkellä kertynyttä ylijäämää yhteensä 3,0 M€. Heikko tulos oli seurausta mm. sosiaali- ja terveystoimen mittavista määrärahojen ylityksistä, sairaanhoitopiirin ennätyksellisestä alijäämästä ja koko kuntayhtymän purkamisesta, sähkön hinnannoususta ja kaupungin konserniyhtiöiden huonoista tulokista.

Kaupungin investoinnit jatkuivat varsin korkealla tasolla huolimatta globaalista epävakaaasta taloustilanteesta, ja kaupunki investoi yhteensä noin 8,0 miljoonalla eurolla. Kulttuurikeskus Painotalon peruskorjausurakka oli suurin yksittäinen kohde (2,2 M€), liikenneväyliin ja siltoihin satsattiin n. 1,9 M€. Muutoin investoinnit jakautuivat useisiin kymmeneen pienempiin kohteisiin. Konsernitasolla tilinpäätöksessä näkyy myös Äänekosken Energia Oy:n 4,9 M€:n pääomalainan konvertointi SVOP-rahastoon.

Koronaepidemia ja sota Ukrainassa vaikuttivat elinkeinoelämään ja varsinkin suurteollisuudessa komponenttien saatavuudessa on ollut ongelmia, mutta tilanne tämän osalta kuitenkin nyt jo helpottanut.

Moottoritie Kirristä Vehniälle valmistui vuonna 2021, mutta Äänekosken elinkeinoelämälle olisi elintärkeää saada myös 4-tien Vehniä - Hirvaskangas väli valtion rahoittamana valmiiksi aivan lähivuosina. Vaikuttamistyötä tämän hankkeen eteen tehdään normaalien lausuntokierrosten lisäksi MAL-sopimusneuvotteluissa. Joukkoliikenteen osalta kaupunginvaltuusto teki ratkaisun, että Äänekoski liittyy Jyväskylän joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueeseen ja seudullinen yhteistyösopimus laaditaan kuluvan vuoden aikana. Kaupunkiliikenne laajenee Äänekoskelle vuoden 2024 alusta lähtien.

Asukasluku jatkoi hienoista laskuaan, suurimpina tekijöinä kuntien välinen nettomuutto (-62 henki-

löö) sekä kuolleisuuden enemmisyys verrattuna syntyvyyteen (-149 henkilöä). Nettomaahanmuutto oli puolestaan hiukan positiivisen puolella (+ 18 henkilöä).

Kaupungin työttömyysprosentti laski edellisestä vuodesta (14,0 %) ollen joulukuussa 12,4 %. Kaupungin työllisyysyksikön määrätietoinen työ ja työllisyysohjelman toimenpide-ehdotusten toteuttaminen alkaa kantaa hedelmää. Työllisyyden kuntakokeilu alkoi Äänekoskella vuonna 2021 ja se on myötävaikuttanut positiivisesti kaupungin työllisyystilanteeseen.

Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 1,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Talouden ennustaminen tässä epävarmuuden maailmassa on erittäin vaikeaa ja haastavaa. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama energiakriisi, korkea inflaatio, korkojen nousu sekä hyvinvointialueiden suuri rahoitusvaje tulevat heijastumaan voimakkaasti myös kuntatalouteen. Vuoden 2023 talousarvionamme on niukasti tasapainossa, mutta talousarviossa pysyminen vaatii toimialoilta tiukkaa talouskurin noudattamista.

Äänekosken taloustilanne tulee olemaan lähivuosina todella haasteellinen. Kaupungin pitäisi pystyä sopeuttamaan menonsa tuloihin veroastetta

nostamatta. Velkaantumisen estämiseksi olisi investointimenot sopeutettava vuosikatetta pienemmiksi.

Uuden kaupunkistrategian toteuttamiseksi on laadittu nippu toimeenpano-ohjelmia ja nyt meidän tulee keskittyä ko. toimenpiteiden toteuttamiseen, jotta asukkaamme ja yrityksemme voisivat hyvin ja viihtyisivät kaupungissamme.

Kulunut vuosi oli taloudellisesti ja henkisesti todella vaikea vuosi. Oma kaupunkimme selvisi vuodesta olosuhteisiin nähden kohtalaisen hyvin. Esitän nöyrimmät kiitokseni niin asukkaille, yrittäjille, kaupungin työntekijöille kuin poliittisille päättäjillekin, että selvisimme tästä vaikeasta vuodesta näinkin hyvin. Lähitulevaisuus on edelleenkin maailmanlaajuisesti katsottuna suuren epävarmuuden ja turvattomuuden aikaa. Uskon ja toivon, että lopulta hyvä voittaa pahan ja tilanne globaalisti rauhoittuu.

Yhdessä me selviämme kaikesta.

Kiitos kuluneesta vuodesta 2022 ja toivotan kaikille innostavaa ja mukavaa vuotta 2023.

Matti Tuononen

Kaupunginjohtaja

2.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2022 valtuusto kokoontui seitsemän kertaa ja käsitteli yhteensä 87 asiaa.

Valtuuston puheenjohtajana toimi Jari Halttunen (KESK), I varapuheenjohtajana Sirpa Martins (VAS), II varapuheenjohtajana Lauri Lax (PS), III varapuheenjohtajana Piia Flink-Liimatainen (KD) ja IV varapuheenjohtajana Seppo Ruotsalainen (SD).

Valtuustossa on 43 jäsentä. Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) ajalla 1.1.-14.3. olivat seuraavat:

11 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kivimäki Ville
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Paajanen Jorma
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

vasemmisto

8 paikkaa

- Happonen Riikka
- Hartikka Pasi
- Holopainen Simo
- Kautto Juho
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Turunen Tiia
- Virtanen Matti

Keskusta

8 paikkaa

- Halttunen Jari
- Huhta Marjatta

- Lindell Leila
- Maukonen Paula
- Penttinen Anna-Riitta
- Penttinen Henna
- Piilonen Harri
- Välimäki Nina

8 paikkaa

- Kolari Marja
- Kotilainen Joni
- Laitinen Marko
- Lax Lauri
- Peltomäki Antti
- Rautiainen Marjo
- Tuominen Marke
- Virtanen Petra

KOKOOMUS

4 paikkaa

- Kiviranta Jorma
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja
- Somiska Mikko

Kristillisdemokraatit
ARVOSTAJA POLITTIKAA.

2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Vihreät De Gröna

2 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tuikka Kimmo

Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) ajalla 15.3.-13.6. olivat seuraavat:

11 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kivimäki Ville
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka

- Paajanen Jorma
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

vasemmisto

8 paikkaa

- Happonen Riikka
- Hartikka Pasi
- Holopainen Simo
- Kautto Juho
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Turunen Tiia
- Virtanen Matti

Keskusta 8 paikkaa

- Halttunen Jari
- Huhta Marjatta
- Lindell Leila
- Maukonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Penttinen Henna
- Piilonen Harri
- Välimäki Nina

5 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Lax Lauri
- Peltomäki Antti
- Tuominen Marke
- Virtanen Petra

KOKOOMUS

4 paikkaa

- Kiviranta Jorma
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja
- Somiska Mikko

Äänekosken Maltilliset 3 paikkaa

- Kolari Marja
- Laitinen Marko

- Rautiainen Marjo

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITTIKAA.

2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Vihreät De Gröna

2 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tuikka Kimmo

Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) ajalla 14.6.-31.12. olivat seuraavat:

11 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kivimäki Ville
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Paajanen Jorma
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

Keskusta 8 paikkaa

- Halttunen Jari
- Huhta Marjatta
- Lindell Leila
- Maukonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Penttinen Henna
- Piilonen Harri
- Välimäki Nina

vasemmisto

6 paikkaa

- Hartikka Pasi
- Holopainen Simo

- Kautto Juho
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Virtanen Matti

5 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Lax Lauri
- Peltomäki Antti
- Tuominen Marke
- Virtanen Petra

Äänekosken Maltilliset 5 paikkaa

- Happo Riikka
- Kolari Marja
- Laitinen Marko
- Rautiainen Marjo
- Turunen Tiia

KOKOOMUS

4 paikkaa

- Kiviranta Jorma
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja
- Somiska Mikko

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITTIKKA

2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

2 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tuikka Kimmo

Nuorisovaltuuston edustajana ajalla 1.1.-31.7. toimi Mikael Kalkku ja ajalla 1.8.-31.12. Jere Tuhkanen.

Valtuusto käsitteli vuonna 2022 muun muassa seuraavat asiat:

- Äänekosken kaupungin strategia v. 2022-2028 (kv 14.3.)
- Ääneseudun Asunnot Oy:n lainajärjestelyt ja omavelkainen takaus (kv 14.3.)
- Lahjoitus Ukrainan ja ukrainalaisten hyväksi (kv 14.3.)

- Kannelsuon asemakaava (kv 14.3.)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kiinteistöt (kv 25.4.)
- Kotakennään asemakaava II, muutos ja osittainen kumoaminen (kv 25.4.)
- Metsä-Niemelän ranta-asemakaavan muutos (kv 25.4.)
- Vuoden 2021 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (kv 13.6.)
- Äänekosken kaupungin ympäristö- ja ilmasto-ohjelma v. 2022-2028 (kv 13.6.)
- Miilunlahden asemakaava, muutos ja laajennus (kv 26.9.)
- Äänekosken kaupungin työllisyysohjelma v. 2023-2024 (kv 31.10.)
- Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasuopimus (kv 31.10.)
- Tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2023 (kv 14.11.)
- Vuoden 2023 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2026 (kv 12.12.)
- Elinkeino- ja kilpailukykyohjelma 2022-2028 (kv 12.12.)
- Kulttuuri- ja liikuntaohjelma v. 2022-2028 (kv 12.12.)
- Opetus- ja kasvatustoimialan palveluohjelma v. 2022-2028 (kv 12.12.)
- Tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen valintaa koskeva päätös (kv 12.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vuonna 2022 kaupunginhallitus kokoontui 20 kertaa ja käsitteli yhteensä 356 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi Kari Kiiskinen (SD), I varapuheenjohtajana Henna Penttinen (KESK) ja II varapuheenjohtajana Matti Virtanen (VAS).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Nuorisovaltuuston edustajana ajalla kokouksiin osallistui Elli Hyyrönmäki.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet ajalla 1.1.-13.6. olivat seuraavat:

2 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Liimatainen Tiina

Keskusta 2 paikkaa

- Penttinen Henna
- Piilonen Harri

vasemmisto

2 paikkaa

- Happo Riikka
- Virtanen Matti

2 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Tuominen Marke

KOKOOMUS

1 paikka

- Lunttila Tommi

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet ajalla 14.6.-31.12. olivat seuraavat:

2 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Liimatainen Tiina

Keskusta 2 paikkaa

- Penttinen Henna
- Piilonen Harri

vasemmisto

1 paikka

- Virtanen Matti

2 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Tuominen Marke

KOKOOMUS 1 paikka

- Lunttila Tommi

Äänekosken Maltilliset 1 paikka

- Happo Riikka

Kaupunginhallitus käsitteli vuonna 2022 muun muassa seuraavat asiat:

- Äänekosken kaupungin tiedonhallintamalli (kh 17.1.)
- Nuorten kesätyöllistäminen ja kesärittäjäyys-seteli (kh 21.2.)
- Kuljetusetuus kahdesta osoitteesta (kh 11.4.)
- Työsuojelun toimintaohjelma vuosille 2022-2025
- Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 luonnosaineisto / Lausunnon antaminen (kh 25.4.)
- Äänekosken kaupungin ja Äänekosken teatterin kannatusyhdistys ry:n väliset markkinointi- ja yhteistyösopimukset (kh 9.5.)
- Viestintäohje (kh 9.5.)
- Sosiaalisen median ohje (kh 9.5.)
- Kriisiviestintäsuunnitelma (kh 9.5.)
- Talletussopimus Toivo Parantaisen taidemu-seosäätiö sr:n kanssa (kh 9.5.)
- V. 2024 hiihdon SM-kilpailujen järjestämistä koskeva yhteistyö Äänekosken Huima ry:n kanssa (kh 23.5.)
- Hankintaohje (kh 23.5.)
- Kaupungin sitoutuminen Leader Viisari ry:n kuntarahoitukseen ohjelmakaudella 2023-2027 (kh 22.8.)
- Yritystonttien hinnoittelu Suolahden taajamassa ja Paatelan yritysalueella (kh 22.8.)
- SOTE-kiinteistöjen myynti / tonttien hinnoittelu (kh 5.9.)
- Äänekosken kaupungin ja äänekoskelaisten urheilijoiden väliset markkinointi- ja yhteistyösopimukset (kh 5.9.)
- Keski-Suomen kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton välinen puitesopimus yhteistyörakenteiden ja toimintatapojen periaatteista (kh 10.10.)

- Hallintosäännön muuttaminen (kh 24.10.)
- Äänekosken kaupungin hankintaohjelma (kh 24.10.)
- Proavera Oy:n lainajärjestelyt (kh 7.11.)
- Äänekosken kaupungin myöntämien lainojen uudistaminen sekä kaupungin lainojen lyhennysten, korkojen ja takausprovisiomaksujen tilapäinen maksuvapautus / Ääneseudun Asunnot Oy (kh 7.11.)

- Äänekosken Energia Oy:n pääomallinaehtojen muuttaminen ja sijoitus vapaan oman pääoman rahastoon (kh 28.11.)
- Joukkoliikenteen palveluseteli (kh 28.11.)
- Kuntien ja hyvinvointialueiden vuokrasopimukset siirtymäkaudella 2023-2026 (kh 19.12.)
- Äänemäen maa-alueen kauppa (kh 19.12.)

2.1.2.1. Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Äänekosken kaupungin luottamushenkilöille maksetaan

- 1) kokouspalkkiota;
- 2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;
- 3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.

Luottamushenkilölle voidaan myös maksaa palkkiota määräajalta sekä muita erillispalkkioita.

Kunta voi luottamushenkilöltä saadun valtuutuksen perusteella periä tälle maksetusta palkkiosta tuloverolain (1535/1992) 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun luottamushenkilömaksun, jonka kunta tilittää puolueelle tai puolueyhdistykselle. Kuntalain 410/2015, 82 §:n mukaan perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu luottamushenkilömaksujen määrä tilivuodelta 2022.

Puolue	Maksu, %	Maksu, €
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	15 %	10 577,21 €
Suomen Keskusta	20 %	11 377,40 €
Perussuomalaiset	5 %	2 243,25 €
Vasemmistoliitto	20 %	7 685,60 €
Kansallinen Kokoomus	15 %	2 953,05 €
Suomen Kristillisdemokraatit	10 %	1 112,30 €
Vihreä liitto	15 %	1 264,80 €
Yhteensä		37 213,61 €

2.1.2.2. Valtuustoryhmien toiminnan tukeminen

Kuntalain 19 §:n mukaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi kunta voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tukea myönnettäessä

on yksilöitävä tuen käyttötarkoitus. Tuen määrä valtuustoryhmittäin on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Äänekosken kaupunki ei tukenut valtuustoryhmiä taloudellisesti.

2.1.3. Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

taan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

2.1.4. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Maailmantalouden näkymät ovat synkät Venäjän hyökkäyssodan ja Euroopan energiakriisin jatkuessa. Myös inflaatio jatkuu nopeana, joskin hieman hidastuneena Yhdysvalloissa ja Euroopassa. Kuluttajien luottamus on erittäin heikkoa huolimatta hyvästä työllisyystilanteesta monessa maassa. Maailmantalouden kasvu hidastuu vuoden 2022 2,9 prosentista 1,9 prosenttiin vuonna 2023, mutta elpyy 3 prosentin kasvuun vuonna 2024.

Euroalueen näkymät ovat vaikeat energiakriisin ja kuluttajien ennätyksellisen heikon luottamuksen takia. Useimmat ennakoivat indikaattorit viittaavat kasvun hidastumiseen. Vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä talous on teknisessä taantumassa. Kasvun ennustetaan kuitenkin elpyvän 0,2 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttiin vuonna 2024.

Epävakaa tilanne kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla jatkuu. Etenkin Euroopan osalta on ilmassa pessimismiä, riskinottohalukkuus on vähentynyt ja pääoma on hakeutunut turvasatamiin. Osake-markkinoilla on ollut myönteistä kehitystä kesän 2022 jälkeen, mutta kurssit ovat edelleen viime vuodenvaihteen tasoa alempana. Lähikuukausina kehityksen suunnan määrää inflaatio ja siihen kohdistuvat odotukset. Rahapolitiikan kiristyminen jatkuu lyhyellä tähtäimellä. Korkotaso on noussut nopeasti ja 12 kk:n euribor oli maaliskuussa 2023 jo lähes neljä prosenttia.

Nopeimman inflaation vaihe lieenee ohitettu Yhdysvalloissa. Kuluttajahintainflaatio on hieman hidastunut, mutta pohjainflaation kiihtyminen jatkuu Euroopassa. Euroalueen inflaatio oli ennakkotietojen mukaan 8,5 % helmikuussa 2023. Erityisesti palkkojen nousupaine on monessa taloudessa huomattava. Samaan aikaan energian hinnan vaikutus inflaatioon on vähenemässä. Energiamarkki-

noiden kehitys on hieman rauhoittunut levottoman vuoden jälkeen. Raakaöljyn hinta on alentunut kesästä 2022 lähtien. Myös maakaasun hinta on laskenut nopeasti. Sähkön hinnassa ennakoidaan huipputasoa alkuvuonna 2023. Teollisuuden raaka-aineiden hinta on alentunut nopeasti kevään 2022 huippulukemista.

Suomen talouskehitys

Suomen bruttokansantuote kääntyi syksyllä 2022 lievään laskuun, ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan.

Laaja-alainen hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa, kun tulot eivät ole kasvaneet hintojen nousun tahdissa. Tilastokeskuksen mukaan kuluttajahintojen vuosimuutos oli 8,8 % helmikuussa 2023. Inflaation ennustetaan hidastuvan jo vuoden 2023 aikana, ja tulojen kasvu nopeutuu. Vuonna 2024 talous toipuu mutta ei palaudu aiemmin ennakoidulle kasvu-uralleen Venäjän hyökkäyssodan vaikutusten johdosta.

Suomen bruttokansantuotteen (bkt) arvioidaan kasvavan 1,9 prosenttia vuonna 2022, pienentyvän 0,2 prosenttia vuonna 2023 ja kasvavan 1,2 ja 1,4 prosenttia vuosina 2024 ja 2025.

Vuoden 2022 lopulla työllisyysaste on ennätyskorkealla. Myös avoimia työpaikkoja on varsin paljon. Vuonna 2023 työllisten määrä vähenee noin 12 000 hengellä ja työttömyysaste nousee 7,0 prosenttiin. Notkahduksesta huolimatta työllisyystilanne pysyy hyvänä ja työllisyys kasvaa jo vuonna 2024. Vuoteen 2025 mennessä työllisyysaste nousee 74,4 prosenttiin.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema on kohentunut reippaasti nopean nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun vuoksi tänä ja viime vuonna. Julkisyhteisöjen alijäämä alkaa kuitenkin kasvaa uudelleen vuonna 2023, kun talouskasvu ja siten verotulojen kasvu hiipuvat. Lisäksi muun muassa Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt toimet ja kohonneet

velanhoitokustannukset kasvattavat erityisesti valtion menoja. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä, ja alijäämän ennakoidaan kasvavan muun muassa kasvavien henkilöstömenojen myötä. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät sekä kohonneet velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla lähitulevaisuudessa. Keväällä 2023 muodostettavan hallituksen päätökset muuttavat julkisen talouden ennusteita sen mukaan, millaiseksi hallitusohjelma muodostuu.

Kuntatalous

Kuntatalouden tarkastelu perustuu valtiovarainministeriön tilinpäätösarvioon vuodelta 2022. Valtiovarainministeriö on laatinut tilinpäätösarvion kuntien ja kuntayhtymien raportointien tilinpäätösennusteiden perusteella. Huomioitavaa on, että neljä kuntaa ja 11 kuntayhtymää ei raportoinut tietojaan Valtiokonttorille. Lisäksi tilastoissa on vielä epäselvyyksiä sairaanhoitopiirien mahdollisten yli-/alijäämien kattamisessa. Lopulliset tilinpäätöstiedot ovat saatavilla huhtikuun puolen välin jälkeen.

Valtiovarainministeriön tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien tilikauden 2022 tulos oli selvästi positiivinen 1,23 miljardia euroa. Tilikausi oli kuitenkin negatiivinen 93 kunnassa, kun vuonna 2021 tulos oli negatiivinen 60 kunnassa. Mutta kuntien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi hieman yli 15 miljardin euron. 12 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää, alijäämäisten kuntien määrä laski kahdella vuodesta 2021.

Kuntien vuosikate heikkeni hieman vajaat 0,30 miljardia euroa vuodesta 2021, jolloin vuosikate oli varsin vahva. Vuosikate oli parin viime vuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vaikka toimintakate heikkeni yli 2 miljardia euroa, niin verotulojen hyvä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua ja toimintatuotot vähenivät (koronatuotet vähenivät).

Valtionosuudet kasvoivat noin 650 miljoonalla euroa eli 6,4 prosenttia. Kasvu johtui muun muassa hallitusohjelman mukaisten tehtävänlaajennuksista, valtionosuuksien tason korotuksesta ja indeksitarkistuksesta. Kuntien käyttötalouden valtionosuudet olivat yhteensä 10,73 mrd. euroa vuonna 2022.

Kuntien verotulot kasvoivat yli 5 prosenttia vuonna 2022. Tästä kunnallisveron tuotto kasvoi 5,1 prosenttia, osuus yhteisöverosta 6,5 prosenttia (kunnilla vuosina 2020 ja 2021 ollut 10 prosenttiyksikön korotus aiheutti vielä viime vuonna noin 205 miljoonan euron lisätulon) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (6,2 %). Kuntien verotulot olivat vuonna 2022 yhteensä 26,77 mrd. euroa.

Kuntien nettoinvestoinneissa tapahtui selkeä lasku, joka johtui pääasiassa Helsingin kaupungin erittäin suurista investointihyödykkeiden luovutustuloista (Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen). Helsingin luovutustulot olivat noin 855 milj. euroa viime vuonna. Lisäksi nettoinvestointeihin vaikuttivat kuntien suorittamat sosiaali- ja terveystilojen myynnit. (Brutto)investoinnit sen sijaan kasvoivat vuoden 2021 3,94 mrd. eurosta viime vuoden 4,20 mrd. euroon.

Kuntien lainakanta väheni poikkeuksellisesti noin 410 milj. euroa eli -2,1 prosenttia vuonna 2022. Lainakanta laski noin 18,719 mrd. euroon eli 3 392 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 135 kunnassa, samoin kuin vuosina 2020 ja 2021. Erot kuntien välillä ovat suuret: Enonkoskella, Hirsensalmella ja Kauniaisissa kunnalla ei ollut vuonna 2022 lainkaan lainaa, kun taas Lestijärvellä sitä oli noin 16 496 euroa/asukas.

Kuntayhtymien raportoinneissa oli puutteita ja sen vuoksi alla esitettyihin tilinpäätösarvioihin tietoihin tulee suhtautua varauksellisesti.

Kuntayhtymien vuosikate heikkeni noin 100 milj. eurolla edellisvuodesta. Vuosikate oli noin 720 milj. euroa positiivinen, kun edellisvuonna se oli noin 820 milj. euroa. Vuosikatteen heikkenemisestä huolimatta vuosikate riitti kattamaan poistot edellisvuoden tapaan. Tämän johdosta myös tilikauden tulos säilyi lievästi positiivisena ollen noin 40 milj. euroa, kun edellisvuonna tulos oli positiivinen peräti 160 milj. euroa. Negatiivisen vuosikatteen kuntayhtymiä oli kuitenkin lähes kaksi kertaa enemmän kuin edellisvuonna. Kuntayhtymien negatiivisen vuosikatteen euromäärä yli kaksinkertaistui edellisvuoden -15,7 milj. eurosta -35,8 milj. euroon. Tilikauden tulos oli negatiivinen 66 kuntayhtymällä kun edellisvuonna aomäärä oli 45.

Kuntayhtymistä sairaanhoitopiirien osalta erityistä huomiota tulee kiinnittää sote-uudistuksen voimaannapolain mukaiseen alijäämän kattamisveloitteeseen, jonka mukaan sairaanhoitopiirien

kuntayhtymien sekä kehitysvammaisten erityis-
huollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momen-
tissa tarkoitettujen erityishuoltopiirien on katet-
tava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä
ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialu-
eelle ja HUS-yhtymään.

On huomioitavaa, että neljä sairaanhoitopiiriä ei
ole ilmoittanut tietojaan tilinpäätösennusteen
laatimisvaiheessa. Lisäksi alijäämien kattamista
ei ole toteutettu tilinpäätösarvioissa kaikkien sai-
raanhoitopiirien osalta, eli usealla sairaanhoito-
piirillä on tilinpäätösarviotietojen mukaan lain
vastaisesti edelleen kattamatonta alijäämää ta-
seessaan.

Tämä johtunee siitä, että kuntayhtymien jäsen-
kuntien lopulliset maksuosuudet (ml. alijäämien
kattamiset) eivät ole olleet vielä tiedossa arvio-
tietoja raportoitaessa. Tästä johtuen kuntayhty-
mien lopulliset tilinpäätöstiedot voivat poiketa
merkittävästikin nyt esitetyistä arviotiedoista.
Taloustilanne tulee olemaan lopulta parempi kuin
arviotiedoissa, koska yllä mainittujen kertyneiden
alijääminen kattaminen edellyttää ylijäämäisiä ti-
linpäätöksiä vuodelta 2022. Tämä taas voi heijas-
tua kuntien lopullisiin tilinpäätöksiin heikentä-
västi, mikäli kunnat eivät ole tehneet ao. alijää-
mistä pakollisia varauksia.

Vuosi 2023 on Suomen julkisessa hallinnossa ja
myös kuntataloudessa historiallinen vuosi, sillä
hyvinvointialueuudistus astui voimaan. Kuntata-
louden tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen
entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulu-
tukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on
laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden
alenemisen vuoksi. Monissa pienissä kunnissa kou-
luverkko on supistettu jo niin, ettei sen kaventa-
minen ole mahdollista lopettamatta palvelua ko-
nanaan. Lisäksi varhaiskasvatukseen osallistuneiden
lasten määrään vaikuttaa myös osallistumis-
aste, joka on ollut viime vuosina kasvussa. Selvää
kuitenkin on, että nuorten ikäluokkien pienenty-
minen avaa osalle kunnista säästömahdollisuuksia.

sia, joihin on reagoitava nopeasti talouden tasa-
painottamiseksi ja laadukkaan opetuksen turvaa-
miseksi.

Kuntatalouteen jää sote-uudistuksen jälkeen me-
nojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasa-
paino, ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024-
2026 hieman tuloja suurempina. Lisäksi sote- ja
pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointi-
alueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa ta-
louttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Sa-
manaikaisesti investointitarpeet pysyvät mitta-
vina muun muassa rakennuskannan iän, muutto-
liikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi.
Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteel-
listen uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuk-
sen jälkeenkin.

Vuodesta 2023 alkaen julkinen velkasuhde alkaa
kasvaa uudelleen jo valmiiksi korkeahkolta ta-
solta. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mitta-
vat alijäämät sekä nopeasti kohoavat velanhoito-
kustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla
uralla. Valtionhallinnon alijäämä pysyy vuodesta
2023 alkaen mittavana mm. varautumistoimien
johdosta. Toimia on osoitettu mm. sisäiseen sekä
ulkoiseen turvallisuuteen, vihreän siirtymän vauh-
dittamiseen sekä maahanmuuttomenojen kas-
vuun. Valtion velanhoitomenot kasvavat, minkä li-
säksi verkkainen talouskasvu vaimentaa verotulo-
jen kasvua. Kuluva vaalikausi päättyy vuoteen
2023. Uudella tulevalle hallituksella on edessään
mittava talouden tasapainotus ja päätökset voivat
keikauttaa julkista taloutta kumpaan suuntaan ta-
hansa.

(Lähde: VM/tilinpäätösarviot 2022 ja taloudellinen
katsaus 2022)

Äänekosken talouden kehitys

Väestökehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuo-
den 2022 lopussa 18 128 henkeä ja vähennystä
edelliseen vuoteen verrattuna oli 190 henkilöä.

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS

Äänekosken väkiluvun kehitys	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasluku 31.12.	20 077	19 909	19 646	19 374	19 144	18 851	18 765	18 577	18 318	18 128
Muutos %	-0,9 %	-0,8 %	-1,3 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,5 %	-1,0 %	-1,4 %	-1,0 %
Muutos (asukasta)	-188	-168	-263	-272	-230	-293	-86	-188	-259	-190

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄESTÖNMUUTOS

Äänekoski	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022
Syntyneet	138	118
Kuolleet	-247	-267
Luonnollinen väestönlisäys	-109	-149
Tulomuutto	642	665
Lähtömuutto	-811	-727
Kuntien välinen nettomuutto	-169	-62
Maahanmuutto	27	32
Maastamuutto	-5	-14
Nettosiirtolaisuus	22	18
Väkiluvun korjaus	-3	3
Väestönlisäys	-259	-190
Ennakkoväkiluku	18 318	18 128

Työllisyys

Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 260 400 vuoden 2022 lopussa, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 14 900 vähemmän. Työttömien määrä nousi marraskuusta 25 600:lla. Työttömyyden kasvu joulukuussa on myös jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräin ammattilisten koulujen päätymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteiden tavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana.

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2022 lopussa 15 171 työtöntä työnhakijaa mikä on 862 (-5,4 %) vähemmän kuin edellisvuoden lopussa.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 12,4 % (14,0 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 12,2 % (12,9 %)

ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,9 % (10,5 %).

Työvoiman määrä oli Äänekoskella joulukuun 2022 lopussa 7 919 (7 933).

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 983, mikä oli 126 vähemmän, kuin vuotta aikaisemmin (1 109). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä väheni edellisvuodesta 182 henkilöllä olleen vuoden lopussa 248. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys väheni. Heitä oli vuoden lopussa 418 (552). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 114 (149).

Työttömistä työnhakijoista oli vuoden lopussa lomautettuja 96 (115). Lomautettuja oli vuoden lopussa 37 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Avoimia työpaikkoja oli vuoden lopussa 87 (124).

TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN 2022 LOPUSSA

Työttömyysaste 31.12.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Äänekoski	19,5	15,5	14,0	16,8	19,2	14,0	12,4
Keski-Suomi	17,0	13,8	12,4	12,5	15,6	12,9	12,2
Koko Suomi	13,6	11,2	9,7	9,8	13,6	10,5	9,9

2.1.5.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Valtionosuudet kasvoivat 2,4 miljoonaa euroa (4,8 %) vuodesta 2021.

Kunnallisveron tuotto kasvoi noin 0,4 miljoonaa euroa (0,6 %) edellisvuodesta. Kiinteistöveron tuotto kasvoi 0,1 miljoonaa euroa (1,3 %). Yhteisöveron tuotto oli 9,7 miljoonaa euroa ja kertymä oli -18,7 % edellisvuotta heikompi. Vuonna 2021 yhteisöveron kertymään vaikutti määräaikainen koronasta johtuva jako-osuuden 10 %:n korotus. Määräaikainen korotus poistui vuonna 2022. Kokonaisuudessaan kaupungin verotulot vähenivät noin 1,8 miljoonaa euroa (-2,2 %).

Osinkotuottoja kirjattiin 0,2 miljoonaa euroa vuonna 2022, mikä on 0,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 0,4 miljoonaa euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 0,1 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien myyntivoittoja kertyi tilikaudella 0,1 miljoonaa euroa. Edellisvuonna pysyvien vastaavien myyntivoittojen määrä oli 0,5 miljoonaa euroa.

Koronakustannukset ja -korvaukset

Koronasta aiheutuneita suoria toimintakuluja kirjattiin tuloslaskelmaan 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2022. Vastaavasti tuloslaskelman toimintatuottoihin sisältyy Sosiaali- ja terveysministeriöltä koronan välittömiin kustannuksiin saatuja avustuksia yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Avustus ei riittänyt kattamaan koronasta aiheutuneita suoria kustannuksia vuonna 2022.

Lisäksi osana kunta-alan hyvinvointialueiden työehtosopimusneuvotteluja on sovittu koronapotilaiden hoitoon osallistuneelle henkilöstölle takautuvasti maksettavasta 600 euron kertakorvauksesta, joka tuli kirjata vuoden 2022 kuluksi. Korvauksen suuruudeksi on arvoitu 0,2 miljoonaa euroa ja se heikentää kaupungin vuoden 2022 tulosta.

Sairaanhoitopiirin alijäämien kattaminen

Hyvinvointialueuudistusta koskevan lainsäädännön mukaan jäsenkuntien tuli kattaa sairaanhoitopiirien kertyneet alijäämät vuoden 2022 loppuun mennessä. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kertynyt alijäämä oli yhteensä 62,10 miljoonaa euroa, josta kaupungin osuus palvelujen käytön suhteessa 7,67 % eli 4,76 milj. euroa. Kaupunki varautui vuoden 2022 tilinpäätöksessä alijäämien kattamiseen jo 3,12 miljoonan euron pakollisella varauksella. Aiemman varauksen ylittävä osa 1,64 miljoonaa euroa on kirjattu terveyspalvelujen vastuualueelle erikoissairaanhoidon kuluksi vuodelle 2022, mikä heikentää vastaavasti kaupungin tulosta.

Sairaanhoitopiiri ilmoitti maaliskuussa 2023, että sairaanhoitopiirin kirjaamaa 24,0 miljoonan euron alijäämää peruspääomaa vastaa ei hyväksytty, joten jäsenkuntien katettavaksi tuli vielä lisäksi 24,0 miljoonan alijäämä. Äänekosken kaupungin osuus alijäämästä on käytön perusteella 1,84 miljoonaa euroa, josta kaupunki on tehnyt pakollisen varauksen taseeseen. Varaus heikentää kaupungin tulosta vuonna 2022.

Vuoden 2022 tuloslaskelmaan kohdentuu varaukset huomioiden 3,48 miljoonan euron kustannukset sairaanhoitopiirin alijäämien kattamisesta. Äänekosken kaupungin katettavaksi tuli sairaanhoitopiirin alijäämiä yhteensä 6,6 miljoonaa euroa vuosina 2021-2022.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämien kattamisella on ollut merkittävä negatiivinen vaikutus kaupungin vuosien 2021-2022 talouteen. Lisäksi alijäämien kattaminen aiheuttaa kaupungille kustannuksia jatkossakin pysyvien valtionosuusleikkauksien vuoksi.

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Kaupunki investoi yhteensä 8,0 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Suurimpana yksittäisenä kohteena oli kulttuurikeskus painotalo (2,2 M€). Liikenneväyliin ja siltoihin investoitiin noin 1,8 M€. Lisäksi investoitiin lukuisiin pienempiin kohteisiin.

Vuoden 2022 aikana hyväksyttiin viisi asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat Kannelsuon asemakaava, Miilunlahden sekä Kotakennään asemakaavan muutos.

Rakentamattomia liiketontteja myytiin kaksi, Koukkuniemen alueelta yksi ja Aatulan alueelta yksi. Rakennettuja teollisuus- ja liiketontteja myytiin viisi. Maa-alueita hankittiin vuoden 2022 aikana Koiviston koulun läheisyydestä ja Äänekosken taajaman alueelta.

Suurimmat yrityshakkeet vuoden aikana olivat Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen, Valion kipsytyskellari-investointi, Kurikka Timberin toimintojen kehittäminen, Meconetin uusien tilojen valmistuminen, Metsä Groupin ja Valmetin 3D-pakkauspilottilaitoksen käynnistyminen ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentamisen käynnistäminen. Lisäksi Metsä Group suunnittelee uuden Kerto® LVL -tehtaan rakentamista Äänekosken laajentuvalla tehdasalueelleen. Varsinainen investointipäätös saataneen kevään 2023 aikana.

Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat teemapuiston, Wanhan aseman seudun, Frisbee-golf alueen suunnittelun käynnistäminen ja Kotakennäs I:n ja II:n kehittäminen.

Vihreä Uusiutuva Äänekoski-hankkeessa valmisteltiin kaupungin ympäristöohjelma, jonka toimenpiteiden vaikutuksesta pystytään pienentämään päästöjä ja energiankulutusta tulevaisuudessa. Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma sisältää kaikille toimialoille toimenpiteitä asioiden edistämiseksi.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuotena usein eri toimenpitein. Näkyvimpiä kampanjoita olivat Kosken Ääniä-videot, Äänekoski Ilmiön-lanseeraus kaupunkistrategian jalkauttamiseksi ja radiokampanja eri (asukas, matkailija ja sijoittuva yritys) kohderyhmille sekä mökkiläisille kohdennettu some- ja verkkomarkkinointi.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvoiton talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 13 talousarviomuutosta (pykälää), joiden euroääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli -8,1 miljoonaa euroa ja rahoitusosaan 0,9 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli -0,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualueitasolla tarkastuslautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan, opetus- ja kasvatustalautakunnan, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan, kaupunkirakennelautakunnan ja ympäristölautakunnan osalta.

Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Kaupungin organisaatio on jaettu 20 eri vastuualueeseen, joista 14 on sitovia valtuustoon nähden. Sitovan tason vastuualueilla lisätalousarviot huomioiden talousarvio alitettiin 7 vastuualueen osalta ja ylitettiin 7 vastuualueen osalta. Keskushallinnon osalta sitovuustaso on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta) ja talousarvio alitettiin.

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) talousarvion ylityksiä oli 3 kpl: terveystaloudet 2 159 000 euroa, sosiaalityö 192 000 euroa ja arjen tuki 141 000 euroa. Terveystaloudien ylityksestä 1 840 000 euroa (Äänekosken osuus) aiheutuu tilinpäätöksessä kirjatusta varauksesta sairaanhoitopiiriin alijäämän kattamiseen (kuntien lisälasku yhteensä 24 milj. euroa).

Merkittäviä (yli 100 000 euroa) sitovan tason talousarvion alituksia oli 4 kpl (kaupunginhallitus, lasten, perheiden ja nuorten palvelut, kulttuuri- ja liikuntapalvelut ja kaupunkirakennepalvelut).

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 3, talousarvion toteutuminen.

Olennot toiminnan ja talouden muutokset tilinlaskauden päättymisen jälkeen

Kaupunki kirjasi vuoden 2022 tilinpäätöksessä tulostaikutteisesti 1,84 miljoonaa euron varauksen sairaanhoitopiiriin 24,0 miljoonaa euron alijäämistä sairaanhoitopiiriin peruttua alijäämän kattamisen peruspääomaa vastaan. Sairaanhoitopiiri on lähettänyt tästä laskun, mutta laskua ei toistaiseksi makseta, koska aikaisempi sairaanhoitopiiriin valtuuston päätös alijäämän kattamisesta peruspääomaa vastaan on lainvoimainen.

Äänekosken kaupungilla on käynnissä sotekiinteistöjen myyntiprosessi. Mikäli myynti toteutuu, sillä on merkittävä vaikutus kaupungin talouteen.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT hyväksyi 7.3.2023 alan työ- ja virkaehtosopimukseen 2022-2025 liittyvän neuvotteluratkaisun niin sanotusta perälautatarkastelusta. Tarkastelun taustalla on tiettyjen yksityisten toimialojen muodostama yleinen palkankorotuslinja. Kolme sovittua verrokisopimusta ovat teknologiateollisuuden työntekijöiden, kemian perusteollisuuden ja kuorma-autoalan työehtosopimukset. Sovintoesitysten

mukaisen perälaulatarkastelun myötä kunta- ja hyvinvointialan palkankorotukset vuosina 2023 ja 2024 nousevat aiemmin sovitusta. Ratkaisu nostaa kunta-alan pysyviä henkilöstökustannuksia 1 prosentilla vuonna 2023 ja 1,1 prosentilla vuonna 2024. Osa palkankorotuksista on kaikille maksettavia yleiskorotuksia ja osa paikallisesti sovittavia järjestelyeriä. Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan henkilöstölle maksetaan kesäkuussa 2023 vastaavansuuruinen euromääräinen kertapalkkio kuin yksityisillä verrokkialoilla. Kertapalkkio on täysiaikaisille työntekijöille 467 euroa. Kertapalkkiot lisäävät henkilöstökustannuksia tänä vuonna 1,1 prosentilla.

Korot nousivat poikkeuksellisen jyrkästi vuonna 2022 ja nousu on jatkunut vuonna 2023. 12 kuukauden euriborkorko oli maaliskuun alussa 3,9 %. Euroopan keskuspankki on jatkanut korkojen nostamista inflaation hillitsemiseksi. EKP:n tavoitteen mukaan pohjainflaation tulisi olla noin kaksi prosenttia. Helmikuussa 2023 nostettiin kaikkia EKP:n kolmea korkoa 0,50 prosenttiyksiköllä ja myös maaliskuussa tehtiin 0,50 prosenttiyksikön nosto. Koronnosto-odotukset ovat kohonneet, kun inflaatio on osoittautunut euroalueella odotettua korkeammaksi. Nähtäväksi jää kuinka amerikkalaisen SVB-pankin kaatuminen ja pankkikriisin uhka vaikuttaa EKP:n tuleviin korkopäätöksiin.

2.1.6. Arvio todennäköisestä kehityksestä

Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset valtionosuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen sekä ja suurien investointien toteuttamiseen budjetoidun mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimen rajusti kasvaneet kustannukset ja sairaanhoitopiirin alijäämien kattaminen tulee vaikuttamaan jatkossa negatiivisesti kaupungin talouteen pysyvien valtionosuusleikkausten vuoksi. Sote-uudistuksen lopulliset siirtolaskelmat valmistuvat vuonna 2023, kun kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstiedot ovat valmistuneet.

Vuonna 2023 hallituskausi päättyy ja uudella tulevalla hallituksella on edessä julkisen talouden miljardien eurojen tasapainotus. Tulevan hallituksen päätökset voivat keikauttaa julkista taloutta kumpan suuntaan tahansa ja päätösten vaikutukset kuntiin jäävät nähtäväksi.

Ukrainan sota on tuonut suurta epävarmuutta Suomen lähivuosien talouskehitykseen ja tilanne elää jatkuvasti. Talousvaikutukset riippuvat sodan laajuudesta ja kestosta, joita ei vielä tiedetä.

Kaupungin taloussuunnitelman mukaan vuosikatteen vuosina 2023 - 2026 ovat noin 6,0 - 8,7 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelman perusteella

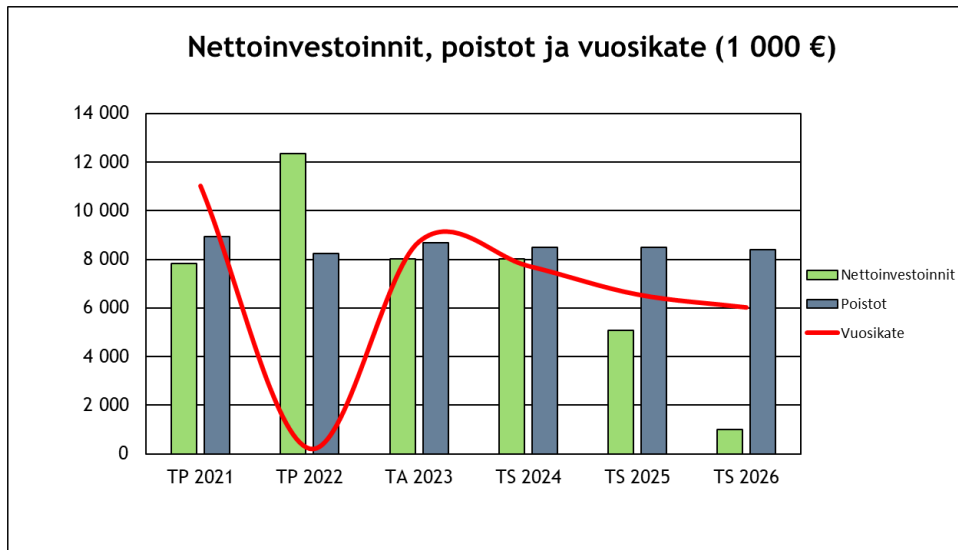
vuosien 2024-2026 tulokset näyttäisivät muodostuvan alijäämäisiksi. Kaupunki on käynnistänyt keväällä 2023 talouden tasapainottamistoimenpiteiden etsimisen jo talousarviovuoden 2023 aikana.

Suurimpia lähivuosien investointeja ovat kaupungintalon peruskorjaus tai uudisrakennus, museon peruskorjaus, Suolahden yhtenäiskoulun vanhan osan saneeraus, Suolahden uimahallin peruskorjaus, monitoimialueen rakentaminen sekä liikenneväylien perusparannus ja uusien rakentaminen. Lisäksi leasingrahoituksella käynnistetään Koulunmäen yhtenäiskoulun C-osan uudisrakennus sekä Koiviston päiväkodin rakentaminen Koiviston koulun laajenuksena.

Taloussuunnitelman mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2023 lopussa noin 76,1 miljoonaa euroa. Vuosina 2023, 2025 ja 2026 vuosikate riittää suunniteltujen investointien toteuttamiseksi. Vuonna 2024 investoinnit ovat vuosikatetta suuremmat. Vuosittaisen investointitason tulisi olla enintään vuosikatteen suuruinen, jotta vuosikate riittäisi poistoihin.

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä laskee 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2023 vuoden 2022 tasosta. Suunnitelmavuonna 2024 lainamäärä kasvaa, mutta vuosina 2025-2026 lainamäärä vähenee.

NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2021 - 2026

2.1.7. Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 1 434 (1 394) henkilöä, joista vakinaisten osuus on 1 036 (995) henkilöä ja määräaikaisten sekä sijaisten 398 (399) henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä lisääntyi 40 henkilöä. Määräaikainen henkilöstö muodostui pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 72,3 % (71,4).

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2022 lopussa oli sosiaali- ja terveystoimiala, jossa

päätoimisesta henkilöstöstä työskenteli 42,5 % (42,7). Opetus- ja kasvatustoimialalla työskenteli 37,4 % (37,2), keskushallinnossa 8,4 % (10,1), kulttuuri- ja liikuntatoimessa 3,9 % (3,7) sekä kaupungin kirakenne- ja ympäristötoimialalla 7,7 % (6,3).

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2022 olivat 52,1 milj. euroa (2021: 50,1) ja palkkojen sivukulut 13,7 milj. euroa (2021: 13,5).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2022 henkilöstöraportista.

2.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työn vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi toteutetaan työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti kaikilla kaupungin työpaikoilla 3 vuoden välein. Työn vaarojen selvittäminen ja riskien arviointi (RVA) tehdään WPro-järjestelmässä.

Vaarojen selvittäminen ja riskinarviointi tulee päivittää myös silloin, jos työssä tai työpaikan olosuhteissa tapahtuu oleellisia muutoksia. Koronatilanteen aikana työolosuhteet sekä työ- ja toimintatavat ovat muuttuneet monessa työyksikössä, mikä on edellyttänyt säännöllistä työn vaarojen

arvioinnin päivittämistä ja ajan tasalla pitämistä.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on kasvanut vuoden 2021 tasosta 2,1 milj. euroa. Korkokulut kasvoivat vuoden 2021 tasosta noin 0,1 miljoonaa euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 28,0 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2022 lopussa noin

45,3 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2022 yhteensä 73,3 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskikorko oli 0,619 % (0,562 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 13,26 % ja kiinteäkorkoisia oli 86,74 %.

Kaupungin lainasalkku, joka koostuu sekä pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista on korkosuojattu yhteensä 70,0 miljoonaan euroon saakka.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor - sidonnaisia lainoja 0,0 (0,0) miljoonaa euroa, 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 1,6 (1,7) miljoonaa euroa ja koronvaihtosopimuskorko 10 v -sidonnaisia lainoja 4,4 (4,6). Lisäksi kiinteäkorkoisia lainoja oli 39,3 (42,0) miljoonaa euroa.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2022 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2022 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2022 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 28 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 18,4 (23,3) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 41,0 (60,4) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 3,6 (3,9) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetty 11,1 (29,6) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetty 25,0 (25,7) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Hyvinvointialueuudistus

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön mukaan kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyivät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Voimaannpanolain 22 §:n nojalla kaupungin ja hyvinvointialueen välillä tulee siis olemaan lakiin perustuva vuokrasuhde 1.1.2023 lukien ja 31.12.2025 saakka ja mahdollisesti vielä

31.12.2026 saakka. Tämän kolmen tai mahdollisesti neljän vuoden mittaisen siirtymäkauden jälkeen hyvinvointialueella ei ole enää velvollisuutta vuokrata näitä kiinteistöjä ja toimitiloja eikä niistä maksettavan vuokran määrää säännellä lailla tai asetuksella.

Siirtymäkauden jälkeen kaupunki ei voi enää toimia hyvinvointialueen vuokranantajana. Vuokraustoiminta on yhtiöitettävä siirtymäkauden jälkeen. Yhtiöittämisvelvollisuus merkitsee käytännössä, että kaupungin tulee myydä tai muulla tavoin luovuttaa kiinteistöjen ja toimitilojen omistus esimerkiksi olemassa olevalle tai uudelle tytäryhtiölle, joka tämän jälkeen voi tarjota niitä hyvinvointialueen vuokrattavaksi.

Kaupungin omistamien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen euromääräinen arvo on suuri. Näiden tasearvo kaupungin kirjanpidossa on tällä hetkellä noin 32 miljoonaa euroa.

Mikäli kaupunki myy kiinteistöt omalle tai perustettavalle tytäryhtiölle niistä tulee suorittaa nykyisen lainsäädännön mukaisesti varainsiirtovero. Veron nykyinen suuruus on kiinteistöistä ja rakennuksista 4 % kauppahinnasta ja kiinteistöyhtiön osakeomistuksesta 2 % hinnasta.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa. Työtapaturmavakuutukset hoidetaan IF vahinkovakuutusyhtiö Oyj:n kanssa ja omaisuus- ja vahinkovakuutukset hoidetaan OP Vakuutus Oy:n kanssa.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOISTUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

Kiinteistöasia, terveyskeskuksen rakennusvirhettä koskeva riitaisuus

Vuonna 2022 jatkettiin terveyskeskuskiinteistössä havaittuihin ongelmiin ja mahdolliseen rakennusvirheeseen liittyvän kysymyksen käsittelyä. Rakennus on vuonna 2014 kaupungin keskustaan valmistunut uudisrakennus. Asian käsittely riidan vastapuolena olevan rakennusliikkeen Bravida Fin-

land Oy:n kanssa siirtyi syksyllä 2018 erään jyvaskyläläisen asianajotoimiston hoidettavaksi kaupunginhallituksen päätöksen perusteella.

Kaupunki valmisteli kanteen nostamista käräjäoikeudessa Bravida Finland Oy:tä vastaan. Touko-kuussa 2022 neuvotteluissa vastapuolen kanssa saavutettiin kuitenkin sovintoehdotus. Tämän mukaan riitaisan asian päättämiseksi ja laajan oikeudenkäynnin välttämiseksi laadittaisiin osapuolten välinen sovintosopimus, jossa ei puolin eikä toisin myönnettäisi toisen osapuolen vaatimuksia ja perusteita oikeaksi, mutta rakennusliike suorittaisi kaupungille kertakaikkisena korvauksena 30 000 euroa. Tämän jälkeen osapuolilla ei olisi mitään vaatimuksia toisiaan kohtaan urakkasopimukseen liittyen ja kaikki urakoitsijan vastuut päättyisivät. Kumpikin osapuoli myös vastaisi omista asiamies- ja selvittelykuluistaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi sovintoehdotuksen 23.5.2022 tekemällään päätöksellä. Päätös tuli lainvoimaiseksi kesäkuussa 2022 ja sovintosopimus allekirjoitettiin samassa kuussa. Bravida Finland Oy maksoi korvauksen kaupungille heinäkuussa 2022. Asian käsittely päättyi.

Kiinteistöasia, maanvuokrasopimuksen lunastukseen liittyvä riitaisuus

Vuonna 2022 kaupungin ja Heikki ja Helena Hilpisen kesken neuvoteltiin Äänekosken Suolahdessa sijaitsevan liikerakennuksen mahdollisesta lunastamisesta kaupungin omaisuudeksi ja lunastuksen ehdoista. Kyseessä on vuonna 1987 valmistunut, pääasiassa autoalan yritystoimintaan käytettyä hallitilaa käsittävä rakennus. Rakennus sijaitsee kaupungin omistamalla liiketontilla. Maanvuokrasopimus oli tehty määräajaksi 1.11.1986-30.9.2022.

Maanvuokrasopimuksessa oli sovittu kaupungin velvollisuudesta vuokrasuhteen päättyessä lunastaa tontilla olevat vuokralaisen rakennukset. Kaupungin ja Heikki ja Helena Hilpisen kesken syntyi riitaisuutta lunastussumman laskentaperusteista ja summan euromääräisestä suuruudesta. Osapuolten näkemysten välillä oli hyvin suuri, jopa 11-kertainen ero.

Kaupungin ja Heikki ja Helena Hilpisen kesken kestävä 2022 alkaen käydyissä keskusteluissa ei saavutettu sovinnollista ratkaisua. Tilikauden päättyessä asian käsittely oli kesken.

Tammikuun puolivälissä 2023 Heikki ja Helena Hilpinen nostivat asiassa kanteen Keski-Suomen käräjäoikeudessa. Kanteen pääasiallisena sisältönä on, että he vaativat käräjäoikeutta vahvistamaan sopimuksen mukainen lunastussumman olevan 693 000 euroa ja velvoittamaan vastaajana olevan kaupungin suorittamaan summan heille.

Kaupunginhallitus päätti 16.1.2023 antaa eräälle jyvaskyläläiselle asianajotoimistolle asiaa koskevan toimeksiannon. Tilinpäätöksen laatimisaikana asian käsittely oli kesken. Myöskään käräjäoikeuden työskentelyn aikatauluista ei ollut tietoa.

Kaupungin omaisuuden epäiltyyn kavaltamiseen perustuva rikosasia

Vuoden 2022 aikana jatkettiin vuonna 2021 ilmi tulleen, kaupungin omaisuuteen kohdistuvan epäillyn kavallusasian selvittämistä. Asiassa on kyse siitä, että yksityishenkilö oli lainannut Äänekosken kaupunginkirjaston kokoelmiin kuuluvia kirjoja, mutta jättänyt ne palauttamatta ja myynyt niitä omaan lukuunsa. Asia oli tilikauden päättyessä poliisin tutkittavana.

Virallinen syyttäjä nosti asiassa syytteen kyseistä yksityishenkilöä vastaan Keski-Suomen käräjäoikeudessa tammikuussa 2023. Kaupunki on asianomistajana yhtynyt syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja lisäksi vaatinut vahingonkorvausta ja oikeudenkäyntikulukorvausta vastaajalta. Tasekirjan laatimisaikana tuomioistuinkäsittelyn aikataulua ei vielä ollut tiedossa.

Työsuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta aiheutuva riita

Hovioikeudessa on vireillä työsuhteen irtisanomisesta ja purkamisesta aiheutuva riita, joka koskee koeaikapurkua vuonna 2019. Asia käsitellään kesäkuussa 2023.

Hallintolainkäyttöasiat

Kaava-asia, valitus Henttalanmäen asemakaavan hyväksymisestä

Valtuusto hyväksyi 7.12.2021 tekemällään päätöksellä asemakaavan kaupungin keskustaaajaman lähistöllä olevalle asemakaavoittamattomalle Henttalanmäen alueelle. Kaava-alue sijaitsee Metsä Fibre Oy:n Äänekosken biotuotetehtaan eteläpuolella, ja sanottu yhtiö oli hakenut kaavan laatimista liittyen metsäteollisuuden tuleviin investointisuunnitelmiin.

Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry teki tammikuussa 2022 valtuuston päätöksestä kunnallisvalituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Kaupunki antoi asiassa pyydetyn lausunnon hallinto-oikeudelle helmikuussa 2022. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen kokonaisuudessaan marraskuussa 2022 antamallaan päätöksellä.

Joulukuussa 2022 korkeimmasta hallinto-oikeudesta saatiin tieto, jonka mukaan hallinto-oikeuden päätöksestä ei haettu valituslupaa KHO:een eikä tehty jatkovalitusta, joten hallinto-oikeuden päätös oli tullut lainvoimaiseksi. Asian käsittely päättyi.

2.1.9. Ympäristötekijät

Ympäristötekijät

Ympäristöllä tarkoitetaan niitä fyysisiä, sosiaalisia ja kulttuuritekijöitä, jotka kuuluvat luontoon tai rakennettuun ympäristöön ja joiden kanssa ihminen on vuorovaikutuksessa. Ympäristö nähdään ennen kaikkea ihmisen elinympäristönä, jonka tilaan ja laatuun ihmisen toiminta vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannon tekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Äänekosken kaupunki osallistuu ilmanlaadun yhteistarkkailuun energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa. Ilmatieteen laitos vastaa ilmanlaadunmittauksista ja sopimuskausi on voimassa 2020- 2024. Mittausasemalla mitataan jatkuvatoimisilla automaattisilla analysointilaitteilla typen oksidien (NO, NO₂ ja NO_x), halkaisijaltaan alle 10 µm:n suuruisten hengitettävien hiukkasten (PM₁₀), rikkidioksidin (SO₂) ja haisevien rikkiyhdisteiden (TRS) pitoisuuksia. Lisäksi mittausasemalla havainnoidaan tuulen suuntaa ja nopeutta, ulkoilman lämpötilaa, suhteellista kosteutta ja ilmanpainetta. Ilmanlaadun mittauksen tavoitteena on kartoittaa ilmansaasteiden pitoisuustasoa ja hetkellistä vaihtelua. Tulokset raportoidaan vuosittain ja reaaliaikainen seuranta on nähtävissä Äänekosken kaupungin kotisivuilla.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy ylläpitää vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta ympäristölupien mukaisesti ja osallistuu mm. Äänekoski - Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun. Äänekosken Energia Oy:n jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkailua valvoo ELY -keskus. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätevesien käsittelyä haja-asutusalueilla sekä vesihuoltolainmukaisia velvoitteita.

Jätehuolto

Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena. Kaupungin jätehuollon järjestämismääräyksen on Satakunnan ympäristökeskus Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomais tehtävät kuntien yhteisellä toimielimellä Sydän-Suomen jätelautakunnalla. Vuoden 2023 alussa voimaan tulleet Sydän-Suomen jätelautakunnan alueelliset jätehuoltomääräykset on hyväksytty jätelautakunnassa 30.08.2022.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Maaperän ja pohjavedensuojelu kuuluu ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttaville toiminnoille tarvitaan ympäristönsuojelulain mukainen lupa ja vesitaloushankkeisiin vesilain mukainen lupa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ympäristöluvallisten toimijoiden toimintaa vuonna 2020 päivitetyn valvontaohjeen- ja suunnitelman mukaisesti. Lisäksi maa-ainesluvallisten toimijoiden toimintaa valvotaan säännöllisesti.

Melun ja tärinän torjunta

Ympäristönsuojelulain mukaan tietyistä ympäristöhaittaa aiheuttavista kertaluonteisista toiminnoista on tehtävä ilmoitus ympäristölupaviranomaiselle tai valvontaviranomaiselle. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen käsiteli vuonna 2022 yhteensä yhdeksän kappaletta tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu

Pyhjärven lintuveden (Natura 2000-alue) kunnostukseen liittyvät toimet on aloitettu vuonna 2018 yhteistyössä Konneveden kunnan kanssa. Vuonna 2022 valmistui Pyhjärven valuma-alueen kunnostamissuunnitelma (konsulttina Envineer). Suunnitelmaan on haettu Helmi-rahoituksesta avustusta vesiensuojelurakenteiden toteuttamiselle loppuvuodesta 2022.

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022-2027. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on mukana Ääneseudun edustajana Keski-Suomen ELY-keskuksen organisoimassa vesienhoidon yhteistyöryhmässä.

Yleinen ympäristöhallinto

2.2. Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tullessa kuntalaissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet,

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristönsuojelun viranhaltijat (ympäristö- ja rakennusvalvonta) käyvät koulutustilaisuuksissa koulutustarpeiden mukaan. Vuonna 2022 aloittaneet uudet työntekijät on perehdytetty työhön ja kaupunkiorganisaation toimintaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Ympäristövastuuvaukset ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätty tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätty alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatua voimassa olevia vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 35 kpl. Niiden yhteenlaskettu arvo oli 786 201 euroa.

omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuk-

sista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.3.2022 § 3 kaupungin uuden kaupunkistrategian (Äänekoski-ilmiö) vuosille 2022-2028.

14.3.2022 hyväksytyn kaupunkistrategian valmistelu oli kesken vuoden 2022 talousarviota laadittaessa, joten vuoden 2022 talousarvio on laadittu alla olevan 7.12.2015 hyväksytyn strategian pohjalta.

Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta.

Strategiaprosessissa on ollut olennaista saavuttaa yhteinen ymmärrys kaupungin strategisesta asemasta ja tahtotilasta: Mihin asioihin ja kehitystrendeihin Äänekoski pystyy omilla valinnoillaan reagoimaan ja vaikuttamaan, ja toisaalta, minkä tekijöiden suhteen kaupungin on oltava proaktiivinen.

Äänekosken kaupunginvaltuusto ohjaa kaupungin kehittämistä strategioilla. Strategiapäivityksen yhteydessä kaupungin strateginen toiminnanohjaus- ja johtamismalli laadittiin Balanced Scorecard -mallin mukaiseksi (BSC, tasapainotettu mittaristo/tuloskortti). Balanced Scorecardin mallissa mittareita tuotetaan neljästä näkökulmasta, joista muodostuu ns. mittaristotaulukko eli tuloskorttikokonaisuus. Näkökulmat Äänekosken kaupungilla ovat: **asiakas, talous, prosessit sekä henkilöstö.**

Asiakasnäkökulma ja taloudellinen näkökulma kuvaavat ulkoisia odotuksia, kun taas sisäisten prosessien ja henkilöstön näkökulmat kuvaavat sisäisiä valmiuksia. Tärkeää on, että näkökulmien taustalla vaikuttavat missio, visio ja arvot. Näkökulmille on määritelty strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät, mittarit, vastuutahot ja keskeisimmät toimenpiteet.

Äänekosken kaupungissa on asetettu koko kaupunkia ja koko strategiakautta koskevat strategiset päämäärät näkökulmittain ja kullekin päämäärälle omat kriittiset menestystekijät (=strategiatavoitteet, strategiset valinnat). Kullekin menestystekijälle on määritelty mittari, jolla menestystekijän toteutumista mitataan. Mittarille annetaan nykyarvo (edellisen vuoden tilinpäätösarvo) sekä tavoitearvo (strategiakauden viimeinen vuosi). Mittareita voi olla useampi menestystekijää kohden.

Talousarvioprosessissa on määritelty vuosikohtaiset tavoitteet. Vuositavoitteita on asetettu seuraavasti:

- koko kaupunkiorganisaatiolle yhteisiä tavoitteita 1-2 kpl/strateginen päämäärä
- kullekin lautakunnalle 1-2 kpl/strateginen päämäärä
- kullekin vastuualueelle 1-2 kpl/strateginen päämäärä

Lautakunnat ovat laatineet strategian kanssa yhteen sovitettua lautakuntakohtaiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit koko strategiakaudelle sekä talousarvion yhteydessä talousarviovuotta koskevat sitovat tavoitteet.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätösten yhteydessä ja kaupunkistrategiaa uudistetaan/päivitetään valtuustokausittain.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat, jotka yhdessä kaupungin strategian kanssa muodostavat yhtenäisen strategia-asiakirjan.

Strategian toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakennepohjainen ohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- vapaa-aikaohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma
- hankintaohjelma
- asunto-ohjelma
- palveluohjelma
- omistajapolitiikka

- kylien ja taajamien kehittämisohjelma
- matkailuohjelma
- kulttuuri- ja liikuntaohjelma
- opetus- ja kasvatustoimialan palveluohjelma
- ympäristö- ja ilmasto-ohjelma
- hankintaohjelma

Toimeenpano-ohjelmat on laadittu strategiakaudelle siten, että niissä huomioidaan kaupungin keskustan, keskeisten taajamien ja kylien kehittäminen ja ylläpito. Lisäksi ohjelmien laadinnassa

on huomioitu ohjelmien keskinäiset riippuvuussuhteet. Lautakuntakohtaisten tavoitteiden että erillisten toimeenpano-ohjelmien on tuettava kaupunkistrategiassa asetettujen päämäärien toteuttamista.

Strategiasta johdetut tuloskortit esitetään tilinpäätöksen luvussa 3 ”Talousarvion toteutuminen”.

2.3. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Äänekosken kaupunginvaltuusto on 13.10.2014 (§ 77) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja määrännyt ne tulemaan voimaan 1.11.2014 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä si-

säinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuu-

alueellaan ja raportoida niistä hyväksyttyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.

- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt,

toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös taloussäännössä. Äänekosken kaupungin taloussääntö kumottiin hallintosäännön muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2017 § 53. Hallintosäännön muuttamisen perusteena oli kuntalain (410/2015) päätöksentekojen ja hallintomenettelyjen koskevien säännösten voimaantulo 1.6.2017 alkaen. Uuteen hallintosääntöön on lisätty talouden hoitoon liittyvien päätösten ja vastuiden määrittelyt sekä keskeiset talouden hoidon säännöt, jotka aikaisemmin ovat olleet kumotussa taloussäännössä. Hallintosäännön hyväksynnän jälkeen päivitettiin talousohje ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa (2.10.2017 § 291). Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehysten mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Kohteet arviointiin asteikolla 1 - 4. Yhteenvedona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat informaation ja seurannan osa-alueilla.

Alla on esitetty koonnokset toimialoittain arviointien vuoden 2022 tuloksista:

Toimiala:

Keskushallinto

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,93	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,88	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,81	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,84	Erinomainen

Toimiala:

Sosiaali ja terveys

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,72	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,80	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 4,00	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,75	Erinomainen

Toimiala:

Opetus ja kasvatus

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,68	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,25	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,68	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,20	Hyvä
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,58	Erinomainen

Toimiala:
Kulttuuri ja liikunta

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,68	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,75	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,78	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,71	Erinomainen

Toimiala:
Kaupunkirakenne ja ympäristö

VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,60	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,63	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,70	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,67	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,67	Erinomainen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevista selonteista sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2022 talousarviossa vastuualueetasolla sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin seitsemän vastuualueen osalta, ja yli 100 000 euron ylityksiä niistä oli (3) kolme. Vastaa-

vasti määräraha-alituksia oli (7) seitsemällä vastualueella, ja niistä yli 100 000 euron alituksia oli (3) kolme. Keskushallinnon (pl. tarkastuslautakunta) alaisten vastualueiden talousarvio alittui yhteensä (sitova taso) yli 100 000 euroa.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seuranta ja ennakointia on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tilinpäätösvuonna sairaanhoitopiirin kuntayhtymän purkamisen sekä toimintojen siirtyminen hyvinvointialueelle vaikeuttivat merkittävästi ennustettavuutta, koska annetut tiedot muuttuivat jatkuvasti.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Talousjohtaja on laatinut osavuosisikatsaukset kausista 1-3, 1-6 ja 1-9 ja ne on annettu tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä on tapahtunut sähköisesti erillisessä ostoreskontraohjelmassa. Laskuille on määritelty sekä asiataarkastajat että hyväksyjät vastualueittain.

Äänekosken kaupungin hallinnoimat käteiskassat tarkastettiin vuoden 2022 osalta ja tarkastuksista laadittiin erilliset tarkastusmuistiot. Tarkastuksissa ei havaittu mitään suurempia virheellisyyksiä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 13.10.2014 (§ 77). Vs. kaupunginjohtaja antoi viranhaltijapäätöksellään riskienhallinnan ohjeen 18.12.2014. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatiotasolla sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikeus. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne ris-

kit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelman erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleellimmat kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvio-prosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2022 aikana. Yhteenvedona todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi ja seurattaviksi riskeiksi tunnistettiin alla mainitut:

- **Sota/muut kriisit Suomen lähialueilla.** Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja kriisin suorat vaikutukset Suomeen sekä globaalit riskit ja heijastusvaikutukset. Riskiin varaudutaan päivittämällä valmiussuunnitelmia ja tehdään mahdollisia varautumistoimenpiteitä.
- **Massiivinen maahanmuutto.** Ukrainan tilanne voi aiheuttaa massiivista maahanmuuttoa. Varaudutaan talousvaikutuksiin, turvallisuuden parantamiseen ja sotaa pakenevien ukrainalaisten auttamiseen.
- **Syrjäytyminen, eriarvoistuminen ja pahoinvointi syvenee.** Suunnitelmien päivittäminen ja tilanteen arviointi. Riskiryhmien varhainen tunnistaminen.
- **Investointitaso liian korkea.** Investointitason tulisi olla pienempi kuin vuosikate. Mikäli vuosikate ei riitä nettoinvestointien rahoittamiseen, kaupunki velkaantuu.
- **Korkoriski.** Markkinakorot ovat nousseet merkittävästi syksystä 2022 alkaen ja näköpiirissä ei ole nopeaa laskua nykyisestä tasosta.
- **Tytäryhtiöiden tuloksentekeyhy heikentyy.** Kustannusten nousu sekä Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset näkyvät yhtiöiden tuloksissa, joten osinkotavoitteiden toteutuminen vaarantuu.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2022 aikana.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutumista seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnitelmakaudella

Toimialojen vastuuviranhaltijat seuraavat oman vastuualueensa tavoitteiden toteutumista jatkuvan seurannan menetelmällä. Osavuositarkastukset talouden ja toiminnan osalta on laadittu ohjeistuksen mukaan. Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa. Ostolaskujen hyväksymismenettely on ohjeistettu ja toimialat ovat pääsääntöisesti pystyneet niitä noudattamaan.

Äänekosken kaupungissa on käytössä toimialakohtaiset tietoturva- ja tietosuojaoasaamisen valmennus- ja koulutusohjelmat sosiaali- ja terveydenhuollossa, varhaiskasvatuksessa ja opetus- ja kasvatustoimissa, sekä koko henkilöstön yleinen tietoturva- ja tietosuojakoulutusohjelma. Kaikkien kaupungin työntekijöiden on kerran kalenterivuodessa osoitettava hallitsevansa riittävät tiedot tietoturva- ja tietosuoja- asioista suorittamalla

testit Navisec Flex -ohjelmassa. Uudet työntekijät tekevät testit sekä hyväksyvät tietoturva- ja tietosuojatoumuksen kahden viikon kuluessa työsuhteen alkamisesta. Myös tietosuojavastaavat on nimetty.

Kaupunki on käynnistänyt vuoden 2020 aikana Kuntamittari - hankkeen, jolla tehdään faktatietoon perustuva arkijohtaminen mahdolliseksi. Uusilla automaattisesti päivittyvillä raporteilla on korvattu vanhoja manuaalisesti toteutettuja raportointeja. Vuoden 2022 aikana toteutettiin opetuksen ja kasvatuksen toimialan automaattisesti päivittyvät operatiivisen johtamisen raportit sekä Hr-mittarit.

Toimialat ovat ottaneet uudet automaattisesti päivitettyt raportit hyvin käyttöönsä ja toimialojen johtajat seuraavat toimialansa talouden kehittymistä aktiivisesti. Reaaliaikainen raportointi on mahdollistanut nopean reagoimisen toimialalla tapahtuneisiin taloudellisiin muutoksiin ja parantanut merkittävästi talouden jatkuvaa seurantaa.

Tiedon etsimiseen ja päivittämiseen käytetty aika kohdennetaan tulosten analysointiin ja toiminnan kehittämiseen.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on

osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulojen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2022	2021	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	20 561	20 904	-343	-1,6
Valmistus omaan käyttöön	0	16	-16	-100,0
Toimintakulut	-152 421	-142 202	-10 219	7,2
Toimintakate	-131 859	-121 281	-10 578	8,7
Verotulot	79 489	81 295	-1 806	-2,2
Valtionosuudet	52 253	49 850	2 402	4,8
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	643	557	86	15,4
Muut rahoitustuotot	524	1 341	-817	-60,9
Korkokulut	-828	-740	-88	11,8
Muut rahoituskulut	-2	-1	-1	196,6
Vuosikate	221	11 022	-10 801	-98,0
Poistot ja arvonalentumiset	-8 241	-8 953	712	-8,0
Tilikauden tulos	-8 020	2 069	-10 089	-487,6
Tilinpäätössiirrot	14	14	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 006	2 083	-10 089	-484,3

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	13,49	14,70
Vuosikate / Poistot, %	2,68	123,11
Vuosikate, euroa / asukas	12	602
Asukasmäärä 31.12.	18 128	18 318

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

Toimintatuotot olivat vuoden 2022 tilinpäätöksessä 20,6 milj. euroa, ja ne vähenivät 0,3 milj. euroa (-1,6 %) vuodesta 2021. Toimintatuotoista myyntituotot kasvoivat 0,3 milj. euroa (11,2 %), maksutuotot vähenivät 0,1 milj. euroa (-1,2 %), tuet ja avustukset vähenivät 0,6 milj. euroa (-9,9 %) ja muut toimintatuotot kasvoivat 0,03 milj. euroa (0,7 %).

Tilikauden 2022 toimintakulut olivat 152,4 milj. euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 10,2 milj. euroa (7,2 %). Toimintakuluista palveluiden ostot kasvoivat 5,6 milj. euroa (9,4 %), avustukset kasvoivat 0,1 milj. euroa (2,8 %) ja muut toimintakulut lisääntyivät 0,5 milj. euroa (12,3 %). Henkilöstökulut kasvoivat puolestaan

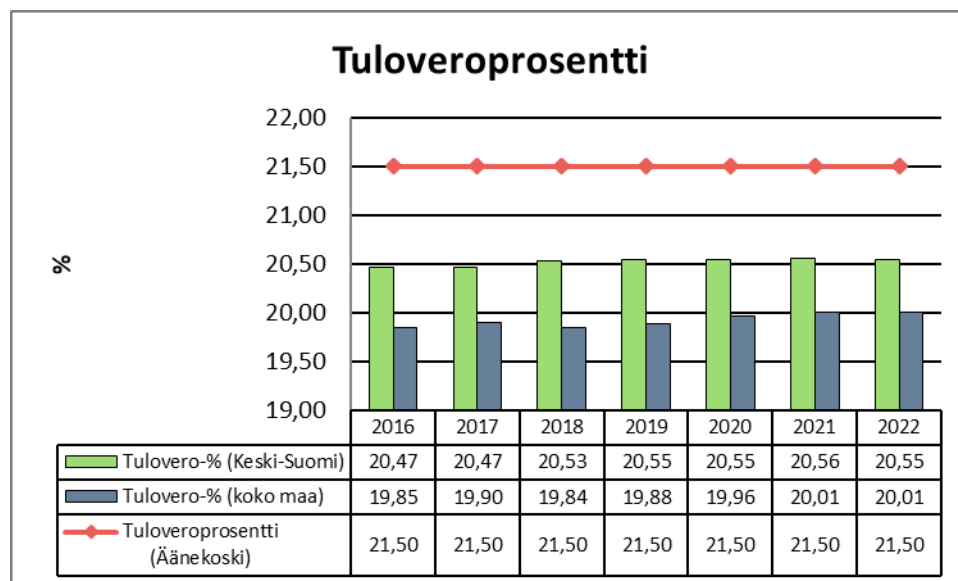
noin 2,3 milj. euroa (3,6 %) ja aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 1,7 milj. euroa edellisvuotta enemmän (17,8 %).

Tilikauden 2022 toimintakate oli 131,9 milj. euroa (2021: 121,3 milj. euroa), joten se heikkeni 10,6 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kaupungin verotulot laskivat noin 1,8 milj. euroa (-2,2 %). Kunnallisveron kertymä oli 0,4 milj. euroa (0,6 %) edellisvuotta suurempi. Yhteisöveron kertymä laski 2,2 milj. euroa (-18,7 %) ja kiinteistöveron kertymä oli 0,1 milj. euroa (1,3 %) edellisvuotta parempi.

Valtionosuudet kasvoivat 2,4 milj. euroa (4,8 %).

TULOVEROPROSENTIN KEHITYS 2016 - 2022

VEROTULOJEN KEHITYS

Verotulojen kehitys, 1 000 €	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnallisvero	63 117	62 984	61 072	60 452	61 432	63 994	64 347
Yhteisövero	6 789	8 990	9 154	8 023	8 519	11 933	9 705
Kiinteistövero	4 529	4 722	4 827	5 096	4 896	5 367	5 438
Verotulot yhteensä	74 434	76 696	75 054	73 572	74 847	81 295	79 489
Muutos edelliseen vuoteen (%)	1,8 %	3,0 %	-2,1 %	-2,0 %	1,7 %	8,6 %	-2,2 %

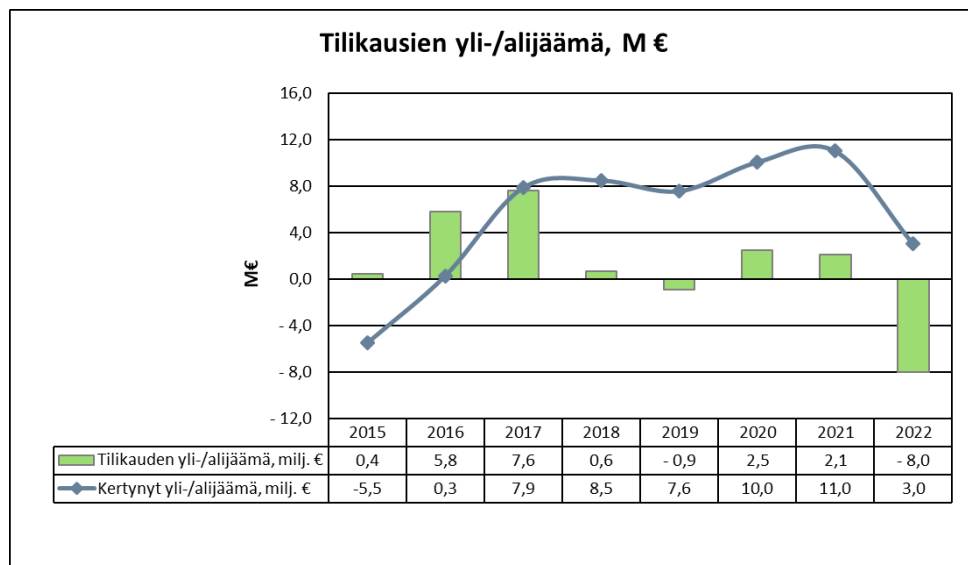
Vuonna 2022 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 0,6 milj. euroa, mikä on 0,1 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Muita rahoitustuottoja kertyi noin 0,5 milj. euroa, mikä on 0,8 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2022.

Korkokulut olivat noin 0,8 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Tilinpäätösvuonna 2022 pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu kesrikorko oli 0,619 % (0,562) prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 8,2 milj. euroa ja ne olivat 0,2 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Lisäpoistoja ei tehty vuonna 2022 (2021: 0,9 milj. euroa).

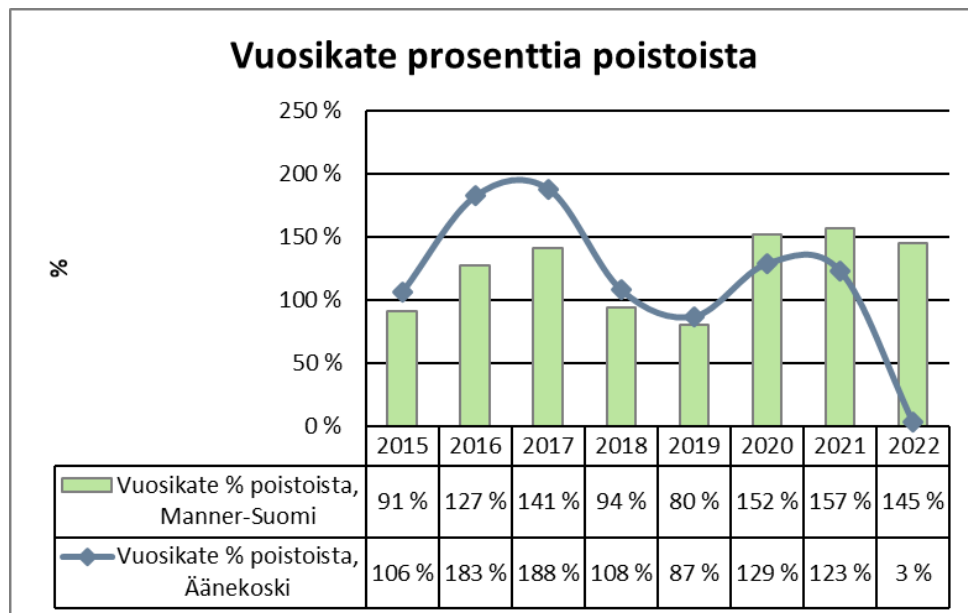
Tilikauden alijäämä oli 8,0 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota noin 8,1 milj. euroa heikempi ja vuodesta 2021 tulos heikkeni 10,1 milj. euroa.

TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI- / ALIJÄÄMÄ KEHITYS

Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 0,2 milj. euroa ja se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 10,8 milj. euroa (-98,0 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate oli 3 prosenttia poistoista, kun luku edellisenä vuonna oli 123 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulorahoitus ei ollut riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2022 vuosikate per asukas oli 12 euroa ja investointien omahankintameno oli 549 euroa/asukas.

2.5. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin, eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö

vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €				
Ulkoinen	2022	2021	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	221	11 022	-10 801	-98,0
Tulorahoituksen korjaukset	-1 661	2 656	-4 316	-162,5
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-7 967	-9 244	1 277	-13,8
Rahoitusosuudet investointeihin	368	575	-208	-36,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	137	851	-715	-83,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 902	5 860	-14 762	-251,9
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	-1	1	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	17	0	17	0,0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944	-3 878	934	-24,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000	1 000	4 000	400,0
Oman pääoman muutokset	0	-1 113	1 113	
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 244	-773	7 018	-907,4
Rahoituksen rahavirta	8 317	-4 765	13 082	-274,5
Rahavarojen muutos	-585	1 095	-1 680	-153,5
Rahavarat 31.12.	2 280	2 865		
Rahavarat 1.1.	2 865	1 770		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-12 208	6 308		
Investointien tulorahoitus, %	2,91	127,14		
Laskennallinen lainanhoitokate	0,10	1,22		
Kassan riittävyys, pv	5,07	6,70		
Asukasmäärä 31.12.	18 128	18 318		

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tilinpäätöksessä 2022 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulorahoitus oli -8,9 milj. euroa, eli 14,8 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

Investointien määrä vuonna 2022 oli rahoituslaskelmassa 8,0 milj. euroa eli 1,3 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Rahoitusosuuksia in-

vestointeihin saatiin noin 0,4 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,1 milj. euroa. Äänekosken Energia Oy:n pääomallain siirto sijoituksiin ei näy rahoituslaskelman investointimenona, koska siirto ei vaikuttanut rahavirtoihin.

Vuonna 2022 vuosikate oli 0,2 milj. euroa ja investointien omahankintameno oli 12,5 milj. euroa. Antolainoja lyhennettiin 0,02 milj. euroa. Uusia antolainoja ei myönnetty.

Äänekosken Energia Oy:n pääomallain siirto sijoituksiin ei näy rahoituslaskelmassa antolainasaamisten vähennyksenä, koska siirto ei vaikuttanut rahavirtoihin.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,9 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 5,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli -8,9 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli 8,3 milj. euroa. Kaupungin rahavarat vähenivät täten -0,6 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 2,3 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

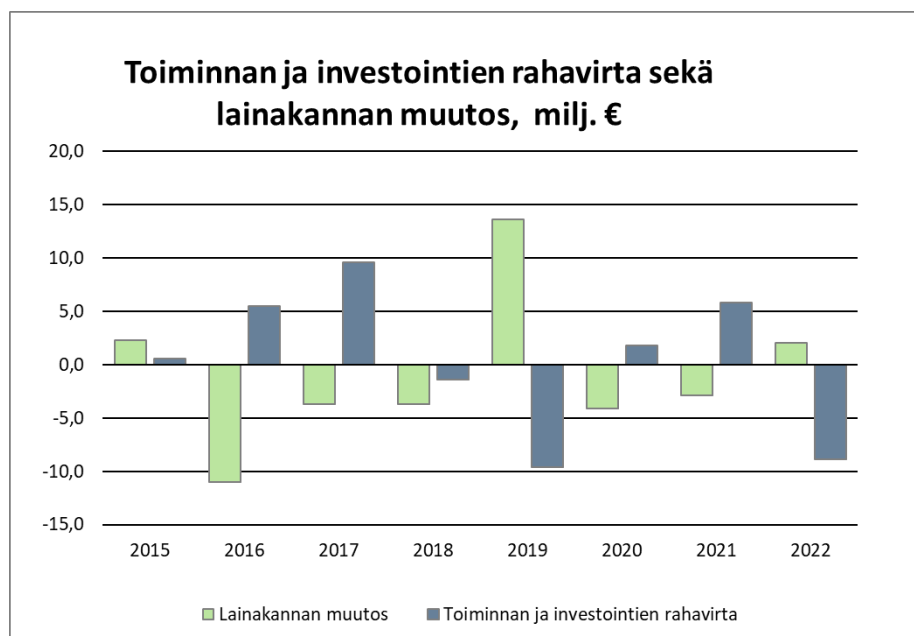
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos **toiminnan ja investointien rahavirta** itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin -12,2 milj. euroa negatiivinen.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden,

mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 2,91 %, joten tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointien rahoitustarpeita.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,10, kun se edellisenä vuonna oli 1,22.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2022 yhteensä 5,07 päivää. Kassan riittävyys laski edelliseen vuoteen verrattuna 1,63 päivää.

2.6. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TASE, 1000 €					
VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	169 474	169 891	A OMA PÄÄOMA	81 670	89 676
I Aineettomat hyödykkeet	456	708	I Peruspääoma	78 497	78 497
1. Aineettomat oikeudet	38	64	II Arvonkorotusrahoitus		
2. Tietokoneohjelmistot	72	118	III Muut omat rahastot	167	167
3. Muut pitkävaikutteiset menot	346	526	IV Edell. tilikauden yli-/alijäämä	11 012	8 929
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	-8 006	2 083
II Aineelliset hyödykkeet	125 502	125 667	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	93	107
1. Maa- ja vesialueet	26 930	26 426	1. Poistoero	93	107
2. Rakennukset	80 291	81 167	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 077	16 003	C PAKOLLISET VARAUKSET	1 911	3 193
4. Koneet ja kalusto	994	1 179	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161	2. Muut pakolliset varaukset	1 911	3 193
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	1 050	733	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 164	1 094
III Sijoitukset	43 516	43 516	1. Valtion toimeksiannot	118	73
1. Osakkeet ja osuudet	24 597	19 680	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 046	1 021
3. Muut lainasaamiset	18 403	23 320	E VIERAS PÄÄOMA	95 236	88 448
4. Muut saamiset	516	516	I Pitkäaikainen	42 382	45 326
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	42 368	45 312
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 600	12 628	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	134	140	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	14	13
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	52 854	43 123
4. Muu vaihto-omaisuus	134	140	1. Joukkovelkakirjalainat	28 000	23 000
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 944	2 944
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	11	12
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	10 931	7 242
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	1 278	1 127
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	9 689	8 798
Lyhytaikaiset saamiset	8 186	9 623	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	180 074	182 519
1. Myyntisaamiset	3 292	2 972			
2. Lainasaamiset	1 988	1 330			
3. Muut saamiset	2 838	4 075			
4. Siirtosaamiset	68	1 245			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 280	2 865			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	180 074	182 519			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	46,47	50,94
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,52	58,16
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 006	11 012
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	166	601
Lainakanta 31.12., 1000 €	73 312	71 257
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 044	3 890
Lainasaamiset, 1000 €	18 403	23 320
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	119 040	120 595
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 567	6 583
Asukasmäärä 31.12.	18 128	18 318

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Kaupungin taseen loppusumma oli 180,1 milj. euroa ja se väheni 2,4 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääristä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Äänekosken kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 46,47 %, kun se vuoden 2021 lopussa oli 50,94 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on

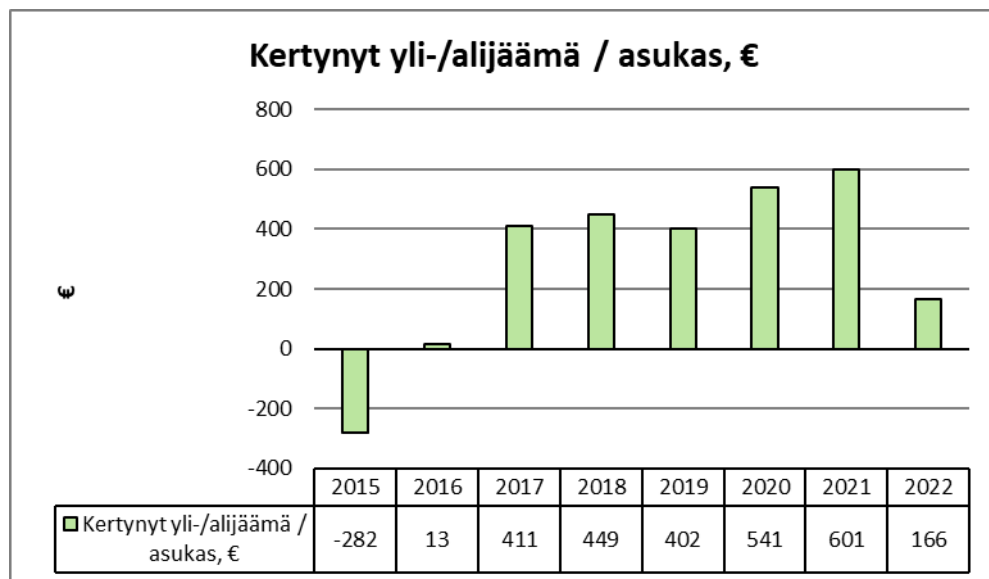
merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2022 oli 62,52 % ja 58,16 % vuonna 2021 eli suhdeluku heikkeni.

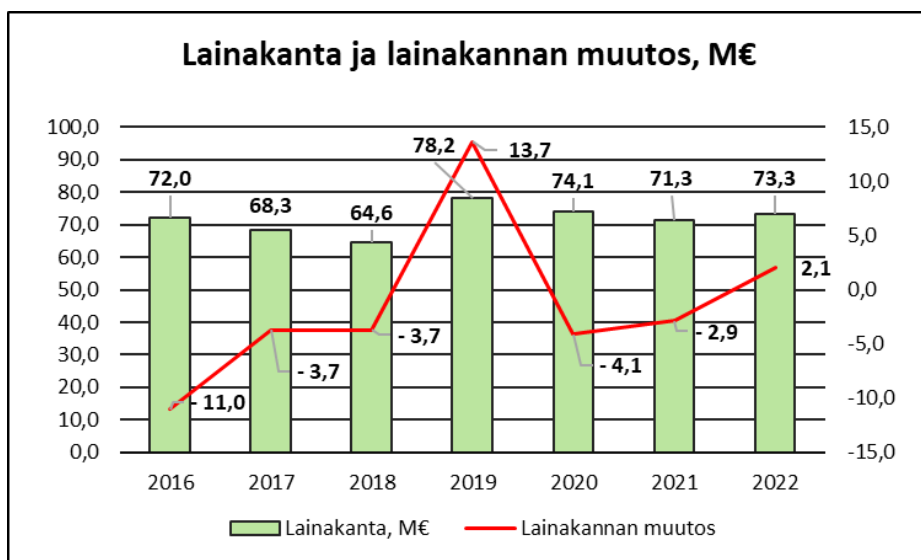
Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 3,0 miljoonaa euroa (2021: ylijäämä 11,0 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 166 euroa/asukas (2021: ylijäämä 601 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

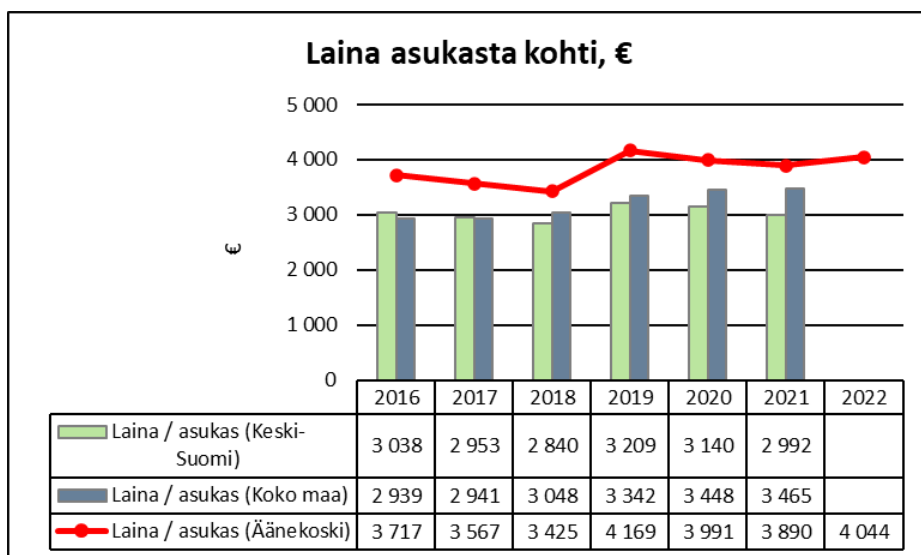

Kaupungin lainakanta oli 73,3 milj. euroa ja lainakanta kasvoi noin 2,1 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Nettovelkaa puolestaan oli vuodenvaihteessa noin 54,9 milj. euroa ja asukasta kohden nettovelkaa oli 3 029 euroa.

NETTOVELAN KEHITYS 2021 - 2022

	2022	2021
Lainakanta	73 312	71 257
Antolainat	18 403	23 320
Nettovelka:	54 909	47 937
Nettovelka / asukas €	3 029	2 619

2.7. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €			
TULOT, 1000 €		MENOT, 1000 €	
Toiminta	%	Toiminta	%
Toimintatuotot	20 561 13,0 %	Toimintakulut	152 421 92,2 %
Valmistus omaan käyttöön	0 0,0 %	Korkokulut	828 0,5 %
Verotulot	79 489 50,2 %	Muut rahoituskulut	2 0,0 %
Valtionosuudet	52 253 33,0 %		
Korkotuotot	643 0,4 %		
Muut rahoitustuotot	524 0,3 %		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-498 -0,3 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-119 -0,1 %
hyödykkeiden myyntivoitot		Pakollisten varausten muutos	1 282
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	368 0,2 %	Investointimenot	7 967 4,8 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	137 0,1 %		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	17 0,0 %	Antolainasaamisten lisäykset	0 0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0 0,0 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 944 1,8 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	5 000 3,2 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0 %
Oman pääoman lisäykset	0,0 %	Oman pääoman vähennykset	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	158 494 100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	165 324 100,0 %

2.8. Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

2.8.1.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernihoitoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernihoitoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernihoito vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta.

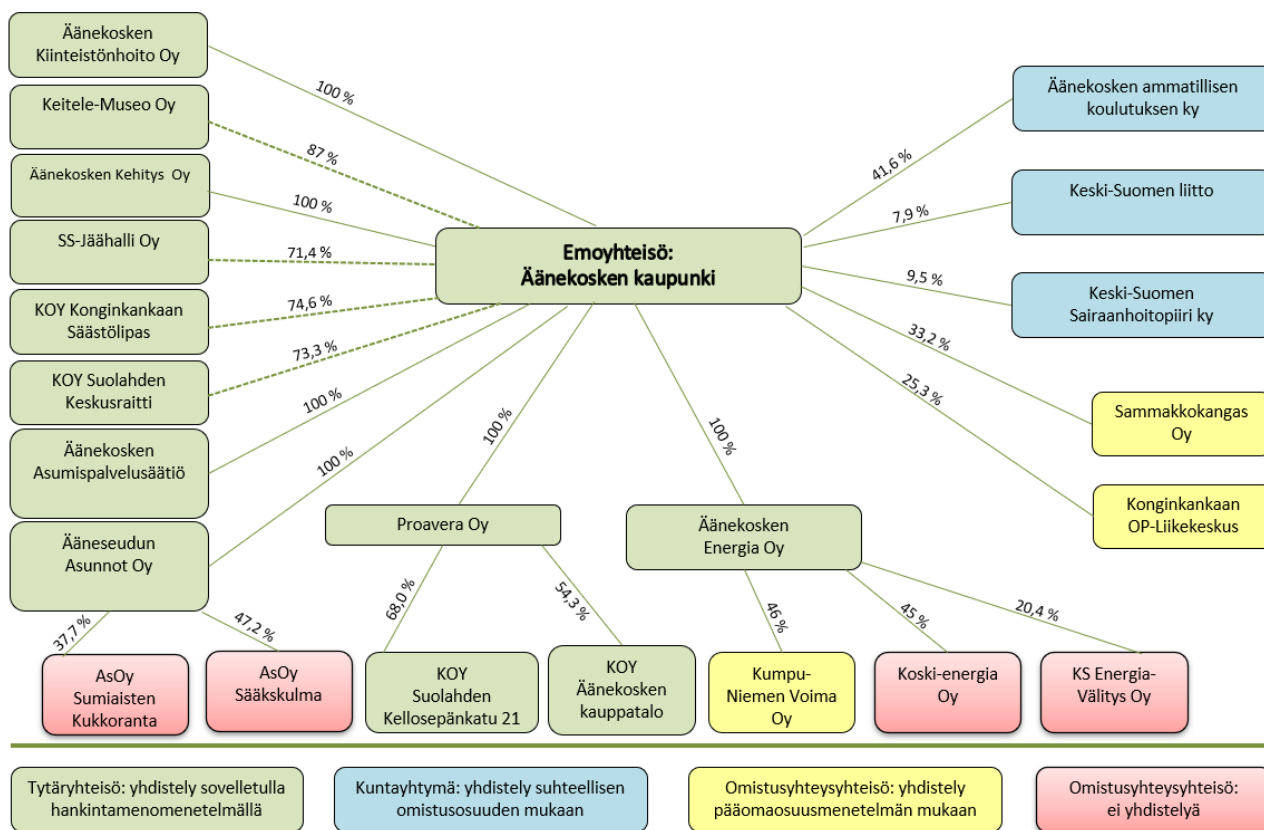
Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan

asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- konsernin sisäistä palveluista;
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2022

2.8.2. Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menetelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin konserniohje on hyväksytty valtuuston 14.6.2021 (61 §) tekemällä päätöksellä ja se on voimassa 1.7.2021 lukein toistaiseksi.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapolitiittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.

2. Konserniyhteisöjen on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
  - o Tavoite toteutui. Käyttöaste oli vuoden vaihteessa 90 %.
2. Yhtiön taloustilanteen parantaminen
  - o Tavoite toteutui. Taloustilanne parani vuodesta 2021.
3. Vedenkulutuksen pienentäminen (vedenkulutus alle 130 l/vrk/hlö)
  - o Tavoite toteutui. Toteutunut vedenkulutus oli 118 l/vrk/hlö

Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1 700 000 euroa

- Tavoite ei toteutunut. Liikevoitto oli 1,6 miljoonaa euroa.
- 2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan 1 650 000 euroa (osinko 940 000 euroa sekä vesilainan korko ja takauspalkkiot 666 000 euroa)
  - Tavoite ei toteutunut.
- 3. Sähköstä vähintään 90 % on tuotettu päästötömällä tuotannolla
  - Tavoite toteutui.
- 4. Kaukolämmöstä yli 99,5 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
  - Tavoite toteutui. Kaukolämmöstä 99,6 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Strategisen kumppanuuden vahvistaminen
  - Tavoite toteutui.
2. Valtuuston asettaman säästötavoitteen saavuttaminen
  - Tavoite toteutui.
3. Työntekijöiden sairauspoissaolot enintään vuoden 2021 tasolla
  - Tavoite toteutui.
4. Ajoneuvojen CO₂-päästöjen alentaminen
  - Tavoite toteutui. Vanhaa kalustoa korvattiin uudemman tekniikan kalustolla.

Äänekosken Kehitys Oy

1. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta
  - Tavoite toteutui. Yhtiö on hallinnut toimintavuonna kolmea hanketta (Teollisuuden turvallisuus -hanke, Bio-kiertotalouden Tulevaisuustalon kordinointihanke, Hirvaskankaan Heavy Center yritysympyrähanke)

Proavera Oy

1. Omistajalle osinkona 50 000 euroa vuoden 2022 tuloksesta
  - Tavoite ei toteutunut.
2. Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
  - Tavoite ei toteutunut. Vuokrattavien tilojen käyttöaste oli elokuussa vielä tavoitteen mukainen, mutta loppuvuosi jäi alle tavoitteen.
3. Ajoneuvojen CO₂-päästöjen vähentäminen
  - Tavoite ei toteutunut. Uutta kalustoa ei hankittu.
4. Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

- Tavoite ei toteutunut. Vuokrausliiketoiminnan tulos oli tappiollinen.
- 5. Liiketoiminnan voitto 2-3 %
  - Tavoite ei toteutunut. Liiketulos oli tappiollinen.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite ei toteutunut.
2. Tarjoaa äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
  - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 95 %
  - Tavoite toteutui. Tilojen käyttöaste oli 97,1 %.
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
  - Tavoite toteutui.

Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
  - Tavoite ei toteutunut.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
  - Tavoite toteutui. Hoitokulut olleet kohtuulliset. Tavoitteena on ollut kerätä varoja tuleviin korjauksiin. Pääomakulut ovat olleet kohtuulliset.
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
  - Tavoite ei toteutunut merkittävässä laajuudessa. Osa tiloista on kaupungin omassa käytössä, osa tyhjänä. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen
  - Tavoite toteutui osittain.
2. Energiatalouden kehittäminen, säästökohteiden kartoitus ja käytön tehostaminen
  - Tavoite toteutui osittain.
3. Rakennusten kunnon ylläpito
  - Tavoite toteutui.

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty
- hyväksyy konserniohjeen
- päättää kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinointia ja seurantaa
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai -edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- nimittää tytäryhteisöjen yhtiökokousten kokousedustajan

- päättää edustajista hallitukseen tai vastaaviin elimiin

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

2.8.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 2.8.2. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 14.6.2021. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

2.8.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

2.8.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.8.5.1 - 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 9. on kuvattu, miten keskitettyjä konsernitoimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu kohdassa 7.2.

Kaupunki on kilpailuttanut vakuutukset vuoden 2019 alussa, ja kilpailutukseen on myös osallistunut osa konserniyhtiöistä.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 - 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{varaukset}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 - 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitusaseman vuosittaista kehitystä. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranttius ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$$

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 - 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{Vieras pääoma}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 - 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

2.8.5.1. Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 090 (1 092) asuntoa, joista 35 (35) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet olivat ajalla 1.1.2022-31.12.2022 olivat Ojajärvi Anniina (pj), Pentinpuro Anna-Riitta (vpj), Hokkanen Marko, Joutsimatka Ari, Kinnunen Tomi, Lax Marko, Raitanen Leena Erkki Pääkkönen (asukasedustaja) ja Maire Tiihonen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana viisi (5) kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 9.6.2022. Kokouksessa oli edustettuna yhtiön koko osakekanta ja Äänekosken kaupunkia edusti kokouksissa kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Mika Karvonen. Tilintarkastajana toimi BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisön vastuunalaiseksi nimettynä tilintarkastajana toimii Tuomo Sirviö, HT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin kahdeksantoista (18). Isännöintiliiketoiminta on siirretty tilikauden alussa Proavera Oy:n toiminnaksi.

Yhtiön omissa kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 090 asuinhuoneistoa ja 2 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 65.006,0 m², josta liikehuoneistot 111,0 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keiteleentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osake-huoneistoja on yhteensä 35 kpl. Tilikauden aikana ei ole myyty yhtään osakehuoneistoa. Kaarnatie 5 b (2 huoneistoa) on purettu tilikauden lopulla.

Asuntojen käyttöaste oli tilikauden lopussa noin 90 %, vuoden 2021 lopussa 89 % ja vuonna 2020 noin 89 %. Yhtiön asuntoihin (84 huoneistoa) on asutettu Ukrainan kriisin johdosta hiukan alle 300 asukasta.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 1,96 milj.

(1,65) euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä n. 0,5 milj. eurolla (0,5).

Arvio tulevasta kehityksestä

Riippuen kaupungin väestökehityksestä on yhtiön harkittava mahdollisia lisätoimia kiinteistökannan suhteen. Vuonna 2022 yhtiö on ottanut uudelleen käyttöön vuokraustoimintaan 45 asuntoa, Kyminkatu 1:stä ja 3:sta. Teollisuuden investointien odotetaan alkavan lähitulevaisuudessa, joten yhtiö varautuu uudelleen käyttöönottamaan Harjusenkadun 23-25 rakennukset.

Väestökehityksen jatkuessa negatiivisena tulee lisää toimenpiteitä kohdistumaan Puistokadulle, Harjusenkadulle ja muihin erikseen päätettäviin kohteisiin. Peruskorjausta ja hissien rakentamista tulee harkita jatkossa kohteisiin joihin jatkossakin tulee olemaan kysyntää.

Omistajapoliittinen asiakirja on käsitelty yhtiön hallituksessa ja Ääneseudun Asunnot Oy:tä koskevat velvoitteet on toimeenpantu.

Tulevaisuudessa on mietittävä keinoja käyttö- ja ylläpitokulujen alentamiseksi joko kilpailuttamalla toimijoita tai ottamalla tehtäviä omaksi toiminnaksi. Toimenpiteiden tulee tähdätä omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja parhaassa tapauksessa, niiden arvon korottamiseksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastomallalla asuntojen käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys, jota pyritään kasvattamaan lisäämällä markkinointia vuokra-asuntojen osalta.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonnaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimus. Suojaussopimuksen alkamista ei enää ole pystytty lykkäämään vaan sopimus on astunut voimaan vuoden 2018 alkupuolella. Tuloksellisuuden parantaminen vaatii käyttöasteen parantamista jatkuvasti yli 90 %:n.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TUOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	6 184	6 431	246	4,0 %
Liikevoitto	681	730	49	7,2 %
Tilikauden voitto / tappio	-214	-171	43	-20,1 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	30 896	30 217	-679	-2,2 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	883	698	-186	-21,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	31 779	30 915	-865	-2,7 %
Oma pääoma	584	413	-171	-29,3 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	18 618	21 380	2 762	14,8 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 578	9 122	-3 456	-27,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31 780	30 915	-865	-2,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	11,0 %	11,4 %		
Omavaraisuusaste	1,8 %	1,3 %		
Current Ratio	0,1	0,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	504,5 %	474,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on hyvä, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.2. Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnot muodostuvat sähkön mynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnot on eriytetty kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähkön tuotannosta vesivoiman osuus oli 83 %, puupohjaisten osuus 5 % ja tuulivoiman osuus 7 %. Kaukolämmön tuotannosta yli 99,6 % on tuotettu biopolttoaineilla.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana työsuh-teissa keskimäärin 35 henkilöä (34 henkilöä). 31.12.2022 palveluksessa oli 35 henkilöä työsuh-teissa (34 henkilöä). Yhtiön maksamat palkat ja palkkiot tilikaudelta olivat 2 011 085,23 euroa (1 904 751, 65 euroa).

Sähkön siirtomäärä oli 114,2 GWh/a, joka laski 6 % edellisestä vuodesta. Sähkön myynti kasvoi 7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kaukolämmön kulutus oli 135,7 GWh/a, laskua 6 % leudon talven sekä energiansäästötoimenpiteiden vuoksi. Vesi-liiketoiminnassa veden kulutus laski samoin 4 % edellisen vuoden tasoon nähden.

Sähköliiketoiminnassa sähkön hankintakustannuk-set nousivat merkittävästi edelliseen vuoteen ver-rattuna korkean pörssisähkön hinnan vuoksi. Säh-kösopimuksia myytiin loppuvuonna vain omalle Äänekosken Energian verkkoalueelle sähkömarkki-noilla vallitsevan poikkeustilanteen vuoksi. Toi-menpiteellä rajattiin yhtiön sähkönhankinnan kus-tannusriskiä sekä siten kyettiin pitämään oman verkon alueella ja nykyisille asiakkaille markkina-hintoja alhaisempia sähkön hintoja. Kaukolämpö-liiketoiminnassa lämmön myynnissä liittymien myyntimäärä kasvoi, kun öljylämmitystaloja siir-tyi kaukolämpöön. Kaukolämpö tuotettiin 99,6 % biopolttoaineilla. Sähkön siirron liiketoiminnan tuloskehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminnan liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Olkiluodon 3 ydinvoimalan koekäyttö eteni vuo-den 2022 aikana portaittain täyden reaktoritehon kokeisiin ja säännöllisen sähkön tuotannon odote-taan alkavan maaliskuussa 2023.

Suolahden sähköaseman laajennusinvestointi käynnistyi syksyllä ja se otetaan käyttöön kesällä 2023.

Suolahden ylävesisäiliö purettiin alkuvuonna. Äänekosken vedenkäsittelylaitoksen investointi alkoi keväällä 2022 arkkitehtisuunnittelulla, hankintapäätös tehtiin vuoden 2023 alussa ja laitos valmistuu keväällä 2024.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopussa 42 899 994 euroa (55 669 746 euroa). Uutta pitkäaikaista velkaa nostettiin 11 000 000 euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 18 869 752 euroa. Lyhytaikaista rahoitusta käytetään kassatilanteen mukaan yhtiön rahoituspolitiikassa määritetyn limiitin mukaisissa rajoissa. Korollisen rahoituksen nettomuutos tilikaudella - 7 869 752 euroa, minkä lisäksi tehtiin 4 900 000 euron pääomallainan konvertointi SVOP-rahastoon.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupungin pääomallainan 18 100 000 euroa korko on täysimääräisenä mukana yhtiön tuloksessa. Vuoden 2022 lopussa pääomallainan määrä on 13 200 000 euroa.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (puheenjohtaja), Leila Lindell (varapuheenjohtaja), Jari Halttunen, Simo Holopainen, Marko Laitinen, Tiina Liimatainen ja Eila Nurmi. Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Heranen.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena Marko Tiilikainen KHT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Pörssisähkön hinnan arvioidaan laskevan alkuvuoden aikana. Olkiluoto 3 käynnistyminen sekä lisääntyvä tuulivoimatuotanto tasaavat sähköhinnan nousua, hinnan vaihtelut lisääntyvät sääriippuvaisesta tuotannosta johtuen. Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan alkuvuoden aikana normaalilla tasolla lumisesta talvesta johtuen. Kaukolämmön ja veden liiketoiminnoissa ei ole odotettavissa muutoksia.

Riskien hallinnan järjestäminen

Turvallisuustilanteen aiheuttamat muutokset ja poliittiset päätökset energiapolitiikkaan sekä sähkömarkkinoiden toimintaan vaikuttavat ennakoimattomasti ja nopeasti liiketoimintaympäristöön.

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille. Green Card sertifikaatti auditoitiin syyskuussa.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	23 348	26 860	3 512	115,0 %
Liikevoitto	544	1 640	1 096	301,5 %
Tilikauden voitto / tappio	942	-3 911	-4 853	-415,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	59 931	56 842	-3 089	94,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	26 688	18 985	-7 703	71,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	86 618	75 826	-10 792	87,5 %
Oma pääoma	5 308	6 296	989	118,6 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero	11 279	12 023	744	106,6 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	42 207	46 917	4 710	111,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	27 825	10 590	-17 235	38,1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	86 618	75 826	-10 792	87,5 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	2,3 %	6,1 %		
Omavaraisuusaste	19,1 %	24,2 %		
Current Ratio	1,0	1,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	299,9 %	214,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.3. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön pääasiallinen toiminta tilivuonna 2022 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva-, tekniset- (sähkö, remontti ja LVIAS) ja siivouspalveluita omistajille.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2022 oli 7 696 129,11 euroa. Liikevaihto laski verrattuna edelliseen tilikauteen 9,17 %.

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset.

Hallituksen jäseninä ovat toimineet ajalla 1.1.2022 - 31.12.2022 Lauri Lax (pj.), Johanna Vertainen (vpj.), Tiia Turunen, Pentti Piilonen, Erkki Vilen ja Nina Välimäki.

Hallitus kokoontui tilikaudella 12 kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli yksi.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastusyhteisö oli BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä, HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuonna COVID-19 viruksen aiheuttamat toimenpiteet ja kustannukset söivät vielä kannattavuutta jonkin verran. Kohonnut inflaatio aiheutti merkittävää kustannusnousua toimintavuonna, erityisesti aluekunnossapidon töissä, kohonneen polttoainekustannuksen muodossa. Yhtiön tappion aiheuttikin juuri vuoden talvikunnossapitotyöt. Strategisen kumppanuuden kehitystä jatkettiin ja tulokset olivat hyviä, niin yhtiölle, kuin omistajalle. Sotemuutokset alkoivat toimintavuonan ja joulukuussa 2022 siirtyi 24 henkilöä Äänekosken kaupungille, josta 1.1.2023 edelleen hyvinvointialueelle.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.9.2019 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään inhouse - aseman mukaiseksi konserniyhtiöksi.

Tulevan toimintavuoden aikana toiminnassa keskitytään strategisen kumppanuuden kehittämiseen ja toteuttamiseen, sekä kehitetään yhtiön sisäisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista kustannus- ja tulosseurantaa. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehostusta konkreettiseen kunnossapitotyöhön, toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja palkkakulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon.

Yhtiön tavoite on vuonna 2023 täyttää omistajan asettamat tavoitteet.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on uuden sopimusmallin toteuttaminen kannattavasti, sekä yhtiön sisäisen kannattavuuden parannus. Tavoitteena on rakentaa omistajan kanssa yhteistyössä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla Äänekosken kaupunki ja yhtiö selkeästi erotuu kuntakentässä strategisen toimintamallin kehittäjänä.

Seuraavien 5-10 vuoden aikana eläköityminen ja sen aiheuttaman resurssivaje saattaa muodostua ongelmaksi. Tämä asettaa suuria haasteita löytää osaavaa henkilökuntaa, mutta mahdollistaa myös kustannustehokkuuden noston, sekä muita toimintamuutoksia ilman ns. kovia henkilöstötoimenpiteitä seuraavien jaksojen aikana.

Yhtiön näkymä eteenpäin on haastava, mutta positiivinen, suurimpana tavoitteena on toimia kannattavasti, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

01.01.-31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	8 402	7 696	-706	91,6 %
Liikevoitto	-37	-53	-16	143,5 %
Tilikauden voitto / tappio	-39	-54	-15	137,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	866	783	-83	90,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	2 088	1 997	-91	95,7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 954	2 780	-174	94,1 %
Oma pääoma	1 520	1 466	-54	96,5 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	10	0	-10	0,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 424	1 314	-110	92,3 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 954	2 780	-174	94,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	-0,4 %	-0,7 %		
Omavaraisuusaste	51,5 %	52,7 %		
Current Ratio	1,5	1,5		
Suhteellinen velkaantuneisuus	17,1 %	17,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus on hyvä ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.4. Äänekosken Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2022 on 110 343,37 euroa. Taseen loppusumma on 315 460,92 euroa. Yhtiön tulos 2 112,48 euroa.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittymistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämisprojekteja ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. - 31.12.2022 olivat Nina Välimäki (pj.), Jorma Paajanen, Päivi Heikkinen, Antti Peltomäki ja Jemo Kettunen.

Äänekosken Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT, Heidi Rimpilä. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana, muuten vakinaista henkilökuntaa ei ole. Määräaikaista henkilökuntaa oli 1 henkilö.

Toimintavuonna 2022 Äänekoski on korkean uudistuvan teknologian kaupunki, jossa yritysten T&K-panostukset ovat maakunnan/maan korkeinta tasoa. Vuoden 2022 aikana panokset ovat nousseet edelleen voimakkaasti T&K:n osalta. Samalla myös työntehokkuus on kasvanut uudistusten myötä. Äänekoski on merkittävästi omaa aluettaan suurempi työllistäjä, mikä vahvistuu tulevaisuudessa vielä lisää. Metsä Groupin biotuotetetaan käynnistyminen 2017 oheistoimintoineen tuo alueelle jatkuvasti uusia investointeja vahvistaen Äänekosken asemaa biokiertoalouden maailman luokan keskittymänä. Myös muut toimijat ovat lisänneet investointipanosiaan alueella, mikä takaa toimintaympäristön positiivista kehitystä tuleville vuosille. Toimintavuonna 2022 koronan li-

säksi myös Ukrainan sodan myötä alkanut energia-kriisi on kurittanut sekä myös tuonut uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle. Joten hyvin kaksi jakoisissa tunnelmissa Äänekosken Kehitys on palveluitaan menneenä vuonna tarjonnut. Pääpaino kehitysyhtiön toimissa kohdistettiin Plänet B -verkoston sateenvarjon alla jatkuneille koordinaatiohankkeille biokiertoalouden- ja teollisuusmatkailuverkoston edelleen kehittämiseksi sekä Hirvaskankaan yritysryhmähankkeen käynnistämiseksi. Äänekosken Kehitys Oy hallinnoi toimintavuonna Teollisuuden Turvallisuuskoulutus ja harjoittelukeskuksen koordinoitihanketta, Biokiertoalouden Tulevaisuustalohanketta sekä Hirvaskankaan yritysryhmähanketta, joiden rahoituskumppanina toimii Keski-Suomen Liitto.

Turvallisuuskoulutus- ja harjoittelukeskushankkeissa tavoiteltiin turvallisuusharjoitteluun painottuvan koulutuskeskuksen investoinnin ja toiminnan käynnistymistä. Hankkeessa mahdollistetaan liiketoimintamallin, kumppaneiden kartoituksen, kiinteistösijoittajan ja koulutuspakettien avulla harjoittelu ja koulutuskokonaisuus. Hanke jatkui huhtikuun 2022 loppuun. Hankkeen tuloksia ja toimintamalleja on työstetty ja esitelty loppuvuoden aikana päättäjille.

Matkailun ja osaamisen edistämiseksi käynnissä oli tulevaisuustalohanke, joka toimisi demotalona uusille bio- ja kiertoalouden ratkaisuille, sisältäen showroomin erilaisille näyttelyille sekä kokeellisen oppimisympäristön. Tulevaisuustalo olisi yritysten, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten hyödynnettävissä omalla panoksellaan. Hankkeessa kartoitettiin tulevaisuustalon toiminnallisuudet, tehtiin viitesuunnitelmat ja virtuaalimalli kiinteistöstä kumppanihakua varten sekä kartoitettiin mahdollisia kumppaneita. Hanke jatkui vuoden 2022 maaliskuun loppuun. Tämän jälkeen yhteistyötä jatkettiin kiinteistösijoittajan/-kehittäjän kanssa.

Äänekosken Kehitys Oy osallistui osatoteuttajana Karstulan seudun Kehittämissyhtiön, Poken, Jamkin ja JyU:n kanssa Witaksen hallinnoimaan KEXRI - Keskisuomalainen XR-osaamisen innovaatio-ekosysteemi- hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä ja rakentaa uudet toimintamallit koulutus- ja kehitysorganisaatioiden ja elinkeinoelämän välille sekä tarjota työkalujen

avulla yrityksille uusia liiketoiminnan kehittämismahdollisuuksia. Yhteistyötä tehtiin myös Etätyöpisteet elinvoiman kasvualustoina-hankkeen kanssa.

Äänekosken Kehitys Oy on mukana Uusi Puu ry:n hankkeessa. Yhtiö järjesti yhteistyössä Uusi Puun ja Suomen Metsäyhdistyksen kanssa ensimmäisen Kuntapäätäjien Metsäakatemia-pilotkurssin osana uuden valtuustokauden koulutuskokonaisuutta ja kaupunkistrategian valmistelua, jonka viimeinen kolmasosa toteutettiin tammikuun aikana.

Äänekosken Kehitys Oy oli aktiivisesti mukana myös Kemin Digipoloksen Kiertotalouskeskuksen vetämässä Ekoteollisuuspuistoverkostossa. Verkostoon kuuluu alueensa kiertoalouden edelläkävijöitä ekoteollisuuspuistoista. Verkoston tehtävänä on vaihtaa kiertoalouden parhaita käytäntöjä sekä seurata alan kehitystä Suomessa ja maailmalla. Ekoteollisuuspuistojen verkosto on tärkeä osa kansallista teollisen kiertoalouden osaamisalustaa. Teollisen kiertoalouden osaamisalusta (TKO) -hankkeen avulla vahvistetaan Suomen teollisen kiertoalouden kestäväan kasvua ja innovaatiotoimintaa. Hankkeessa kootaan alueellisia ja kansallisia voimavaroja ja osaamista kehittäviä kumppanuuksia kansalliseksi osaamisalustaksi uusien teollisen kiertoalouden liiketoiminnan lisäämiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi sekä teollisen kiertoalouden osaamisen kehittämiseksi ja levittämiseksi.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken Kehitys Oy:n toiminta painottuu yritysten avustamiseen kriisitilanteissa, kohdennettujen hankkeiden hallintaan pääelinkeinojen ja matkailun saralla sekä toimintaan biokiertoalouden ja kestäväan kehityksen Business Parkina.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu viimeksi vuonna 2022.

Äänekosken Kehitys Oy

1.1.-31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	116	110	-6	94,9 %
Liikevoitto	2	5	3	207,1 %
Tilikauden voitto / tappio	2	2	0	105,0 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	4	3	-1	75,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	355	312	-43	87,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	359	315	-44	87,8 %
Oma pääoma	273	275	2	100,8 %
Varaukset				
Kertynyt poistoero				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lyhytaikainen vieras pääoma	86	40	-46	46,8 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	359	315	-44	87,8 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	2,1 %	4,5 %		
Omavaraisuusaste	76,0 %	87,2 %		
Current Ratio	4,1	7,7		
Suhteellinen velkaantuneisuus	74,3 %	36,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli heikko ja vakavaraisuusmaksuvalmius ovat hyvällä

tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus taso on hyvä.

2.8.5.5. Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 2 978 710,00 euroa. Liikevaihdon lasku edellisluokkaan verrattuna oli 6,51 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä toimitiloja, rakennuksia ja rakennelmia, sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja toimistotehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden ja säätiöiden isännöinti sekä talouden hoito, kiinteistönhoitopalvelut, siivouspalvelut, turvallisuus- ja vartiointipalvelut, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2022 Matti Virtanen (pj.), Jäseninä toimivat Marja Kolari (vpj), Henna Penttinen, Pekka Ouli ja Hannu Penttinen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä 15 kertaa. Yhtiökokouksia oli yksi.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2022 Antti Virmanen.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä toimi on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä HT, JHT.

Olenneiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2022 yhtiön kannattavuus ei yltänyt edellisvuoden tasolle ja toimintavuosi oli raskaasti tappiollinen. Kannattavuutta söi merkittävästi jäähallin toiminta, jota haittasi merkittävästi COVID-19 pandemia. Valtran tuotekehityshalli myytiin omistajan päätöksen mukaisesti 2022 raskaasti tappiollisena. Myyntitappio kirjattiin toimintavuodelle 2022. Kiinteistön vuokraus oli myös erittäin kannattavaa ja sen poistuminen elokuussa söi kannattavuutta paljon. Lisäksi yhtiötä rasittaa suuret poistot kiinteistöistä. Keväällä aloitettiin toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi ja loppuvuoden aikana toimialan kustannuksia saatiin huomattavasti korjattua. Henkilöstövähennyksiä tehtiin merkittävästi, sekä toimintamalleja korjattiin. Merkkejä paremmasta näkyi loppuvuoden aikana kiinteistöpalvelut toiminnassa.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste laski, Rautatienkatu 56 kiinteistön vuokralaisen muutettua Jyväskylään. Isännöintiliiketoiminta kärsi merkittävästi poissaoloista, mutta vuosi saatiin päätökseen tilanteeseen nähden hyvin.

Yhtiö ei yltänyt kaikkiin omistajan asettamiin tavoitteisiin toimintavuodella 2022.

Perusparannuksia tehtiin muutamiin kiinteistöihin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Tilojen kysyntä hiljentyi vuoden 2022 toisella puoliskolla, mutta vilkastui uudelleen loppuvuonna. Vuoden 2023 alku on osoittanut, että tehdyt toimenpiteet ovat onnistuneet ja piristymistä toimialalla on näköpiirissä. Käyttöasteen odotetaan nousevan hyväksi 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Toripaviljongin yrittäjän haku on käynnissä ja tavoitteena on käynnistää rakentaminen 2023 ensimmäisellä puoliskolla.

Jäähalli on melko hyvällä käytöllä. Käyttöaste paranee koko ajan. Ongelmaksi saattaa 2-4 vuoden aikajaksolla muodostua paikallisen jääurheiluseuran harrastajamäärien kasvu ja hallin käyttö rajoittuu vain yhteen toimijaan. Jäähalli tulee saamaan myös 2023 erittäin paljon huomiota jääurheilun harrastajien ja rakentajien keskuudessa ja on Äänekosken näkyvin rakennus valtakunnallisesti.

Suurin liiketoiminta-ala, Kiinteistöpalvelut, on kamppailut merkittävän kannattavuusongelman kanssa 2022. Odotusarvo ja tavoite onkin 2023 nostaa kannattavuutta merkittävästi. Toimiala määrittää suuruudellaan koko yhtiön toimintaa ja näkymää tulevaisuudessa. Toimialassa on nähtävissä suuri potentiaali.

Isännöintiliiketoiminnan toimintoja uudelleen järjestellään ja toimiala nostaa kannattavuuttaan vuoden 2023 aikana. Levittäytyminen uusille paikakunnille käynnistetään.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmien käyttöä tehostetaan, tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kustannustason alennus suhteessa liikevaihtoon.

Proavera Oy

1.1. - 31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	3 186	2 979	-208	-6,5 %
Liikevoitto	-558	-977	-419	75,2 %
Tilikauden voitto / tappio	-674	-1 091	-417	61,9 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	10 078	8 137	-1 941	-19,3 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	196	457	261	133,2 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 274	8 594	-1 680	-16,3 %
Oma pääoma	1 136	2 320	1 184	104,3 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	7 198	4 634	-2 564	-35,6 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 940	1 640	-300	-15,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 274	8 594	-1 680	-16,3 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -17,5 %	● -32,8 %		
Omavaraisuusaste	● 11,1 %	● 27,0 %		
Current Ratio	● 0,1	● 0,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 286,8 %	● 210,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, ja maksuvalmius ovat heikolla tasolla.

Vakavaraisuus on tyydyttävällä tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.6. Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Hallitus vahvisti säätiölle uudet säännöt 13.12.2022, mutta Patentti- ja rekisterihallituksen vahvistus vielä puuttuu. Säätiön hallitukseen kuuluu viisi jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet: Matti Virtanen, pj (Tomi Kinnunen), Harri Hautsalo, vpj (Sami Isokallio), Päivi Heikkinen (Tuula Pölkki), Helena Hillu (Henna Penttinen) ja Erkki Vilén (Ville Kivimäki).

Säätiön asiamiehenä toimi 8.2.2022 saakka Minna Viinikainen, 9.2.-31.10.2022 Seija Käyhkö ja 1.11.-31.12.2022 Juha Äijälä.

Äänekosken kaupunginhallitus on 20.9.2021 valinnut säätiön tilintarkastajiksi kalenterivuosi 2021-2024 vastaavien tilikausien hallinnon ja talouden tarkastamista varten BDO Audiator Oy:n (y-tunnus 0904285-6) ja tälle henkilökohtaiseksi varatilintarkastajaksi Ulla-Maija Tuomelan, KHT, JHT ja BDO Oy:n (y-tunnus 2776089-4) ja tälle henkilökohtaiseksi varatilintarkastajaksi Sanna-Mari Pääkkösen, HT, JHT. BDO Audiator Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Heidi Rimpilä, KHT, JHT ja BDO Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana tulee toimimaan Samuli Laakso, HT.

Vuonna 2022 säätiön isännöinnistä vastasi Proavera Oy/ Avera Isännöinti ja kiinteistöhuollosta ja yleisten tilojen siivouksesta Proavera Oy/ Avera Kiinteistöpalvelut sekä kaupungin vuokraamien tilojen siivouksesta Äänekosken Kiinteistönhoito Oy. Säätiöllä oli 30.11.2022 saakka kiinteistön täysarvovakuutus (laaja) ja 9.2.-30.11.2022 alkaen vuokratulokeskeytysvakuutus If Vahinkovakuutusyhtiössä. Kilpailutuksen jälkeen ja Eerolanrannan valmistuttua Vakuutusyhtiöksi vaihtui 1.12.2022 alkaen LähiTapiola Keski-Suomi. Säätiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennot tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Kuhnamon Palvelutalo, Terveyskatu 18, on tehostetun palveluasumisen yksikkö. Kiinteistön 27 asunnosta kolme oli vuokrattu Äänekosken kaupungille käytettäväksi asukkaiden yhteisenä ruokailu- ym. tilana ja kaksi käytettäväksi ns. väliaikaisasuntona. Muut asunnot olivat vuokrattuna suoraan asukkaille. Vuokrasopimukset muutettiin 1.12.2022 siten, että 24 asunnon vuokraneliöihin

lisättiin osuus yhteisistä tiloista ja kaupunki ei ollut enää ole vuokralaisena. Asuntojen käyttöaste oli 97,1 % vuonna 2022. Kiinteistöstä allekirjoitettiin 29.11.2022 kaupungin kanssa vuokrasopimus, joka tuli voimaan 30.12.2022 ja siirtyi 1.1.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueen vastattavaksi.

Kiinteistön tuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti ja hoitokulut olivat arvioitua pienemmät. Kohteen taloudellinen tila on hyvä.

Rakentamisaikaisista lainoista on jäljellä Äänekosken kaupungin myöntämä ensisijaislaina 58 120,94 €, joka tulee maksetuksi viimeistään vuonna 2026. Äänekosken kaupungilta on lyhytaikaista lainaa 125 000 €, jota lyhennetään 50 000 € vuosittain. Laina päättyy 2025.

Eerolanranta, Eerolankatu 16, valmistui 30.11.2022. Kiinteistössä on 60 esteetöntä palveluasumisen asuntoa, joissa on huomioitu ikääntyvien ihmisten moninaiset tarpeet ja erityisesti muistihäiriöiset. Kiinteistöstä on 29.11.2021 Äänekosken kaupungin kanssa allekirjoitettu vuokrasopimus, joka siirtyi 1.1.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueen vastattavaksi. Sopimus on voimassa 31.12.2033 saakka.

Rakennushanke toteutettiin KVR- urakkana, urakoitsijana YIT Suomi Oy ja rakennuskonsulttina on WSP Finland Oy. Asukkaat siirtyivät 16.1.2023 alkaen pääosin nykyisistä tehostetun palveluasumisen yksiköistä, jotka eivät tiloiltaan täytä nykyisiä vaatimuksia.

Kohteen osalta on hakeuduttu arvonlisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta, joten rakentamiskustannuksiin sisältyvät arvonlisäverot saadaan palautuksena. Hankkeen hyväksytyt verolliset kokonaiskustannukset ovat 8 824 000 € ja 7 136 148 € alv 0 %. Hanke rahoitetaan Kuntarahoituksen 4 638 496 € ARA:n korkotukemalla lainalla ja ARA:n myöntämällä 2 497 652 € avustuksella.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä taseeseen aktivoitiin asuinrakennuksen lisäyksenä 4 500 136,22 €, johon on jo saatu ARA:n avustusta 2 247 885 €. Rakennuskustannuksia tulee vielä lisää. ARA:n vahvistettua lopulliset kustannukset saadaan vielä ARA:n viimeinen avustuserä.

Kuntarahoituksen laina on kokonaisuudessaan nostettu. Kaupungilta on hankkeeseen 500 000 € lyhytaikaista lainaa.

Kuhtamon Palvelutalon kuntoarvio päivitetään ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitokataulu.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	152	138	-14	90,8 %
Liikevoitto	46	-31	-77	-67,7 %
Tilikauden voitto / tappio	0	-4	-4	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 663	4 902	3 239	294,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	1 077	828	-249	76,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 740	5 730	2 990	209,1 %
Oma pääoma	34	34	0	100,0 %
Varaukset	270	224	-46	83,0 %
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 895	4 666	2 771	246,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	541	787	246	145,5 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 740	5 730	2 990	209,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	30,3 %	-22,6 %		
Omavaraisuusaste	11,1 %	4,5 %		
Current Ratio	2,0	1,1		
Suhteellinen velkaantuneisuus	1602,6 %	3951,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus ja vakavaraisuus on heikolla tasolla.

Maksuvalmius on tyydyttävällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.7. Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä on liikenne ja turvallisuusvirasto Traficomien myöntämä turvallisuustodistus museoliikenteen harjoittamista varten. Turvallisuustodistus oli voimassa koko toimintavuoden, ja se oikeutti harjoittamaan museoliikennettä koko maassa. Yhtiöllä on myös liikennöimisen edellyttämä, vuosittain uudistettava Rataverkon käyttö-sopimus liikenneviraston kanssa.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 85 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat (31.12.2022) Peter Lindenberg (pj.), Michelle Seppälä, Ari Joutsimätkä, Aimo Kääriäinen ja Kari Korhonen. Koronahaasteista huolimatta hallitus toimi aktiivisesti.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Antti Virmanen. Tilintarkastusyhteisönä toimi BDO Oy.

Yhtiön talous perustuu veloitettavaan museojunaliikennöintiin ja tapahtumiin, sekä Äänekosken kaupungilta saatuun avustukseen. Liikenteen osalta tulot koronasta johtuen olivat melko pienet.

Vuoden 2022 aikana uutta kalustoa ei hankittu.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toimintavuodesta 2023 odotetaan selvästi vilkkaampaa ja uusia ajoja on suunnitteilla useita. Tietoisuutta museojunatoiminnasta ja koko seutu-

kunnan näkyvyyttä aktiivisena museoliikennetoimijana pyritään aktiivisesti lisäämään ja kesällä on tarkoitus televisoida yksi junamatka, jolla saadaan valtakunnallista näkyvyyttä. Museotoimin-

tamme kiinnostaa myös valtakunnan rajojen ulkopuolella ja 2023 syksyllä, jos kaikki menee suunnitellusti, tulee Saksasta kuvausryhmä kuvaamaan Keitele-museon höyryjuna liikennöintiä.

Keitele-Museo Oy

1.1. - 31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	46	34	-12	74,6 %
Liikevoitto	10	-3	-14	-32,9 %
Tilikauden voitto / tappio	10	-10	-20	-100,3 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	9	7	-2	75,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	49	40	-8	82,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	58	47	-11	81,7 %
Oma pääoma	52	41	-10	80,5 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	0	0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	6	6	0	92,1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	58	47	-11	81,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	22,3 %	-9,8 %		
Omavaraisuusaste	89,5 %	88,2 %		
Current Ratio	8,1	7,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	13,0 %	16,1 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko. Vakavaraisuus, maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus on hyvällä tasolla.

2.8.5.8. Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonalisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous on pidetty 15.6.2022. Kokouksessa esitettiin ja päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.-31.12.2022 Erkki Kumpulainen (pj.), Hannu Saarela, Erika Räihä ja Jukka Karppinen (varajäsen). Hallitus koontui tilikaudella kolme kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Toni Tikkanen. Tilintarkastajana on toiminut Tilintarkastus Riuttanen Oy, vastuunalaisena tarkastajana Samu Kallioinen, HT.

Yhtiön kiinteistöhuollosta vastasi Proavera Oy 31.10.2022 saakka ja 1.11.2022 alkaen Saraacer Oy. Vastuullinen isännöitsijä oli Noste Isännöinti

Oy/Toni Tikkanen. Henkilöisännöitsijänä toimi Noste Isännöinti Oy/Markus Rekonen.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Yhteensä huoltoihin ja korjauksiin käytettiin 2.529,20 €.

Yhtiön vastikesaamisista merkittävä osa (23.575,54 €) on yhtiön entiseltä osakkeenomistajalta. Velallinen on konkurssipesä, joka on myynyt kyseisen huoneiston. Pesänselvittäjän mukaan yhtiö olisi saamassa kaikki saatavansa takaisin vuoden 2023 aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Energia- ja muiden kiinteistön ylläpitokustannusten sekä korkokustannusten voimakas nousu vaikuttavat korottavasti kustannuksiin ja vastikkeisiin kuluvana ja tulevina vuosina.

Kiinteistö on valmistunut vuonna 1988 ja korjauksia toteutetaan suunnitelmallisesti.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	45	45	0	100,1 %
Liikevoitto	-5	-1	3	27,5 %
Tilikauden voitto / tappio	0	-3	-3	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	341	334	-7	98,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	28	32	4	113,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	369	366	-3	99,2 %
Oma pääoma	349	346	-3	99,1 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	15	14	-1	95,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	4	5	1	118,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	369	366	-3	99,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -10,5 %	● -2,9 %		
Omavaraisuusaste	● 94,7 %	● 94,6 %		
Current Ratio	● 6,3	● 6,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 43,5 %	● 43,7 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus sekä maksuvalmius ovat

hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on tyydyttävällä tasolla.

2.8.5.9. Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Yhtiökokous pidettiin 9.9.2022. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §:n edellyttämät asiat.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Harri Pirhonen ajalla 1.1.-9.9.2022 ja Jani Mikkonen 9.9.2022-31.12.2022. Hallituksen jäsenenä on toiminut ajalla 1.1.-9.9.2022 Jani Mikkonen ja Hannu Saarela ja 9.9.-31.12.2022 Sirpa Martins ja Marke Tuominen.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä. Tilintarkastajayhtiönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Eija Rimpilä HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Käyttövesijärjestelmän saneeraus, vähintään lämpimän käyttöveden kierron uusiminen.

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2022

	2021	2022	Muutos t€	Muutos %
TUOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	109	125	16	115,1 %
Liikevoitto	-9	-8	1	89,4 %
Tilikauden voitto / tappio	-9	-8	1	87,6 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	28	6	-22	20,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 688	1 666	-22	98,7 %
Oma pääoma	1 649	1 641	-8	99,5 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	39	24	-14	63,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 688	1 666	-22	98,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -7,9 %	● -6,2 %		
Omavaraisuusaste	● 97,7 %	● 98,5 %		
Current Ratio	● 0,7	● 0,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 35,7 %	● 19,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja maksuvalmius on heikko.

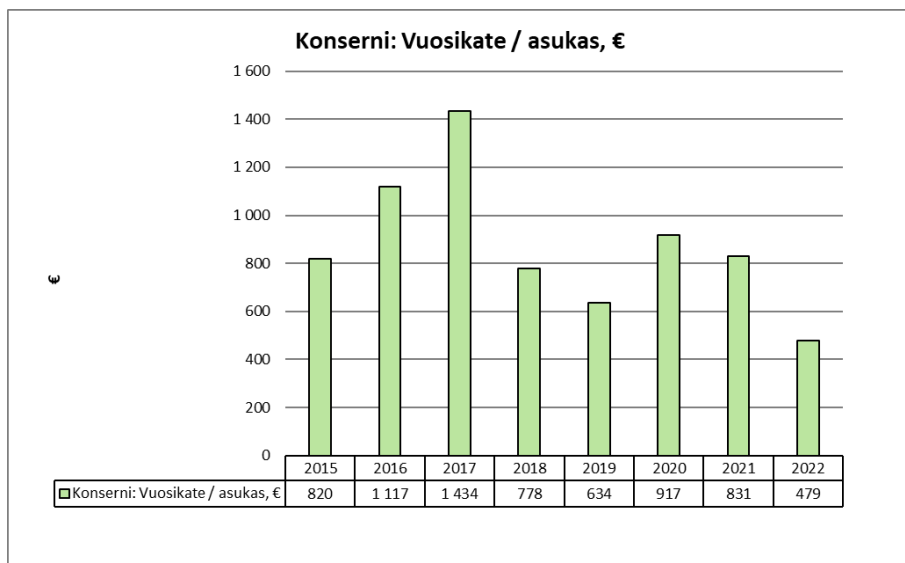
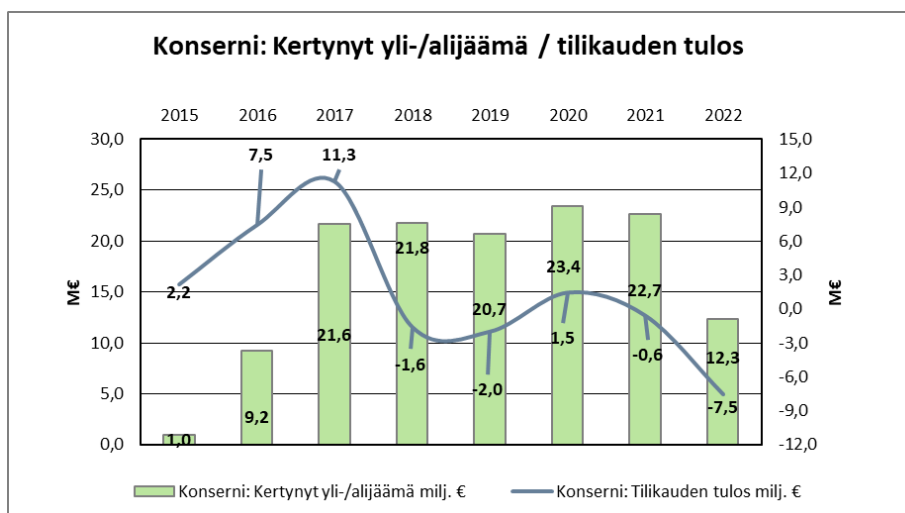
Vakavaraisuus on hyvällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.10. SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

Yhtiön operatiivinen toiminta on päättynyt ja yhtiön lopettaminen saatetaan loppuun vuoden 2023 aikana.

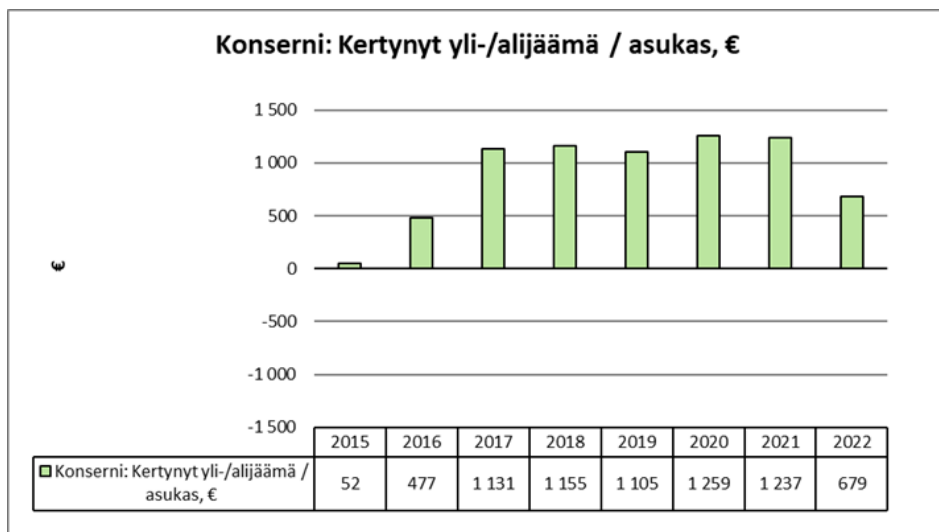
2.8.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
Konsernituloslaskelma

Konsernin vuosikate oli 8,7 milj. euroa (479 euroa/asukas), kun se vuonna 2021 oli 15,2 milj. euroa (831 euroa/asukas).

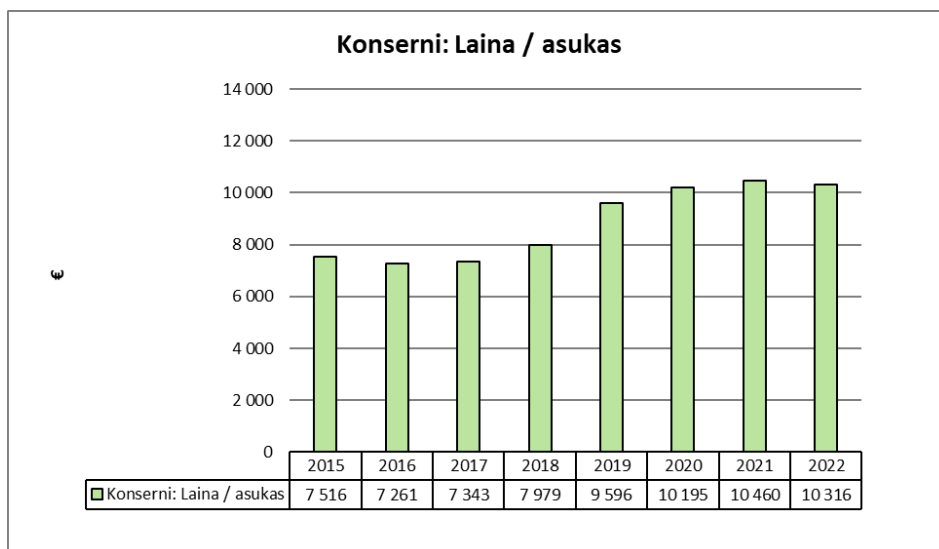
VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TILIKAUDEN TULOS, M€

Konsernitase

Taseen loppusumma vuonna 2022 oli 334,0 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2021 oli 344,6 milj. euroa. Tilikauden alijäämä 7,5 milj. euroa

huomioiden, taseessa on kertynyttä ylijäämää vuoden 2022 jälkeen 12,3 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää on asukasta kohden 679 euroa (2021 ylijäämää 1 237 euroa/asukas).

KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS, €

Konsernin lainakanta vuonna 2022 oli 187,0 milj. euroa (10 316 euroa/asukas) ja vuonna 2021 lainakanta oli 191,6 milj. euroa (10 460 euroa/asukas).

LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmiseen ja tunnuslukuihin on esitetty kohdassa 4.5.

2.9. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.9.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntal 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 13 907,53 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2022 tilinpäätöksessä tilikauden alijäämä 8 005 814,47 euroa kirjataan yli-/alijäämätilille.

2.9.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määrääjässä
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täytäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
  1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
  2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin

kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;

3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli tilikauden 2022 tulos huomioden yhteensä 3,0 miljoonaa euroa. Kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 679 euroa asukasta kohden.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä Äänekosken kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde oli 51,5 % (raja-arvo 80 %) ja kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,4 (raja-arvo 0,8), joten ne alittivat laissa sallitut raja-arvot.

Konsernin lainat ja vuokravastuut/asukas verrattuna kuntien keskiarvoon olivat vuoden 2021 tilinpäätöstietojen perusteella 52,0 % eli raja-arvo ylittyi (raja-arvo 50 %). Tilinpäätöshetkellä ei ole käytettävissä vuoden 2022 tunnuslukua muiden kuntien osalta, mutta oletuksena on, että tämän kriteerin raja-arvo edelleen ylittyy.

Kunnan tuloveroprosentti oli 1,49 % (raja-arvo 2,00 %) suurempi kuin kuntien keskiarvo, joten lain sallima raja-arvo ei ylittynyt.

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet. Viranhaltijoista toimialajohtajat ja vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia ja velvolli-

set vastaamaan ja seuraamaan yksiköidensä tavoitteiden saavuttamista sekä menojen ja tulojen toteutusta.

3.1. Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

3.1.1. Käyttötalouden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKOKOINEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-51	0	-51	-52	-1
Toimintakate (netto)	-51	0	-51	-52	-1
Kaupunginhallitus					
Toimintatuotot	3 283	0	3 283	3 944	660
Toimintakulut	-13 652	1 345	-12 306	-11 850	457
Toimintakate (netto)	-10 368	1 345	-9 023	-7 906	1 117
Sosiaali- ja terveystalokunta					
Toimintatuotot	8 651	818	9 469	9 752	283
Toimintakulut	-74 159	-7 339	-81 498	-84 350	-2 852
Toimintakate (netto)	-65 508	-6 521	-72 029	-74 598	-2 569
Opetus- ja kasvatuslautakunta					
Toimintatuotot	2 194	0	2 194	3 161	967
Toimintakulut	-30 871	-717	-31 588	-32 387	-799
Toimintakate (netto)	-28 677	-717	-29 393	-29 226	168
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta					
Toimintatuotot	704	0	704	694	-10
Toimintakulut	-4 504	-32	-4 535	-4 416	120
Toimintakate (netto)	-3 800	-32	-3 831	-3 721	110
Kaupunkirakennelautakunta					
Toimintatuotot	8 470	-200	8 270	8 721	452
Toimintakulut	-22 136	-1 958	-24 094	-24 437	-343
Toimintakate (netto)	-13 667	-2 158	-15 824	-15 716	108
Ympäristölautakunta					
Toimintatuotot	190	0	190	183	-7
Toimintakulut	-876	-5	-881	-823	57
Toimintakate (netto)	-686	-5	-690	-640	50
Käyttötalous yhteensä:					
Toimintatuotot	23 493	618	24 111	26 456	2 345
Toimintakulut	-146 248	-8 704	-154 952	-158 315	-3 363
Toimintakate (netto)	-122 755	-8 086	-130 841	-131 859	-1 018

3.1.2. Tulokortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyysskysely (vuosittain) (1-5)				
	- palvelujen saatavuus	4,4 (Sosiaali ja terveys) 4,1 (Opetus ja kasvatus)	4,0 4,3	- 4,1	
	- tyytyväisyys palveluihin	4,2 (Sosiaali ja terveys) 4,2 (Opetus ja kasvatus)	4,0 4,3	 4,1	
	Asukastytyväisyysskysely (joka toinen vuosi) (1-5)	2019: 3,0 (Sosiaali ja terveys) 2019: 3,6 (Opetus ja kasvatus)	3,6 3,8	- 3,9	
	Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - Kaikki: Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. - Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. - Ennaltaehkäisevien ja kotiin vietävien palveluiden monipuolisuus, laatu, yksilöllisyys ja joustavuus. - Monialaisen työtavan vahvistaminen kaikilla vastuualueilla. - Peruspalvelujen järjestämistapojen monipuolistaminen - Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. - Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen.				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Asukastytyväisyysskysely (joka toinen vuosi) (1-5)				
	- palvelutarjonnan kattavuus	3,55	4,0	3,5	
	Vapaa-aikaohjelman toteuttaminen Suurten tapahtumien lukumäärä	2 tapahtumaa	3-5 tapahtumaa	2 tapahtumaa	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Yhteistyö kulttuurialan ja liikunta-alan yhdistysten, sekä muiden yhteisöjen ja toimijoiden kanssa Vapaa-aikapalveluiden myöntämät perus- ja kohdeavustukset Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille ja senioreille, yhteis palvelupisteet ja itsepalveluaukiot Musiikkiopiston tarjonta pidetään monipuolisena ja helposti saavutettavana. Kulttuurikasvatussuunnitelman ja kulttuurihyvinvointipalveluiden toteuttaminen Liikunnan ohjaustyö kehittäminen Uusien lähiliikuntapaikkojen rakentaminen sekä nykyisten liikuntapaikkojen kunnossapito ja kehittäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viihtyisä ja vetovoimainen asuin- ja elinympäristö	Asukasluku	18 318	18 400	18 128	
	- luonnollinen väestönlisäys	-109		-149	
	- kuntien välinen nettomuutto	-169		-62	
	- netto maahanmuutto	22		18	
	Valmistuneiden asuntojen lukumäärä				
	- omakotitalot	19	15	9	
	- rivi- ja kerrostalot	0	25	0	
	- loma-asunnot	15	6	5	
	Asukastytyväisyysskysely/viihtyvyys (1-5)	3,0 (2020)	-	3,4	
	Imagotutkimus (valuustokausittain)				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - Onnistunut maankäyttö- ja kaavoituspolitiikka - Kaupunkiympäristön siisteyden ja yleisilmeen kohentaminen - Puistojen ja virkistysalueiden rakentaminen ja kunnossapito - Kesäasukasinfo - Hyvä arki asukkaalle kampanja					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Tilaisuuksien määrä - Asukas- ja asiakasraadit - Kyläillat - Kyläparlamentin kokoontumiset - Keskustelu- ja infotilaisuudet nuorisovaltuusto (kokousten määrä) Asukastytytyväisyyskysely/kuntalaisen vaikuttamismahdollisuudet	sosiaali ja terveys 2 4 sosiaali ja terveys potilasjärjestöt 1 9 -	6 6 4 12 3,3	- 2 4 2 9 -	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Asukastilaisuuksien järjestäminen • Tehokas viestintä • Palautejärjestelmä • Osallistuva budjetointi • Nuorisovaltuuston edustajat kaupungin toimielimissä					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kilpailukykyinen elinkeinoympäristö ja erinomaiset elinkeinopalvelut	Perustetut yritykset Nettolisäys Yritysneuvonta - yrityskontaktien määrä Yritystytytyväisyyskysely (oma, asteikko 4-10) Työpaikkaomavaraisuusaste	116 41 350 6,7 103,5 %	75 25 310 7,7 104,0 %	58 19 203 7,7 104,6 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Vetovoimaisten yritysalueiden rakentaminen • Säännöllinen ja toimiva yhteistyö yritysjärjestöjen kanssa • Markkinointiin ja tiedottamiseen panostaminen • Paikallisten yritysten ja kaupungin hankintayhteistyö • Matkailun hyödyntäminen ja huomioiminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa • Uusien yritysalueiden kaavoittaminen • Saavutettavuuden parantaminen Äänehub toiminnon vakiinnuttaminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Asukastytytyväisyyskysely (asteikko 1-5) - Katujen kunnossapito - Joukkoliikennepalvelut Katujen korjausvelka (M€)	2,6 (2019) 2,1 (2019) 9,3 (2019)	3,1 3,0 10,0	3,0 2,4 7,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Kaupungin katujen korjausvelka pyritään pienentämään • Kunnan sisäisen joukkoliikenteen palvelutason kehittäminen palvelutason linjausten mukaisesti • Ääneseudun liikennejärjestelmän kehittäminen siten, että se mahdollistaa yrityslogistiikan ja arkiliikunnan hyvinvoinnin ja kasvun					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti (ka) Työttömyysprosentin ero Keski-Suomen kuntien keskiarvoon Koulutustaso - vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä	14,4 % 1,2 % 70,3 %	12,5 % < 1 % 72,0 %	12,0 % 0,44 % 70,8 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Palkkatuella työllistäminen (työmarkkinatuen kuntaosuus) • Kuntouttavan työtoiminnan vaikuttavuuden lisääminen • Työllisyysohjelman päivitys • Kuntakoikeilut • Työllistämishankkeet • Korkeakouluyhteistyön jatkaminen					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Paikallisten energialähteiden käyttöaste (toteutus joka 3. vuosi)	95 %	90 %	ei ole tiedossa	mitataan 2024
	Uusiutuvien energiamuotojen käyttöaste	95 %	90 %	99,6 %	kaukolämpö
	Päästöjen vähennys	96,3 ktCO ₂ e	90 ktCO ₂ e	ei vielä tiedossa	
	Uusinvestointien energiataloudellisuus	ei kohteita	B	ei kohteita	
	Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus				
	- Sähkön kulutus kWh / m ²	85	67	85	tekojää ja ylipainehalli
	- Kaukolämmön kulutus (KWh / m ²)	175	151	145	
	- Öljyn kulutus (l / m ²)	0	0	0	
	Energiatehokkuussopimuksen toteutuminen	energiansäästö 5 %	energiasäästö 6 %	6 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - Kaupungin omat rakennusinvestoinnit toteutetaan ekologisesti kestäväällä tavalla - PEFC-metsäsertifiointi ja Metso-ohjelma - Suositaan ekologistia ratkaisuja hankinnoissa - Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusten tekeminen - Energiatehokkuusohjelma - Katujen puhdistaminen keväällä hallitusti					

TULOSKORTTI - TALOUS

Strateginen päämäärä					
Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Kertynyt yli/-alijäämä (M€)	11,0	9,1	3,0	
	• Muut kriisikuntakriteerit	1	2	3	
	• Tuloveroprosentti (ero Keski-Suomen keskiarvoon)	0,94	0,95	0,95	
	Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Talouskurin noudattaminen • Prosessien tehostaminen • Turhista kiinteistöistä luopuminen				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Strategisten investointien hallinta	• Vuosikate prosenttia nettoinvestoinneista (5 vuoden ka)	116 %	• Yli 105 % (5 vuoden keskiarvo)	70 %	vuoden 2022 vuosikate oli ainoastaan 0,2 milj. euroa
	• Vuosikate prosenttia poistoista (5 vuoden ka)	128 %	• Yli 110 % (5 vuoden keskiarvo)	91 %	vuoden 2022 vuosikate oli ainoastaan 0,2 milj. euroa
	Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Investointien suunnitteluprosessin tehostaminen • Kiinteistöohjelman noudattaminen • Ennakoivien korjausten / huoltojen toteuttaminen				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	• Omistajapolitiittisten linjausten toteutuminen yhtiöittäin	Kyllä (pääsääntöisesti)	Kyllä / Ei	Kyllä (pääsääntöisesti)	
	• Talousarviotavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin	Kyllä (pääsääntöisesti)	Kyllä / Ei	Ei	
	• Konsernin lainakanta / asukas (€)	10 460	10 500	10 316	
	• Kuntakonsernin kertyneet yli/-alijäämät asukasta kohden (€)	1 237	1 200	679	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamien tytäryhteisötavoitteiden seuranta ja toteutus • Konsernijohdon ja -yhteisöjen tiivis vuorovaikutus • Omistajapolitiikan linjausten toteuttaminen • Yhtiöiden hallituksien asiantuntijuuden lisääminen					

TULOSKORTTI - PROSESSIT

Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus (1-5)	3,8	4,0	3,7	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)	95 %	98 %	95 %	
	Toimintakäsikirja	65 %	75 %	65 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely: Tyytyväisyys (1-5)				
	- raportointijärjestelmät	3,9	4,2	3,8	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,7	3,9	3,5	
	Sähköisen asioinnin tehostaminen	4	3	4	
	- suunnitelman laatiminen				
Digitalisaation hyödyntäminen	- toimeenpano				
	Digitalisaation hyödyntäminen				
	- käyttöönotot lkm	2	2	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- sähköisen asiointialustan rakentaminen - robotiikan ja automatisaation lisääminen - sähköisten palveluiden lisääminen - henkilöstön osaamisen laajentaminen ja syventäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Itsearviointi				
	- Johtoryhmä	toteutettu	toteutetaan vuosittain	toteutettu	
	- Kaupunginhallitus	ei ole tehty	toteutetaan vuosittain	toteutettu	
	- Lautakunnat		toteutetaan vuosittain	toteutettu osittain	
	- Kaupunginvaltuusto		toteutetaan vuosittain	ei toteutettu	
	Viranhaltija- ja poliittisen johdon säännölliset tapaamiset	kyllä	kyllä	kyllä	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- Suunnitelma yhteistyön syventämiseksi - Kysely - Työryhmät					

TULOSKORTTI - HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	79 %	90 %	86 %	
	Henkilöstökysely (asteikko 1 - 5):				
	* osaaminen ja työolot	3,9	3,9	3,8	
	* työyhteisön toimivuus	4,0	4,0	4,0	
	* omat voimavarat	4,0	4,0	3,9	
	Sairauspoissaolot (pv/htv)	17,5	17,5	20,9	sos.- ja terveystoimi 24,4 kpv/htv, muut 18,4 kpv/htv
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Uuden kaupunkistrategian mukaiset henkilöstöpoliittiset linjaukset valmisteltu ja hyväksytty Henkilöstön tukeminen sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtymässä hyvinvointialueelle (hyvinvointialueelle siirtyvät, kaupungin palvelukseen jäävät) *Työkyvyn tukeminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa (Aktiivisen tuen toimintamallin uudistaminen, yhteistyöhanke Kevan kanssa, psykososiaalisen kuormituksen *Työhyvinvoinnin edistäminen (Palkitseminen: ePassi-etuuden korottaminen ja laajennus vuodelle 2022, pikapalkitseminen teemoittain) Osaavan työvoiman saatavuus (rekrytointiprosessin ja -menetelmien kehittäminen, omaehtoisen opiskelun tukeminen)					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esihenkilötyö	Henkilöstökysely (1 - 5): Johtamisosio	3,9	3,8	3,8	
	Johdon itsearviointi	Tehty	Tehty	Tehty	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Esihenkilöstön tukeminen muutosprosessissa (esihenkilöfoorumit/ -webinaarit, työhyvinvointikorttikoulutukset, Kevan hanke v. 2021 - 2022) Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi (mm. Wpro, Populuksen raportit, työterveyshuollon sähköiset raportit)					

3.1.3.
Tarkastuslautakunta
Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutusta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviin koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa ai-
hetta.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-44	-51	0	-51	-52	-1	2,7 %
Toimintakate (netto)	-44	-51	0	-51	-52	-1	2,7 %

Tarkastusyhtiönä toimii BDO Auditor Oy ja vas-
tuullisena tilintarkastajana HT, JHT Lilja Minna
Ainasvuori 1.9.2021 alkaen.

3.1.4. Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

Kaupunginhallitus (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	3 459	3 283	0	3 283	3 944	660	20,1 %
Toimintakulut	-11 314	-13 652	1 345	-12 306	-11 850	457	-3,7 %
Toimintakate (netto) sitova	-7 855	-10 368	1 345	-9 023	-7 906	1 117	-12,4 %

Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta). Keskushallinnon vastuualueita ovat hallintopalvelut, talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut, henkilöstöpalvelut, elinvoimayksikkö, maankäyttö sekä muu toiminta.

Alkuperäisen talousarvion toimintatuotot olivat 3,3 milj. euroa ja toimintakuluihin oli varattu 13,7 milj. euroa ja toimintakate oli 10,4 milj. euroa.

Muun toiminnan vastuualueelle oli varattu kaupungin henkilöstön keskitetty palkankorotusvaraus 2,0 % (1 261 400 euroa) vuodelle 2022. Palkankorotusvarauksesta kohdennettiin sopimusten mukainen korotus 1,29 % toimialoille talousarviomuutoksena, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.9.2022 § 49. Palkankorotusvarauksen kohdentaminen vähensi kokonaisuudessaan keskushallinnon vastuualueiden henkilöstökuluja 1 185 300 euroa.

Lisäksi kaupunginvaltuuston päätöksellä 12.12.2022 (78 §) vesiosuuskuntien avustuksia vähennettiin 160 000 euroa.

Muutetun talousarvion toimintakate oli 9,0 milj. euroa ja se toteutui 1,1 milj. euroa ylijäämäisenä.

Muun toiminnan vastuualueen toimintakate alitti budjetoidun 129 100 eurolla. Merkittävin tekijä muun toiminnan vastuualueella oli toiminnan kehittämiseen varattujen menojen alitus.

Talous-, tietohallinto- ja liikennepalveluiden vastualue alitti talousarvion 138 800 eurolla. Merkittävimmät tekijät olivat liikennepalveluiden joukkoliikenneavustusten kertyminen talousarviota paremmin (34 300 euroa) ja toimintakulujen alittuminen 20 800 eurolla. Talous- ja tietohallinnon toimintakuluihin varatuista määrärahoista jäi puolestaan käyttämättä 77 700 euroa.

Henkilöstöpalveluiden vastuualueella toimintatuotot ylittyivät 112 800 euroa ja toimintakuluista jäi käyttämättä 112 100 euroa.

Elinvoimayksikön vastuualue alitti talousarvion noin 353 700 eurolla. Merkittävimmät säästöt syntyivät työllistämisiin varatuista määrärahoista (313 300 euroa).

Maankäytön vastuualueen talousarvio alittui 401 300 euroa johtuen toimintatuottojen budjetitua suuremmasta kertymästä.

3.1.4.1. Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kanslia-toiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan,

historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

5000210 Hallintopalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	28	33	0	33	41	8	24,3 %
Toimintakulut	-2 122	-2 100	-9	-2 109	-2 248	-139	6,6 %
Toimintakate (netto)	-2 094	-2 067	-9	-2 076	-2 207	-131	6,3 %

3.1.4.2. Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon sekä liikennepalveluiden kustannuspaikat.

Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Vastuualue vastaa liikennepalveluista. Tavoitteena on järjestää laadukkaita kuljetuspalveluita kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätyöllä.

Talousarvion toteutuminen

5000220 Talous, tietohallinto- ja liikennepalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	256	152	0	152	228	76	49,7 %
Toimintakulut	-1 440	-1 621	-11	-1 632	-1 569	63	-3,9 %
Toimintakate (netto)	-1 183	-1 469	-11	-1 480	-1 341	139	-9,4 %

3.1.4.3. Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöresurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen

kohdentaminen ja kehittäminen. Henkilöstön kehittämisen keskeisiä painopisteitä ovat työkyvyn

tukeminen ja sairauspoissaoloihin vaikuttaminen, osaamisen kehittäminen ja johtamisen tukeminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

5000230 Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	266	230	0	230	343	113	49,1 %
Toimintakulut	-1 563	-1 970	-9	-1 979	-1 867	112	-5,7 %
Toimintakate (netto)	-1 296	-1 740	-9	-1 749	-1 524	225	-12,9 %

3.1.4.4. Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta.

Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä

työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, kansalaisaktivismista/osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä työllisyyspalveluista.

Talousarvion toteutuminen

5000240 Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	1 309	1 273	0	1 273	1 318	44	3,5 %
Toimintakulut	-5 096	-5 331	-39	-5 370	-5 060	309	-5,8 %
Toimintakate (netto)	-3 788	-4 057	-39	-4 096	-3 743	354	-8,6 %

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä hankaloitti alkuvuodesta 2022 korona ja heti koronan hellitettyä rajoituksia Venäjän hyökkäys Ukrainaan sekä näihin liittyvät materiaalipula, inflaatio, korkojen nousu ja energiakriisi. Näillä maailman laajuisilla kriiseillä on pitkäaikaisia vaikutuksia myös Äänekosken elinkeinoelämän kilpailukykyyn, niin hyvässä kuin pahassakin. Kaiken kaikkiaan Äänekoskella on kuitenkin vuosi 2022 sujunut elinkeinojen kehittymisen ja alueen menestysmittareiden mukaan erittäin hyvin. Yritysten liikevaihto on kasvanut ja henkilöstömäärät lisääntyneet, työn tuottavuus ja tutkimus ja kehittämispanokset ovat maan korkeinta luokkaa.

Yritykset panostivat vahvasti uusiin toimintoihin ja kehittämiseen vuoden aikana. Näistä mainittakoon mm. Valtran toimintojen keskittäminen ja kehittäminen, Valion kypsytysskellari-investointi, Kurikka Timberin toimintojen kehittäminen, Meconetin uusien tilojen vihkiäiset, Metsä Groupin

ja Valmetin 3D-pakkauspilottilaitoksen käynnistyminen ja Veolian raakametanolin jalostuslaitoksen rakentamisen käynnistäminen. Lisäksi Metsä Group suunnittelee uuden Kerto® LVL -tehtaan rakentamista Äänekosken laajentuvalla tehdasalueelleen. Varsinainen investointipäätös saataneen kevään 2023 aikana. Vaiheittain vuosien 2023-2026 aikana rakennettavan tehtaan vuotuinen Kerto LVL -tuotantokapasiteetti olisi noin 150 000 kuutiota.

Business Äänekoski antoi monipuolista palvelua yrityksille liittyen yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, omistajavaihtoksiin, toimitiloihin ja sijoittumisiin. Sidosryhmäyhteistyötä alueen ja elinkeinojen edistämiseksi ja verkottamiseksi tehdään eri foorumeissa. Kaupunginjohtajan yritysvierailut käynnistettiin koronan jälkeen uudelleen.

Yrityksen perustamisvaiheeseen palvelua tarjotaan Uusyrityskeskusmallin mukaan. Vuonna 2022 valittiin Äänekoskella ensimmäinen vuoden Uusyritystäjä. Yritysten perustaminen laski verrattuna

aiempiin vuosiin johtuen maailman laajuisista kriiseistä.

Äänekoskella on menossa useita omistajan vaihdosprosesseja. Näissä pyritään auttamaan omalta osalta ja etsimään sopivia yhteistyökumppaneita sekä tarjoamaan myös hankeverkostosta (OmistajaKS- ja Hallitukset töihin- hankkeet) asiantuntija apua.

Toimivien yritysten kentässä tarjotaan mm. aamukahvitilaisuuksissa tietoiskuja ajankohtaisista aiheista (mm. vastuullisuus) ja verkostoitumismahdollisuuksia eri kumppaneiden kanssa. ÄäneHubin yhteistyö Poken kanssa on ollut erittäin hedelmällistä uusien ideoiden eteenpäinviemiseksi yrityksille sekä yrittäjyydestä kiinnostuneille.

Uuden kaupunkistrategian valmistelua jatkettiin osallistamalla eri kohde- ja sidosryhmiä varsinaisten toimeenpano-ohjelmien laatimiseksi. Elinvoimayksiköstä onkin osallistuttu hyvin laajasti ohjelmien laatimiseen.

Alue-, kaupunki- ja elinkeinojen kehittämisen näkökulmasta käytiin vilkasta keskustelua loppuvuonna kokonaisvaltaisesta kaupunkikehittämisestä ja kärkihankkeista ja kuinka niiden kanssa edetään.

Elinvoimayksikkö koordinoi kaupungin kehitysprojektien toteutumista yhdessä muiden toimialojen kanssa. Myös tältä osin vuosi 2022 oli vilkas. Merkittävimpiä kaupunkikehitysprojekteja olivat teemapuiston, Wanhan aseman seudun, Frisbeegolf alueen suunnittelun käynnistäminen ja Kotakennas I:n ja II:n kehittäminen.

Elinvoimayksikkö hallinnoi vuonna 2022 kahta merkittävää hanketta: Investoinnit ja sijoittuminen ja Vihreä Uusiutuva Äänekoski-hanketta. Uusien yritysten ja investointien edistämistä toteutettiin siihen tähtäävällä hankkeella. Investoinnit ja sijoittuminen Äänekoskelle -hankkeen toimenpiteitä olivat markkinointimateriaalin kehittäminen, Äänekosken näkyvyyden parantaminen, potentiaalisten yritysten kontaktointi ja neuvottelut. Tuloksena vuodelta 2022 on kahden yrityksen sijoittumispäätös Äänekoskelle.

Vihreä Uusiutuva Äänekoski-hankkeessa valmisteltiin kaupungin ympäristöohjelma, jonka toimenpiteiden vaikutuksesta pystytään pienentämään päästöjä ja energiankulutusta tulevaisuudessa. Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma sisältää kaikille

toimialoille toimenpiteitä asioiden edistämiseksi. Toimien jalkauttamiseksi jatkotoimenpiteenä päätettiin hakea Ympäristöministeriöstä hankerahoitusta Elämän kestävä Äänekoski-hankkeeseen, jota kaupungin ympäristöpuoli nyt hallinnoi. Hankkeen tuloksena syntyi myös kestävä elämän opas kuntalaisten käyttöön.

Elinvoimayksikkö vastaa kylien ja taajamien kehitystyön koordinoinnista. Elinvoimayksikkö pitää aktiivisesti yhteyttä kyläyhdistyksiin joko suoraan tai ”avoimien ovien” kyläparlamentin kautta. Näin aktivoidaan hankkeita kylien kehittämiseksi osallistavan budjetoinnin kautta.

Kaupunkimarkkinointia kehitettiin toimintavuotena usein eri toimenpitein. Näkyvimpiä kampanjoita olivat Kosken Ääniä-videot, Äänekoski Ilmiön-lanseeraus kaupunkistrategian jalkauttamiseksi ja radiokampanja eri (asukas, matkailija ja sijoittuva yritys) kohderyhmille sekä mökkiläisille kohdennettu some ja verkko markkinointi. Visit Äänekoski lähettiläiden somepostaukset tekevät Äänekoskea tunnetuksi sosiaalisen median kautta jo kansainvälisesti. Markkinointikampanjoita toteutettiin vuoden aikana paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti mm. eri tapahtumien, kampanjoiden ja artikkeleiden avulla. Muita merkittäviä markkinointiin liittyviä toimia olivat verkkosivu ja somenäkyvyyden parantaminen.

Matkailun osalta yhteistyötä jatkettiin ja kehitettiin Visit Jyväskylä Regionin kanssa. Kuntakummiyhteistyön käynnistäminen on erittäin onnistunut yhteistyömalli alueen paremman näkyvyyden ja matkailutoimijoiden valmiuksien ja verkoston kehittämiseksi.

Äänekosken kaupungin organisaation sisäistä toimintaa kehitettiin vuoden aikana Thinking portfolio käytöllä investointien, projektien ja hankkeiden hallinnoimiseksi. Laatujärjestelmän ja laatu-työn päivittämistä, kehittämistä ja käyttöönottoa oli laajasti tarjolla vuoden aikana.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2022 lopussa 15 171 työtöntä työnhakijaa mikä on 862 vähemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 260 400, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 14 900 vähemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 12,4 % (14 %).

Keski-Suomessa vastaava luku oli 12,2 % (12,9%) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,9 % (10,5 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työvoimaa joulukuun lopussa 7 919 (7 933). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuna joulukuussa 96 henkilöä (115), joka on vähemmän kuin aiempina vuosina.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 983 henkilöä, mikä oli 126 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (1 109). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä väheni 248 henkilöön (430), vähennystä oli 182 työtöntä. Yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys väheni. Heitä oli vuoden lopussa 418 henkilöä (552). Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 114 (149). Nuorten tilanne on noussut keskeiseksi toiminnan kohteeksi eri hallintokunnissa ja myös työllisyyskuntakokeilun painopistealueena ovat nuoret.

Jyväskylän seudun työllisyyden kuntakokeilu, jossa mukana on Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Äänekoski, jatkoi vakiintuneesti toimintaansa vuonna 2022. Työllisyyden kuntakokeilussa TE-palveluiden järjestämisvastuulle kuuluvia Julkisen työvoimapalvelulain ja Työttömyysturvalain mukaisia tehtäviä ja TE-palveluiden asiantuntijoita siirrettiin kuntien vastuulle. Äänekosken kuntakokeilun asiakasmäärä oli noin 1 000 työnhakijasiakasta, joista työttömiä oli noin 500 työnhakijaa.

Vuonna 2022 kuntalisää myönnettiin työllisyyspalveluista noin 107 000 euroa 64 kuntakokeilun asiakkaan työllistämiseen. Lisäksi työllisyysavusta myönnettiin kahdelle yhdistykselle yhteensä 70 000 euroa toiminta-avustuksena työllisyysneuvontaan.

Kuntouttava työtoimintaa toteutettiin kaupungin omana toimintana. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui keskimäärin 94 (81) henkilöä/kuukaudessa. Kuntouttavassa työtoiminnassa toteutui 608 (709) toimintapäivää kuukaudessa (tavoite 735).

Vuonna 2022 työllistettiin Äänekosken kaupungin ja kiinteistöhoitoon työtehtäviin yhteensä 114 9. luokan päättävää nuorta ja 18 vanhempaa nuorta (synt. 2004-2005). Nuorten kesäyrittäjyysseleitä

myönnettiin 96 kpl (44 kpl), joista 9.luokkalaisia 18 kpl, 8. luokkalaisia 40 kpl ja vanhempia nuoria 38 (synt. 2004-2005). Kesätyöseleitä myönnettiin 50 (43), joista 9. luokan päättäviä oli 26 kappaletta.

Nuorten työpajatoimintana toteutettiin nuorille matalan kynnyksen starttivalmennusta ja tarjottiin seinättömän työpajatoiminnan mukaista yksilövalmennusta. Nuorten työpajatoiminta tavoitti vuonna 2022 yhteensä 77 nuorta, joista 29 % on aloittanut opiskelun, siirtynyt työllistämistä edistäviin palveluihin, sosiaali- ja terveyspalveluihin tai kuntoutuspalveluihin.

Työpaja Zoomilla oli keskimäärin palkkatuki työsuhteessa, kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeiluissa 44 henkilöä kuukaudessa ja yhteensä vuoden aikana 84 eri henkilöä. Palkkatuella työllistetyistä 14 % työllistyi työpajajakson jälkeen avoimille työmarkkinoille suoraan tai oppisopimuksella.

Työllisyyspalveluilla oli vuonna 2022 kaksi ESR-hanketta.

Opsopankki -hankkeessa (1.9.2020-31.8.2023) kehitetään Äänekoskelle toimintamallia edistämään oppisopimusten laajempaa hyödyntämistä. Hankkeessa painopiste on ollut työnhakijoiden yksilöohjauksessa, yhteensä 83 asiakasta. Oppisopimuksia on alkanut/alkamassa 19 kpl ja avoimille työmarkkinoille on työllistynyt 22 henkilöä, muulla tavoin opiskelun on aloittanut 9 henkilöä, 18 asiakasta on ohjautunut muihin palveluihin ja 12 henkilön kanssa jatketaan edelleen työskentelyä.

Kykyä työelämään -hankkeen (1.9.2020-31.8.2023) tavoitteena on parantaa osatyökykyisten tilannetta ja luoda kuntien palveluohjausmalli osatyökykyisten työllistämiseen ja työelämässä pysymiseen Äänekosken, Laukaan ja Konneveden kuntien alueilla. Työnhakijoiden yksilöohjauksessa ovat täydentäneet hyvinvointia ja työllistymistä edistävät koulutuspäivät, yhteensä 9 päivää. Asiakkaita on hankkeessa ollut yhteensä 148. Työkokeiluun on lähtenyt 15 ja työllistynyt 43. Muihin palveluihin siirtyneitä on 37 ja koulutuksen aloittaneita 11 henkilöä. Osa asiakkaista jatkaa hankkeessa.

3.1.4.5. Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta.

Luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusnettelyllä ja kaavoituksella.

Vastaa maapolitiikasta ja osallistuu kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa.

Vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta.

Talousarvion toteutuminen

5000250 Maankäyttö (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	1 556	1 595	0	1 595	1 998	403	25,3 %
Toimintakulut	-930	-947	-8	-955	-957	-2	0,2 %
Toimintakate (netto)	626	648	-8	640	1 041	401	62,7 %

Vuoden tulos koostui pääosin maa-alueiden vuokratuotoista ja puun myyntituloista. Tonttivuokrien osuus maaomaisuuden tuloksessa säilyi merkittäväällä tasolla ja vuokratuottoja kertyi reilut 700 000 euroa.

Vuoden 2022 aikana hyväksyttiin viisi asemakaavaa, joista merkittävimmät olivat Kannelsuon asemakaava, Miilunlahden sekä Kotakennään asemakaavan muutos.

Kaupunginhallitukselle valmisteltuja poikkeamis- ja/tai suunnittelutarvehakemuksia käsiteltiin 11 kpl.

Rivitalo- ja kerrostalotontteja ei vuoden 2022 myyty tai vuokrattu. Alustava varaus tehtiin yhdelle kerrostalotontille Äänekosken taajamasta.

Rakentamattomia liiketontteja myytiin kaksi, Koukkuniemen alueelta yksi ja Aatulan alueelta

yksi. Rakennettuja teollisuus- ja liiketontteja myytiin viisi. Maa-alueita hankittiin vuoden 2022 aikana reilulla 230 000 eurolla Koiviston koulun läheisyydestä ja Äänekosken taajaman alueelta.

Vuoden 2022 aikana myytiin neljä vuokratonttia. Määräaloja lisäalueeksi myytiin kahdeksan. Rakentamattomia omakotitalotontteja ei myyty. Myyntiä toteutui noin 136 000 eurolla. Uusia vuokrasopimuksia tehtiin 15 kappaletta.

Tonttipalveluissa suoritettiin 17 kiinteistötoimistusta, joista muodostettiin 23 tonttia. Tunnusmuutoksia tehtiin seitsemän ja niistä muodostettiin 14 tonttia. Tonttijakoja tehtiin 30 ja niissä muodostettiin kaikkiaan 39 tonttia. Lisäksi piirrettiin uudelleen vanhoja, voimassa olevia tonttija-koja 5.

3.1.4.6. Muu toiminta

Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustamisen, toiminnan kehittämisen sekä muun toiminnan kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

5000260 Muu toiminta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	44	0	0	0	17	17	0,0 %
Toimintakulut	-162	-1 683	1 421	-261	-149	112	-43,0 %
Toimintakate (netto)	-119	-1 683	1 421	-261	-132	129	-49,5 %

3.1.5. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestäminen.

Yleistä

Sosiaali- ja terveyslautakunta on toiminut sosiaalihuoltolaissa, lastensuojelulaissa, terveydenhuoltolaissa (lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa), kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa sekä tartuntatautilaissa tarkoitettuna toimielimenä. Sosiaali- ja terveyslautakunta on hoitanut tehtävät, jotka ovat kuuluneet sen toimialaan sosiaalihuollon ja terveystoimen lainsäädännön nojalla. Terveydenhuollon tehtäväalue käsittää kansanterveystyön, jossa tehtävänä on huolehtia ihmiseen kohdistuvasta terveyden- ja sairaanhoidosta, kuntoutuksesta ja niiden tarvitsemista erityistoiminnoista sekä mielenterveyspalveluista. Sosiaalitoimen tehtäväalue käsittää sosiaalivastustusten ja sosiaalipalvelujen järjestämisen sisältäen muun muassa lastensuojelun, aikuissosiaalityön, vammaispalvelun, vanhuspalvelut ja päihdehuollon sekä ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen. Lisäksi toimialue on sisältänyt kotoutumisen palvelut. Sosiaalialan ja terveystoimen lainsäädäntöön sisältyvistä tehtävistä lasten päivähoido, lapsiperheiden kotipalvelu ja perheneuvola, äitiys-, perhesuunnittelu- ja lastenneuvola sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto on järjestetty kasvun ja oppimisen toimialalla.

Sosiaali- ja terveyslautakunnassa on ollut yhdeksän (9) jäsentä ja jokaisella jäsenellä on ollut henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto on valinnut lautakunnan jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Valtuusto on päättänyt lautakunnan toimikaudesta sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikau-

desta. Toimintakertomusvuonna sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtajana on toiminut Rolf Nyholm ja varapuheenjohtajana Mari Paananen. Sosiaali- ja terveyslautakunnan esittelijänä on toiminut sosiaali- ja terveystoimen johtaja. Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokoontunut kymmenen (10) kertaa ja käsitellyt 19 varsinaista kokousasiaa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan salaisia kokouksia on ollut yksi ja käsiteltyjä asioita yksi. Yksilöjaosto on käsitellyt sosiaalihuollon lainsäädäntöön perustuvia, yksilöä koskevia asioita, silloin kun niitä ei ole siirretty viranhaltijoille, sekä asiakasasioissa annettujen päätösten oikaisuvaatimukset ja valitukset. Yksilöjaostoon on kuulunut viisi jäsentä. Vuonna 2022 yksilöjaosto on kokoontunut viisi kertaa ja käsitellyt yhdeksän varsinaista yksilöasiaa. Yksilöjaoston esittelijänä on toiminut sosiaalityön johtaja.

Sote -uudistuksen valmistelua varten on perustettu Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin, joka on vastannut eduskunnan 23.6.2021 tekemän historiallisen päätöksen perusteella syntyneen hyvinvointialueen hallinnosta aluevaltuuston toimikauden käynnistymiseen saakka. Aluevaalit on järjestetty tammi-kuussa 2022 ja aluevaltuustoon valittiin 69 edustajaa. Aluevaltuuston toimikausi on alkanut 1.3.2022.

Väliaikainen valmistelutoimielin on tehnyt yhteistyötä niiden viranomaisten kanssa, joilta hyvinvointialueelle siirtyy tehtäviä, niitä hoitavaa henkilöstöä, omaisuutta, sopimuksia tai esimerkiksi tieto- ja viestintätekniisiä järjestelmiä. Hyvinvointialueen valmistelutyötä on tehty useissa työryhmissä, joista sosiaali- ja terveystoimen palvelutuotannon näkökulmasta keskeisiä ovat olleet neljä SOTE:n integraatioryhmää: Perheiden palvelut, Koti- ja asumispalvelut, Sairaalapalvelut sekä

Laaja-alainen sote-keskus ja näitä tukevat hankkeet. Äänekosken sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilöstö on ollut laajasti ja aktiivisesti mukana hyvinvointialueen valmistelussa.

Uudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut hyvinvointialueella asuville, parantaa palvelujen saatavuutta ja saatutavuutta, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Hyvinvointialueilla toimintarakenteita ja -tapoja luodaan ihmislähtöisten palvelukokonaisuuksien aikaansaamiseksi. Hyvinvointialueen järjestämistä vastuulla olevia julkisia palveluja ovat esimerkiksi perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, sosiaalihuolto, hammashoito, mielenterveys- ja päihdepalvelut, vammaispalvelut ja ikääntyneiden asumispalvelut.

Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyössä painopiste on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, tavoitteena on vähentää tarvetta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Kuntien järjestämistä vastuulla ovat jatkossakin muun muassa varhaiskasvatus, opetus, liikunta ja kulttuuri -palvelut. Hallitus antoi eduskunnalle esityksen laiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispuvelusta annetun lain, kotoutumisen edistämistä annetun lain sekä työllisyyden edistämisen kunta-kokeilusta annetun lain muuttamisesta. Hyvinvointialueiden toiminnan alkaminen on edellyttänyt tehtävänjakoon ja rahoitukseen liittyviä lakiuudistuksia vuoden 2023 alusta. Laissa kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta 1083/ 2022 on säädetty, että kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja, työ- ja elinkeinohallinnon palveluja, hyvinvointialueen järjestämistä vastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä.

Äänekosken kaupunki on nopeasti reagoinut helmikuussa alkaneeseen Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainaan. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat osaltaan olleet mukana johtoryhmätyöskentelyssä sekä päivittäneet valmiuteen ja varautumiseen liittyviä suunnitelmia ja toimintaohjeita.

Yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi määritellyn koronaviruksen (COVID -19) leviämisen ehkäisemiseksi toteutettavat rajoitustoimenpiteet jatkuivat vuonna 2022. Koronajohtoryhmä kokoontui tilanteen ja tarpeen mukaan. Sekä henkilöstölle että kaupunkilaisille suunnattua tiedottamista vallitsevasta tilanteesta ja voimassa olevista rajoitusta jatkettiin tehostettuna.

Koronatilanne vaikutti erityisesti terveyspalvelujen vastuualueella. Terveyspalvelujen toimintaa sopeutettiin kulloiseenkin tartuntatautilanteeseen. Avohoitopalvelut järjestivät epidemiavastuunottoa ja tartuntatautiäljitystä päivittäin sekä koronarokotuksia yhteistyössä terveyspalvelujen muiden tulosalueiden kanssa. Terveyspalvelut koordinoivat suojainhankintoja myös kaupungin muille toimialueille ja yksityisille terveyspalvelujen tuottajille. Koronatilanteesta huolimatta ajanvarausvastaanottojen hoidon saatavuus pysyi hyvällä tasolla. Suunterveydenhuollossa perustettiin erillinen infektioptilaiden päivystyslinja. Suun terveydenhuollossa kiireellinen ja kiireetön hoitoon pääsy toteutui lakisääteisissä rajoissa. Pop Up -toimintamallia jatkettiin koululaisten tarkastuksissa, jotka tehtiin lähipalveluina kouluilla. Hammaslääkäreiden kaikki vakanssit pysyivät täytettyinä.

Terveyskeskussairaalaassa keskityttiin akuuttiin ja kuntouttavaan hoitoon sekä infektioptilaiden hoitamiseen. Koronapotilaiden sairaalahoittoon varauduttiin perustamalla infektioyksikkö, jossa sairaansijoja oli tarpeenmukaisesti 2 - 6. Terveyskeskussairaalan käyttö lisääntyi jonkin verran. Pitkäaikaishoidon määrä oli vähäinen. Sairaalapaikkojen seuranta ja yhteistyö tehostui maakunnallisesti, kun käyttöön otettiin maakunnallinen seurantajärjestelmä Uoma.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa jatkettiin matkan kynnyksen päivystystoimintaa sekä etävastuunottoja ja kehitettiin ryhmähoitomalleja. Korona-aikana mielenterveys- ja päihdepalvelujen käyttö lisääntyi.

Erikoissairaanhoidon palveluja ostettiin pääasiassa Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä sopimusohjausmenettelyllä. Myös ensihoito ja sairaankuljetus ostettiin sairaanhoitopiiriltä. Ympäri vuorokautisen hoitotasaisen ambulanssin ylläpito jatkui edelleen. Sairaanhoitopiiriin käyttämä kuukausittainen vakiolaskutus auttoi ennakoimaan kustannuksia. Hyvinvointialueuudistuksen myötä sairaanhoitopiiri lakkautuu. Sairaanhoitopiirille on

kertynyt alijäämää, jonka omistajakunnat joutuivat kattamaan.

Sosiaalityössä koronapandemia on edelleen vaikuttanut asiakasvastaanottojen, neuvottelujen ja verkostojen järjestämiseen. Lähitapaamisina järjestettyjen asiakasvastaanottojen ja neuvotteluiden määrä on ollut edellistä toimintavuotta suurempi. Pandemiatilanteen muutoksiin on reagoitu nopeasti ja tarvittaessa on palattu laajempaan etäyhteyksien käyttöön. Välttämättömät koti- ja muut käynnit sekä asiakasvastaanotot hoidettiin annettujen suojautumisohjeiden mukaisesti. Koronan lisäksi toimintavuoden palvelutarpeeseen on olennaisesti vaikuttanut Ukrainan sodan vaikutukset esimerkiksi hankintoihin ja energian hintaan. Keväällä 2022 hintojen korotukset ovat lisänneet täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen tarvetta. Päätösmäärät ovat kevään aikana kasvaneet 10-12 % kuukaudessa. Sähkön hinnan merkittävät korotukset ovat näkyneet kotitalouksien vaikeutena selviytyä sähkölaskuista. Loppuvuodesta ilmoituksia sähkön katkaisun uhasta tai katkaisusta on tullut useita viikoittain. Kasvaneeseen palvelutarpeeseen on pystytty vastaamaan määräaikaisten sosiaaliohjaajan palkkauksella kolmen kuukauden ajaksi. Toimeentulotuen päätösmäärät kuukausitasolla ovat loppuvuodesta palanneet edellisen vuoden tasolle, mutta asiakastilanteet ovat olleet entistä haasteellisempia.

Perheiden kriisitilanteisiin on aikaisempaa paremmin pystytty vastaamaan sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla. Määräaikainen perhesosiaalityöntekijä aloitti huhtikuun alussa. Perhesosiaalityöhön ohjautuneiden perheiden palvelutarpeen arvioinneista ovat vastanneet aikuissosiaalityön tiimivastaava sekä perhesosiaalityöntekijä.

Henkilöstömuutoksia on toimintavuoden aikana ollut useita. Uusi lastensuojelun johtava sosiaalityöntekijä on aloittanut lokakuussa. Välttämättömien lakisääteisten palvelujen saatavuuden turvaamiseksi on jouduttu ostamaan sosiaalityöntekijäresurssia, mikä näkyy myös henkilöstöbudjetin toteutumisessa. Sosiaalityöntekijöitä on onnistuttu rekrytoimaan kohtuullisen hyvin. Osa sijaisista tai avointa virkaa hoitavista on sijaisuuskelpoisia.

Vaihtuneen tietojärjestelmän käyttöönoton vuoksi ei ole vielä saatavilla esimerkiksi vuonna 2022 saapuneiden lastensuojeluilmoitusten kokonaismäärää. Palvelutarpeen arvioinneista on vastannut pääasiassa lapsiperheiden palveluohjaaja ja palvelutarpeen arvioinnin sosiaalityöntekijät.

Eniten lastensuojeluilmoituksia on tullut, kuten edellisenä vuonnakin, sosiaali- ja kriisipäivystyksestä, opetustoimesta ja poliisilta. Lastensuojeluilmoitukset on kolmea ilmoitusta lukuun ottamatta käsitelty seitsemän arkipäivän lakisääteisessä määräajassa.

Lastensuojelun sijaishuollon kilpailutus on nostanut sijaishuoltopaikkojen hintoja noin 25 %. Hintojen nousu sekä sijaishuollon muutokset erityisen vaativiin lastensuojelun yksiköihin ovat aiheuttaneet sosiaalityön talousarvioon erittäin suuren ylityksen. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ylitykset eivät euromäärältään ole suuria, mutta kertovat niin perheiden kuin yksin asuvien kaupunkilaisten vaikeasta tilanteesta sekä kasvaneesta kriisiavun tarpeesta.

Koronatilanteen ja Euroopassa käytävän sodan tuomista haasteista huolimatta toimialalla on suunnitelmallisesti pyritty kehittämään toimintaa huomioiden sekä asiakastytytyväisyyskyselyjen tuloksia että edellisen vuoden tavoitteiden toteutumia ja niihin liittyneitä haasteita. Kaikki toimialan keskeiset prosessit on kuvattu IMS- järjestelmään.

Pandemia vaikutti merkittävästi arjen tuen palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen vuoden 2022 aikana. Arjen tuen palveluissa jatkettiin tiivistä yhteistyötä terveystoimen kanssa ja arjen tuen omien yksiköiden kesken. Koronaturvallisissa toiminnoissa ohjeistettiin osaltaan myös yksityisiä toimijoita, perhehoitajia ja muita palvelun tuottajia.

Palvelurakenteen keventämistä jatkettiin ja avohuollon palvelut ovat olleet ensisijaisia koko arjen tuen vastuualueella. Arjen tuen eri toiminnoissa otettiin käyttöön etähoivan ja teknologian mahdollistavia ratkaisuja muun muassa kotihoidon käynneillä ja lääkehoidossa.

Eerolanrannan palvelutalo valmistui loppuvuodesta 2022 ja asukkaat Muistolasta ja Tukipuun tehostetusta palveluasumisesta muuttavat uuteen kotiin tammikuussa 2023. Tukipuun rakennemuutos on saatu päätökseen, kun Tukipuun kotihoito muuttuu vuoden 2023 aikana yhteisölliseksi asumiseksi. Niittywillan lyhytaikaishoitoyksikön toiminta on muutettu syyskuussa 2022 ympärivuorokautiseksi. Niittywillan ja Kuntolan yhdistymistä helmikuussa 2023 on valmisteltu yhdessä molempien yksiköiden henkilöstön kanssa.

Varahenkilöstön merkitys arjen tuen vastuualueen toiminnassa on viime vuosina korostunut, koska

hoito henkilöstön saatavuuden heikentyminen näkyy koko vastuualueella. Lähes kaikkien yksiköiden sijaistilanne on heikentynyt merkittävästi. Koronaturvallisen toimintakäytännön varmistamiseksi varahenkilöstölle oli nimetty työpiste, jossa he pääosin työskentelivät. Näin eri toimipisteiden välillä kiertäminen oli mahdollisimman vähäistä.

Omaishoidon tuen piirissä olevia on vuoden 2022 aikana ollut yhteensä 219 asiakasta, joista 159 vanhusasiakasta ja alle 65-vuotiaita 60 asiakasta. Omaishoidettavien määrä on laskenut edellisestä vuodesta alle 65-vuotiaiden osalta ja ikäihmisten osalta määrä on pysynyt lähes ennallaan. Kaikille kriteerit täyttävälle on myönnetty omaishoidontuki. Sijaishoitajien määrä on kasvanut edellisestä vuodesta viidellä sijaishoitajalla. Sijaishoitajia on ollut vuoden 2022 aikana yhteensä 32, joille palkioita on maksettu yhteensä noin 50 000 €.

Lyhytaikaista perhehoitoa käytettiin vanhuspalveluissa ja vammaispalveluissa. Perhehoidon käyttö on vähentynyt, koska asiakkaiden hoidon ja valvonnan tarve on lisääntynyt. Perhehoidossa ei voida hoitaa henkilöä, joka tarvitsee rajoittamistoimenpiteitä tai hoitotoimenpiteitä yöaikaan. Perhehoito on ollut edelleen ensisijainen asumispalvelu etenkin lapsille ja nuorille. Perhehoidon **Talousarvion toteutuminen**

Sosiaali- ja terveystalokunta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	11 351	8 651	818	9 469	9 752	283	3,0 %
Toimintakulut	-78 270	-74 159	-7 339	-81 498	-84 350	-2 852	3,5 %
Toimintakate (netto)	-66 919	-65 508	-6 521	-72 029	-74 598	-2 569	3,6 %

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2022 alkupe-
räisen talousarvion toimintakuluihin varatut mää-
rärähdät olivat 74,16 milj. euroa ja toimintatuot-
toja arvioitiin kertyvän 8,65 milj. euroa, toimin-
takate oli 65,5 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi kokouksessaan
14.11.2022 § 73 sosiaali- ja terveystoimen hallin-
toon 100 000 euron, terveystalokuiden vastuu-
alueelle 550 000 euron, sosiaalityön vastuualue-
elle 1 200 000 euron ja arjen tuen vastuualueelle
1 600 000 euron lisämäärärahan. Kokouksessaan
6.3.2023 § 5 kaupunginvaltuusto myönsi vielä ter-
veystalokuiden erikoissairaanhoidon 1,639 milj.
euroa sairaanhoidopiiriin alijäämän kattamiseen,
0,4 milj. euroa arjen tuen vastuualueelle, 0,3
milj. euroa sosiaalityön vastuualueelle lastensuo-
jeluun ja 0,364 milj. euroa koronakustannuksiin

koulutus ja koordinoiti järjestettiin maakunnal-
lisena toimintana, jossa Äänekoski on ollut mu-
kana.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärät ovat pysy-
neet edellisen vuoden tasolla, mutta asiakkaiden
hoidollisuus on edelleen kasvanut monilla asiak-
kailla suhteessa edelliseen vuoteen. Kotihoidon
(kotipalvelu + kotisairaanhoido) asiakkaana on
31.12.2022 ollut 328 säännöllisen kotihoidon asia-
kasta (Äänekoski 134, Suolahti 112, Sumiainen 34
ja Konginkangas 22, Tukipuun kotihoito 26).

Turvallisuutta lisäävien teknologisten ratkaisujen
käyttöönottoa on edelleen lisätty vuoden 2022 ai-
kana lääkeautomaattien osalta. Kotihoidon palve-
luita ja tukipalveluita on tarjottu kaikille kriteerit
täyttävälle asiakkaille.

Henkilökohtaista apua on järjestetty vaikeasti
vammaisille asiakkaille arjessa tukemiseksi ja
henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa
avustamiseksi kotiin ja kodin ulkopuolelle. Henki-
lökohtaista apua on järjestetty vuoden 2022 ai-
kana 71 asiakkaalle. Henkilökohtaisen avun tarve
on kasvanut merkittävästi. Ensisijaisesti lyhytai-
kasiin ja pienten tuntien avuntarpeisiin on vas-
tattu kunnan omalla kahdella avustajalla.

hallinnon vastuualueelle. Tämän lisäksi talousar-
vion lisättiin keskitetyn palkankorotusvarauksen
purkamisena 368 200 euroa. Em. lisämääräraho-
jen jälkeen perusturvan toimialan toimintakate
oli 72,0 milj. euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa ei oltu eroteltu Covid-
19 pandemiasta aiheutuneita kustannuksia, sillä
ajateltiin, että valtio korvaa nämä kustannukset
täysimääräisesti. Valtion avustuksia on kirjattu
hallinnon kustannuspaikoille yli 1,2 milj. euroa.
Koronakustannuksia kirjattiin hallinnon kustan-
nuspaikoille yhteensä lähes 1,6 milj. euroa, joten
saatu avustus ei riittänyt kuluihin. Henkilöstöku-
lujen osuus oli 0,26 milj. euroa, Työvoiman vuok-
raus 0,76 milj. euroa ja muita toimintakuluja yhe-
teensä 0,57 milj. euroa. Suojamateriaalien ja tes-
tien kulut olivat 0,34 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystoimialan terveystalouden vastuualueelle kirjattiin Keski-Suomen Sairaanhoidopiiriin alijäämien kattamisesta aiheutuneita kuluja vuoden 2021 tilinpäätöksessä tehtyjen 3,12 milj. euron varausten purkamisten lisäksi yhteensä 1,64 milj. euroa (netto). Maaliskuussa 2023 sairaanhoidopiiri ilmoitti peruvansa 24,0 milj. euroa alijäämän kattamisen peruspääomaa vastaan ja kaupunki sai vielä 1,84 milj. euron lisälaskun. Lisälaskulle ei ollut talousarviossa määräraha-vaarausta. Yhteensä sairaanhoidopiiriin alijäämän kattamisesta kirjattiin 3,48 milj. euroa vuonna 2022.

Kokonaisuutena perusturvan toimialan alkuperäisen talousarvion toimintakate ylittyi 9,10 milj. euroa (tot. 113,9 %). Lisämäärärahoilla muutetun talousarvion toimintakate ylittyi 2,57 milj. euroa (tot. 103,6 %). Toimintakate kasvoi peräti 7,70 milj. euroa (11,5 %) vuoteen 2021 verrattuna.

Vuoden 2022 lisämäärärahoilla muutetun talousarvion henkilöstökulut alittuivat 0,126 milj. euroa, palvelujen ostot ylittivät 2,467 milj. euroa ja tarvikekulut ylittivät 0,233 milj. euroa. Avustusten ja muiden toimintakulujen ylitys oli noin 0,278 milj. euroa. Toimintatuotot puolestaan ylittivät 0,283 milj. eurolla muutetun talousarvion.

Sisäinen valvonta

Osa sisäisen valvonnan toteuttamista on se, että vastuualueiden johtajien sekä muiden viranhaltijoiden on tarkastettava kuukausittain alaistensa tekemät viranhaltijapäätökset. Tarkastuksesta on tehtävä merkintä tarkastajan päätöspöytäkirjaan. Toimialajohtajan päätökset on annettu tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Talouden ja tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Osavuosiraportteja on käsitelty lautakunnassa ja toimialan johtoryhmässä. Taloudesta vastaavien yksiköiden ja vastuualueiden esimiehille on toimitettu kuukausittain talousarvion toteutumisraportit. Talouden toteutumisraportti on käsitelty lautakunnassa kolmannesvuosittain.

Toiminnan määrää ja yksiköiden käyttöastetta on seurattu neljännesvuosittain tehdyistä raporteista. Raportit on toimitettu puolivuositteittain lautakunnalle tiedoksi. Toiminnan volyymiä on seurattu myös vuosittain tehtävistä, valtakunnallisista tilastoista kerätyistä tiedoista.

Yksi sisäisen valvonnan keino on ollut kustannuslaskentaan perustuva yksikköhintojen kehityksen

seuranta. Yksikkökustannuksia lasketaan tärkeimmistä palvelutuotteista sekä hyväksyttyyn talousarvioon että tilinpäätökseen perustuen.

Tietoturvaan liittyviin uhkiin on vastattu ohjeistuksella ja henkilöstön pakollisilla, vuosittain tehtävillä tietosuojaohjeistusten hallintaa koskevilla testeillä ja tietosuojasitoumuksilla. Perusturvan tietosuojavastaavat on nimetty. Kaupungin tietosuojaryhmässä on edustus sosiaali- ja terveystoimesta.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan analysointi on tehty vuoden välein. Vuoden 2022 aikana päivitys on tehty, kirjattu ja viety yhteiseen tarkasteluun, kun kaupungin riskiä ja vaaroja kokonaisuutena on arvioitu ja toimenpiteitä linjattu. Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022 valmiuteen ja varautumiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Kuntaliitto ohjeisti kuntia päivittämään valmiussuunnitelmat ja tarkistamaan varautumisen tilan. Sosiaali- ja terveystalouden päivitetty valmiussuunnitelma on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 27.4.2022.

Sosiaali- ja terveystalouden toimialalla on käynnissä jatkuvasti eri valitus- ja oikeusasteissa olevia prosesseja pääsääntöisesti yksilöasioissa. Valitusten määrä on palvelutuotannon määrään suhteutettuna hyvin pieni, ja valitus- tai oikeusasteissa päätökset ovat muuttuneet vain harvassa tapauksessa. Sosiaaliasiamiehen raporttiin kirjataan vuosittain sosiaalipalvelujen osalta sekä muistutusten että oikaisuvaatimusten määrä sekä lautakunnan, hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden palauttamat/ asiakkaan eduksi ratkaissut päätökset. Yleisimmät syyt sosiaaliasiamiehelle tehtyihin yhteydenottoihin ovat olleet tyytymättömyys palvelun toteuttamiseen, tietotarpeet tai päätökset. Äänekosken asiakasasioiden määrä on vuonna 2021 ollut 26, mikä on olennaisesti vähemmän kuin vuonna 2020, jolloin niitä on ollut 48. Vuoden 2022 tiedot ovat saatavilla vasta myöhemmin keväällä. Sosiaalialan palvelutehtävistä palaute on useimmiten koskenut lastensuojelua, 12 kertaa. Palautteen määrä on kuitenkin lähes puolittunut vuodesta 2020, jolloin asiointeja on ollut 21. Sosiaaliasiamiehen vuoden 2020 selvityksen johdosta Äänekoskella on koulutettu henkilöstöä asiakkaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa, lisätty tilapäisesti henkilöstöä sekä aloitettu maakunnallinen palvelujen myöntämisen yhdenmukaistaminen.

3.1.5.1. Hallinto

Toiminta-ajatus

Hallinnon vastuualue tarjoaa hallinnon sekä tieto- hallinnon palveluja koko sosiaali- ja terveystoimi- alalle.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000310 Hallinto (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	2 217	0	1 228	1 228	1 244	16	0,0 %
Toimintakulut	-3 096	-893	-1 697	-2 590	-2 683	-93	3,6 %
Toimintakate (netto)	-878	-893	-469	-1 362	-1 439	-77	5,7 %

Sosiaali- ja terveystalouden hallinnon vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 0,89 milj. euroa ja se ylittyi 0,55 milj. euroa (tot. 161,1 %). Kaupunginvaltuuston talousarvion myöntämän lisämäärärahan 0,47 milj. euroa jäl- keen toimintakate oli 1,44 milj. eur ja se ylittyi noin 77 000 euroa (tot. 105,7 %).

Vuoden 2022 toteutunut toimintakate kasvoi vuo- den 2021 tilinpäätöksen toimintakatteeseen ver- rattuna 0,56 milj. euroa (64,0 %).

3.1.5.2. Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Terveyspalveluiden tehtävänä on kaupungin asuk- kaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltai-

nen edistäminen, syrjäytymisen, sairauksien ja ta- paturmien ehkäiseminen ja tarpeen mukainen sai- raan- ja terveydenhoito.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000320 Terveyspalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	2 696	2 334	-100	2 234	2 530	297	13,3 %
Toimintakulut	-41 181	-40 751	-2 227	-42 979	-45 434	-2 455	5,7 %
Toimintakate (netto)	-38 485	-38 418	-2 327	-40 745	-42 904	-2 159	5,3 %

Terveyspalveluiden vastuualueen henkilöstö- määrä oli noin 155, joista osa tuotti terveystalou- den lisäksi eräitä keskitettyjä, erityisosaamista vaativia palveluja arjen tukeen, neuvoloihin sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon.

Terveyspalveluiden tulosalueet olivat avohoito- palvelut, sairaala, suun terveydenhuolto, mielen- terveys- ja päihdepoliklinikka. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat yhteiset tukipalvelut, joihin sisältyvät asiakirjahallinto ja terveydenhuollon sihteerityö, terveyden edistäminen, hoitotyön kehit- täminen laadun, ohjeistuksen ja osaamisen osalta, väline- ja vaatehuolto, materiaalihallinto sekä ulkoistetut laboratorio- ja kuvantamispalve- lut.

Vastuualueelta valvottiin ja valmisteltiin myös erikoissairaanhoidon toteuttamista ja ulkoistettua työterveyshuollon palvelua. Sairaankuljetuksen ja ensihoidon menot sisältyivät terveystalou- den talousarvioon.

Terveyspalvelujen vastuualueen vuoden 2022 al- kuperäiseen talousarvion toimintakuluihin vara- tut määrärahat olivat 40,75 milj. euroa, toiminta- tuottoihin 2,33 milj. euroa ja toimintakate oli 38,42 milj. euroa.

Terveyspalvelujen vastuualueelle erikoissairaanhoidon kuluihin kirjattiin vuonna 2022 yhteensä 3,48 milj. euroa sairaanhoitopiiriin alijäämien kat-

tamisesta aiheutuneita kuluja. Kaupunginvaltuuston myöntämät lisämäärärahat alijäämien kattamiseen olivat 1,64 milj. euroa.

Terveyspalvelujen alkuperäisen talousarvion toimintakulut ylittyivät 4,68 milj. euroa (tot. 111,5 %). Toimintatuottoja kertyi 0,20 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän (tot. 108,4 %). Toteutunut toimintakate oli 42,90 milj. euroa (tot. 111,7 %).

Myönnettyjen lisämäärärahojen jälkeen toimintakate ylittyi 2,16 milj. euroa ja toteuma oli 105,3 %. Lisämäärärahaa saatiin vuonna 2022 henkilökunnan sijaisuuksiin ja ostopalveluihin, koronaepidemian aiheuttaman hoitovelan kattamiseen, ilmaisjakelutarvikkeiden lisääntyneisiin kustannuksiin, tulojen vähenemiseen ja sairaanhoitopiiriin alijäämän kattamiseen.

Vuoden 2022 toteutuneen toimintakatteen kasvu vuoden 2021 tilinpäätökseen on 4,4 milj. euroa eli 11,5 %.

Tuloskortti

Vastuualue: Terveyspalvelut					
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyytyväisyyskyselyt (kokonaisarvio), (asteikko 1-5)	4,5	4,3	-	ei toteutettu
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen	100 %	100 %	100 %	
	Asiakastytyytyväisyyskysely/vaikutusmahdollisuudet	4,3	4,3	-	ei toteutettu
	Potilasjärjestöjen sovitut tapaamiset (kpl-määrä)	1	2	0	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Pidettyjen asiakasraatien määrä	0	1	0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Toimintamallien jatkuva arviointi ja kehittäminen. Suunnitelmallisuuden ja omahoitoon sitouttamisen lisääminen hoidon eri vaiheissa: hoito- ja kuntoutumissuunnitelmien laadinta yhteistyössä asiakkaiden kanssa.					
Varhainen tuki ja ennaltaehkäisy.					
Kansansairauksien, päihdehaittojen sekä iäkkäiden kaatumisten ja vammautumisen osalta ennaltaehkäisevän työn toimintakäytännöstä sopiminen.					
Systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutus suunnitelmat sairaalan potilaille. Terminaalivaiheessa oleville potilaille laaditaan saattohoitosuunnitelma.					
Asiakas- ja sidosryhmätapaamisten toteuttaminen sovitusti, kokemusasiantuntijoiden ja potilasjärjestöjen edustajien mukanaolo kehittämissuunnitelmien laatimisessa, asiakasraadien järjestäminen (mikäli koronatilanne sallii), asiakaspalautteen nopea käsittely ja analysointi ja tarvittaessa korjaavien toimenpiteiden tekeminen.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelun tarpeita vastaavuus	3,8	3,9	3,6	
	Tyhy-kysely: Työtyytyväisyys	3,9	4,0	3,7	
	Terveyspalveluiden sairauspoissaolot/työntekijä/vuosi	16,2	16,0	25,5	
Toimiva johto ja esimiestyö	Tyhy/Palautteen saaminen esimieheltä	3,6	3,8	3,4	
	Tyhy/ Tytytyväisyys työyhteisön johtamistapaan	3,8	3,9	3,6	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Tyhy-kyselyn tulosten hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen erityisesti niiden arviointialueiden osalta, joiden tulos on kaupungin keskiarvoa heikompi. Henkilöstön koulutus- ja kehittämistarpeiden arviointi mm. kehityskeskustelujen ja osaamiskartoitusten hyödyntämisellä sekä Käypä hoito -suosituksia seuraamalla. Kehityskeskustelun ja työpaikkakokousten avulla arvioidaan käytössä olevien työmenetelmien ja työvälineiden toimivuutta (litty myös tietojärjestelmien hitauteen). Aktiivisen tuen toimintamalli käytössä (sairauspoissaolot). Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitetään erityisesti huomiota koronatilanteen vuoksi. Kehityskeskustelujen pitäminen säännöllisesti, soveltuvien toteutustapojen valinta tarpeen mukaisesti vaihdellen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Prosessien sujuvuus (Tyhy-kysely)	3,8	3,8	3,7	
	Sovittujen toimintatapojen mukainen toiminta (Tyhy-kysely)	3,7	3,9	3,5	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Omaolo-oirearvioiden käyttö (kpl)	0	5	1 %	
	Omaolo-hyvinvointivalmennusten käyttö (kpl)	0	5	-	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	1	2	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kansantautien hoitoketjujen maakunnalliseen arviointityöhön osallistuminen. Erikoissairaanhoitojen klinikkojen arviointeihin ja prosessikuvausten laadintaan osallistuminen. Tupakasta vieroitus-prosessin jalkauttamista ja arviointia jatketaan. Ennaltaehkäisevän työn osalta toimivan yhteistyön kehittäminen paikallisten toimijoiden (kaupungin toimijat, vapaaehtoisjärjestöt ja yksityiset) kanssa. Toimintaohjeiden ja -mallien kirjaaminen.					
Toimintaa kehitettäessä arvioidaan muutoksen aiheuttamat kustannusvaikutukset suhteessa kohonneeseen laatuun mahdollisimman perusteellisesti. Etä vastaanottojen käyttö soveltuvasti. Omaolo-palvelun käytön laajentaminen. Maakunnallisen, uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän mahdollinen pilotointi 2021, käyttöönotto sovitulla aikataululla sairaanhoitopiiriin kanssa.					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	105,0 %	100 % +1	111,7 %	Ylitys 4,5 milj. euroa (shp:n alijäämien kattaminen yht. 3,5 milj. euroa, muu ylitys 1,0 milj. euroa (sopimusten mukaiset palkankorotukset 138 400 euroa myönnetty lisämäärärahana).
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousarvion laadinta realistiseksi huomioiden sairastavuus/tarpeet sekä koronan vuoksi muodostunut hoitovelka. Talousarvion noudattaminen.					
Reagoiminen talousarvion ennakoituun ylitykseen välittömästi, kun arvio ylityksestä olemassa. Palvelutarjonnan suhteuttaminen resursseihin.					

3.1.5.3. Sosiaalityö

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten sosiaalista kuntoutumista, elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000330 Sosiaalityö (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	348	301	0	301	259	-42	-14,0 %
Toimintakulut	-5 420	-4 695	-1 518	-6 213	-6 362	-149	2,4 %
Toimintakate (netto)	-5 072	-4 394	-1 518	-5 912	-6 103	-192	3,2 %

Sosiaalityön vastuualueelle ovat kuuluneet aikuis- ja perhesosiaalityö, lastensuojelun sosiaalityö ja perhetyö, perheoikeudelliset palvelut, sosiaali- huoltolain mukainen perhetyö, valvotut ja tuetut tapaamiset, täydentävä- ja ehkäisevä toimeentulo- tuki, etuuskäsittely sekä kotoutumisen palvelut. Sosiaali- ja terveystalouden hallinto sekä aikuis- ja perhesosiaalityö ovat yhteistyössä vastanneet sosiaalisesta luotosta.

Sosiaalityön vastuualueen vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 4,69 milj. euroa ja toimintatuottoihin oli budjetoitu 0,30 milj. euroa. Toimintakate oli 4,39 milj. euroa ja kaupunginvaltuuston myöntämä lisämääräraha 1,52 milj. euroa huomioiden 5,91 milj. euroa.

Sosiaalityön alkuperäisen vuoden 2022 talousarvion toimintakulut ylittyivät 1,67 milj. euroa ja lisätalousarvion jälkeen ylitys oli 0,15 milj. euroa (tot. 102,4 %). Toimintakatteen toteutuma oli 6,10 milj. euroa ja se ylitti alkuperäisen talousarvion 1,71 milj. euroa ja lisätalousarviolla korjatun talousarvion noin 191 600 euroa (tot. 103,2 %).

Määrärahat ovat ylittyneet erittäin merkittävästi lastensuojelun sijaishuollon ja perhekuntoutuksen osalta. Myös henkilöstömenoissa on ollut ylitystä. Rekrytointihaasteita on sosiaalityöntekijöiden lisäksi ollut myös sosionomien AMK saamisessa.

Vuoden 2022 toteutuneen toimintakatteen kasvu oli 1,03 milj. euroa (20,4 %) vuoteen 2021 verrattuna.

Tuloskortti

Vastuualue: Sosiaalityö					
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	asiakastytyväisyysskysely KA lakisääteisten määräraajojen toteutuminen %	4,31 -	4,1 100,0 %	99,0 %	lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnissa yksittäisiä poikkeamia
	lastensuojelun asiakkaita/ sosiaalityöntekijä ka	35,5	35	39	avoimia vakansseja alkuvuodesta, lokakuussa päästy lakisääteiseen 35
	sijaishuollossa olevia lapsia % 0-17 vuotiaista	1,3 %	1,0 %	1,2 %	toisella vuosipuoliskolla kiireellisten sijoitusten määrä kasvoi
	Is. asiakassuunnitelmien määrä % asiakkaista	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmalliset ja oikea-aikaiset palvelut, seuranta ja arviointi toteutuvat, palvelutarpeen muutosten ennakointi, palvelutarpeen arvioinnin prosessin ja sisällön kehittäminen. Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut ensisijaisia, erityinen huomio paljon palvelua tarvitseviin perheisiin. Toimeentuloon liittyvien asioiden huomiointi palvelutarpeen arvioinnin perhesosiaalityön ja taloussosiaalityön kehittäminen. Lastensuojelun riittävät henkilöstöresurssit ja tarkoituksenmukainen työnjako. Arviointitiimin tehokas ja välitön työn käynnistyminen ilman pitkiä odotusaikoja. Asiakkaan osallisuuden lisääminen ja kokemusasiantuntijoiden käyttö palvelujen kehittämisessä					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kyselyn tulokset: vastuualueen ka	3,9	3,9	3,8	
	osaaminen ja työolot osion ka	3,8	3,9	3,7	
	työyhteisön toimivuus osion ka	4,0	4,0	3,9	
	Johtaminen osion ka	3,9	3,9	3,9	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: TYHY-tulosten perusteella nostetut kehittämiskohteet: perehdyttäminen, myönteinen ilmapiiri, hyvinvointia parantavien työkäytänteiden käyttöönotto, työprosessien sujuvuus Henkilöstön osaamisen/ erityisen osaamisen monipuolinen ja yksikkörajat ylittävä käyttö Terveet, turvalliset ja toimivat tilat, etätöy edellytykset.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	työprosessien kuvausten määrä % keskeisistä työalueista (IMS)	90,0 %	100,0 %	95,0 %	osa tehty hva valmisteluun
	henkilöstökysely prosessin toimivuudesta	3,5	3,8	3,2	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	-	1	-	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Työprosessien IMS-kuvausten päivittäminen, vaiheitten kuvausten lisääminen IMS-kuvausten käyttö perehdyttämisessä Yhteistyö ja selkeät prosessit maakunnallisten Tiimirakenteen edelleen kehittäminen. Palvelujen rajapintojen huomioiminen ja yhteisten palvelutarpeen arvioiden ja palvelusuunnitelmien laatiminen.					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	137,3 %	100,0 %	138,9 %	Ylitys yhteensä 1,7 milj. euroa (palveluiden ostojen hinnan korotukset)
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousarvion noudattaminen, säännöllinen toteutumisen seuranta ja ylitysriskien ennakointi. Palvelujen oikea-aikaisuus ja oikea porrastus. Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä työ peruspalveluissa. Perheiden riskitekijöiden varhainen tunnistaminen, palvelutarpeeseen vastaavien palvelujen luova käyttäminen ja kehittäminen. Sote- ennakointi sosiaalityön prosessin kehittämisessä.					

3.1.5.4. Arjen tuki

Toiminta-ajatus

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä

ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000340 Arjen tuki (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	6 089	6 017	-310	5 707	5 720	13	0,2 %
Toimintakulut	-28 573	-27 819	-1 897	-29 716	-29 871	-154	0,5 %
Toimintakate (netto)	-22 484	-21 803	-2 207	-24 010	-24 151	-141	0,6 %

Arjen tuen vastuualueeseen kuuluvat vanhusten, vammaisten, mielenterveyskuntoutujien ja päihdeasiakkaiden arjessa selviytymistä edistävät sosiaalipalvelut.

Arjen tuen vastuualueen vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 27,82 milj. euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 6,02 milj. euroa ja toimintakate oli 21,80 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämän lisämäärärahan 2,21 milj. euroa jälkeen toimintakate oli 24,01 milj. euroa.

Vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion toimintakulut ylittyivät 2,05 milj. euroa ja lisämääräraha huomioiden toimintakulut ylittyivät 0,15 milj. euroa (tot. 100,5 %). Toimintatuotot jäivät 0,30 milj. euroa alkuperäisestä suunnitellusta ja toteumaprosentti oli 95,1 % ja talousarviomuutosten jälkeen toteutuma oli 100,2 %.

Toimintakatteen toteutuma oli 24,15 milj. euroa ja se ylitti lisämäärärahoilla muutetun talousarvion 141 300 eurolla (tot. 100,6 %).

Arjen tuessa johdon ja yleisten palveluiden toimintakatteen toteutuma oli 84,9 % ja toiminta-

kate alittui 192 700 euroa. Asiakkuuksien hallinnan toimintakatteen toteutuma oli 103,6 %, joten toimintakate ylittyi yhteensä 321 900 eurolla. Asiakkuuksien hallinnan tulosalueella omaishoidon tuki ylittyi 80 600 euroa ja ostopalveluissa ylitystä oli 290 300 euroa. Laitoshoidon ja palveluasumisen nettomenot ylittyivät 12 100 euroa muutettuun talousarvioon nähden.

Arjen tuen muutetun talousarvion henkilöstömenojen toteumaprosentti oli 99,4 % ja talousarvio alittui 102 100 eurolla. Merkittävimmät toimintakulujen ylitykset tulivat palvelujen ostoissa (109 100 euroa). Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului 59 500 euroa talousarviota enemmän ja avustukset ylittyivät 43 000 eurolla. Muiden toimintakulujen toteutuma oli 44 800 euroa talousarviota suurempi. Toimintatuotot toteutuivat 13 000 euroa muutettua talousarviota paremmin (tot. 100,2 %).

Vuoden 2022 toteutuneen toimintakatteen kasvu vuoden 2021 tilinpäätökseen on 1,67 milj. euroa eli 7,5 %.

Tuloskortti

Vastuualue: Arjen tuki					
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä	92,0 %	92,0 %	92,5 %	
	Laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	1,7 %	1,2 %	1,3 %	
	Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	6,1 %	6,8 %	6,2 %	
	Asiakkailla myönnetty kuntoutusjaksot kotiin, kpl	142	80	0	laskettu kotikuntoutuksen käynteihin - ei toteutettu
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakastytyytyväisyyskyselyn tulokset: keskiarvo kokonaisuudesta.	0	4,2		
	Toteutuneet asiakasraadit, kpl	2	5		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi Palvelujen oikea-aikainen kohdentaminen asiakasohjauksella, asiakasohjausresurssin lisääminen ja prosessin tehostaminen, asiakkaan osallistaminen asiakasraadein (huomioiden koronan vaikutukset) ja osana omaa asiakassuunnitelmaa, painopiste kuntoutuksessa, ennaltaehkäisevissä palveluissa ja kotiin tuotetuissa palveluissa					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Suosittelun mukaiset henkilöstömitoitukset yksiköissä, mitoitustarve ympäri vuorokauden yksiköissä min. 0,5 tt/as.	0,55 - 0,68	0,60-0,68	0,60-0,73	
	Työhyvinvointikysely, osaaminen ja työolot	3,7	3,8	3,7	
	Työhyvinvointikysely, työyhteisön toimivuus	3,9	3,9	3,9	
	Kotihoidossa asiakastyöaika % kokonaistyöajasta	30 %/57 %	40 %/60 %	35 %/53 %	
	Sairauspoissaolot kalenteripäivää/ htv	22,1	23,0	23,7	
Toimiva johto ja esimiestyö	työhyvinvointikysely, johtaminen (asteikko 1-5)	3,7	3,7	3,8	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Yksiköissä tehty suunnitelmat mitoitukseen pääsemiseksi, minimimitoitus tehostetussa palveluasumisessa 0,5 Kotihoidossa asiakastyöajan seuranta toiminnanohjausjärjestelmällä ja sen avulla työajan kohdentaminen tasapuolisesti ja tavoitetasolle. Rekrytointiosaamisen vahvistaminen ja perehdytyksen suunnitelmallinen toteutuminen. Mind map käytössä osana perehdytystä. Yhteistyön tehostaminen työterveyshuollon kanssa ja varhaisen tuen toimintamallin tehokkaampi käyttö. Johtamisalueiden uudelleen arviointi ja vahvistaminen tavoitteena työhyvinvoinnin lisääminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Kotihoidon kattavuus yli 75-vuotiaiden osuudesta	14,0 %	15,5 %	13,2 %	
	Kotikuntoutuksen määrä	516	400	755	ft/tt toteutuneet kotikäynnit
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen: %-osuus	99,8 %	100,0 %	99,5 %	yksittäisten asumispalvelujen jonotusaikojen viivästyminen mm. paikkatilanteen vuoksi
	Varahenkilöstön käyttöaste %-osuus	99,7 %	98,0 %	99,7 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Hyvinvointiteknologiaratkaisujen pilotointi ja kokeilu sekä käyttöönotto, laitteiden määrä	99	70	92	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	0	1-3x/v	0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakas- ja palveluprosessikuvaukset käytössä osana IMS-järjestelmää, yhtenäinen palvelusuunnitelmaprosessi. Kotihoidon mobiilijärjestelmä optimaalisesti käytössä ja toimintaa uudistetaan kokoistava kotihoito -hankkeen mukaisesti. Yhteistyötä kotihoidon, terveystoimen, sosiaalitoimen ja arjen tuen välillä syvennetään edelleen. Teknologian mahdollisuuksia otetaan pilotointina käyttöön ja kokeilujen jälkeen osaksi toimintaa, mm. kotihoidon etäkäynnit					

Vastuualue: Arjen tuki					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	107,5 %	99-101%	110,8 %	Yllitys yhteensä 2,3 milj. euroa, josta palkkojen sopimuskorotusten osuus 207 000 euroa (myönnetty lisämäärärahana).
	Käyttöasteet ka:				
	- Laitoshoidto	98,0 %	99,5 %	98,9 %	yksiköissä koronan vuoksi asiakassulkuja
	- Tehostettu palveluasuminen	96,4 %	99,0 %	99,4 %	
	- Tavallinen palveluasuminen	86,2 %	99,0 %	86,6 %	asiakassulut koronan vuoksi sekä asiakkaiden kuntoisuudesta johtuvat muutot ja haaste löytää kuntoisuudeltaan sopivia asukkaita
	- Lyhytaikaishoidto	95,7 %	100,0 %	96,7 %	
	Tukiasuminen suoriteprosentti	99,2 %	95,0 %		- tietoa ei saatavilla
	Seniorikeskus + päivätoiminta suoriteprosentti	32,6 %	95,0 %		- tietoa ei saatavilla
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Ennaltaehkäisevän työn ja toimintakykyä lisäävän toiminnan ja työn lisääminen kaikilla osa-alueilla.					
Palvelurakenteen keventäminen, prosessien toimivuuden arviointi ja tehostaminen, talouden seuranta kuukausittain ja poikkeamiin aktiivinen puuttuminen.					

3.1.6. Opetus- ja kasvatustaloutta

Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

Talousarvion toteutuminen

Opetus- ja kasvatustaloutta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	2 537	2 194	0	2 194	3 161	967	44,1 %
Toimintakulut	-30 950	-30 871	-717	-31 588	-32 387	-799	2,5 %
Toimintakate (netto)	-28 413	-28 677	-717	-29 393	-29 226	168	-0,6 %

Toimialan alkuperäisessä talousarviossa tulot olivat 2,2 milj. euroa ja toimintakuluihin oli varattu 30,9 milj. euroa. Toimintakate oli 28,7 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi 13.6.2022 § 39 opetuspalveluille 16 400 euron lisämäärärahan aamu- ja iltapäivätoiminnan turvaamiseksi.

Kaupunginvaltuusto myönsi 5.9.2022 kokouksessaan toimialalle 0,4 milj. euron lisämäärärahan kattamaan henkilöstömenojen kasvua mm. valmistavan opetuksen lisäämisen vuoksi.

Lisäksi kaupunginvaltuuston 26.9.2022 § 49 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 1,29 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin. Opetus- ja kasvatustoimialan vastuualueiden palkankorotusvaraus oli yhteensä 300 300 euroa.

Opetus- ja kasvatustoimialan vuoden 2022 toteutuneet menot olivat 32,4 milj. euroa tulot 3,2 milj. euroa. Toimialan katteeksi muodostui 29,2 milj. euroa, mikä oli muutettuun talousarvioon nähden 0,2 milj. euroa ylijäämäinen.

Toimialan toimintaan vaikutti edelleen kummallakin vastuualueella koronaviruspandemia, joskaan ei samassa mittakaavassa kuin vuonna 2020 ja 2021. Henkilöstön poissaolot oireilun tai tilapäisten hoitovapaiden vuoksi olivat korkeampia verrattuna pandemiaa edeltäneeseen aikaan. Poissaolojen määrä laski vuoden loppua kohti mentäessä. Poissaolopäiviä kertyi henkilöstölle 5 721; edellisenä vuotena poissaolopäiviä oli yhteensä 5 944. Tilannetta hankaloitti lisäksi kelpoisten sijaisten rekrytointi. Varsinkin varhaiskasvatuksessa oli lähes mahdotonta saada päteviä sijaisia.

Koronapandemian vaikutukset oppimisvajeessa ja lasten, nuorten ja perheiden pahoinvoinnissa ovat edelleen näkyvissä. Toimiala on saanut OKM:n hankerahoitusta koronaepidemian aiheuttamien ongelmien lieventämiseksi.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä Äänekosken kaupunki aloitti terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämisen loppuvuodesta 2022. Kaupunkiin palkattiin oma hyvinvointikoordinaattori, joka aloitti opetus- ja kasvatustoimialan työntekijänä 1.9.2022. Hyvinvointityön johtamisesta vastaa opetus- ja kasvatusjohtaja. Koronapandemian vuoksi hyvinvointityön suunnittelussa ja raportoinnissa oli resurssivajetta vv. 2020-2022, minkä vuoksi laaja hyvinvointikertomus päättyneeltä valtuustokaudelta sekä vuosittaiset raportit olivat jääneet tekemättä. Loppuvuonna 2022 saatiin rästissä olleet raportit tehtyä ja aloitettiin hyvinvoinnin edistämisen ohjelmatyö vuosille 2022-2028. Valmisteilla oleva toimenpideohjelma tulee jatkossa sisältämään myös lakisääteisiä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmia. Ohjelmaa laadittaessa on hyödynnetty sotkanet.fi-järjestelmässä käytettävissä olevien tilastojen lisäksi Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla v. 2022 toteutettuja Mitä kuuluu?-kyselyjä sekä keväällä 2022 tehtyä Lapset ja nuoret Äänekoskella-selvitystä. Ohjelma valmistuu alkuvuodesta 2023.

Sisäisen valvonnan selonteko

Esimiehet ovat seuranneet kustannuspaikkatason talouden toteutumista. Vastuualueiden esimiehet ovat laatineet vähintään kaksi selvitystä taloudesta lautakunnalle ja toimialajohtaja on raportoinut talouden toteutumisesta talousjohtajalle ja johtoryhmällä ohjeiden mukaisesti.

Toimialan esimiesten viranhaltijapäätökset tarkastetaan kuukausittain ja lautakunta puolestaan hyväksyy opetus- ja kasvatusjohtajan päätökset.

Riskien ja vaarojen arviointi sekä sisäisen valvonnan arviointi on toteutettu vuosittain.

Aluehallintovirasto antoi ratkaisun oppilaskuljetuksia koskevassa kanteluasiassa. Avin ratkaisussa pyydettiin Äänekosken kaupunkia kiinnittämään huomiota perusopetuslain 36 §:n 2 momentissa säädettyjen koulumatkojen enimmäiskestoihin, ja siihen että kaupunki suunnittelee ja järjestää koulumatka siten, etteivät säädetty enimmäiskestot ylity.

Lautakunnan päätökset

Opetus- ja kasvatuslautakunta käsitteli vuosittain toistuvien päätösten lisäksi seuraavia merkittäviä asioita:

- Lautakunta esitti kaupunginhallitukselle kuljetusetuus kahdesta osoitteesta- kokeilun päättämistä kevätlukukauteen 2022
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistumismaksut
- Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tuntiresurssi lukuvuodelle 2022-2023
- Toimialan kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelma
- Esitys lisämäärärahasta vuodelle 2022
- Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan järjestäminen
- Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys
- Joustavan perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys
- Yrittäjäyyskasvatuksen opetussuunnitelma
- Esiopetuksen opetussuunnitelman päivitys
- Kaksivuotisen esiopetussuunnitelman päivitys

Toimialan hankkeet

OKM:n ja OPH:n kehittämisohjelmat ja erityisavustukset

Oikeus oppia - varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma

Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen laatua ja tasa-arvoa vahvistetaan Oikeus oppia -kehittämisohjelmalla. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteutti kehittämisohjelmat vuosina 2020-2022.

Varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma

Oikeus oppia -kehittämishojelman tavoitteena on taata varhaiskasvatuksella vahva perusta lasten myöhemmälle oppimiselle. Laadukkaaseen varhaiskasvatukseen osallistuminen ja varhaiseen oppimiseen panostaminen tasaa lasten perhetaustasta johtuvia eroja oppimisessa.

Vuosina 2020-2022 toteutetun varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon kehittämishojelman tavoitteet ovat:

- Luomme tasa-arvoisia edellytyksiä oppimispoluille
- Edistämme oppimisen tukea
- Luomme oppimiselle joustavamman alun
- Parannamme varhaiskasvatuksen laatua

Äänekoski on saanut seuraavat Oikeus oppia-kehittämishojelman erityisavustukset:

OKM/69/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023

OKM/80/520/2021 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022

OKM/185/520/2020 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020-2021 (myönnetty käyttöajan jatko 30.5.2022 saakka)

- Valtionavustus on tarkoitettu varhaiskasvatuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Hankkeella on edistetty oppimista, hyvinvointia, vuorovaikutusta ja lähipalveluperiaatetta sekä lapsen oikeutta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen.
- Hankkeilla on tuettu pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä.
- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä 37 lastenhoitajaa ja 1 varhaiskasvatuksen opettajaa 11 päiväkotiin ja 1 yhtenäiskouluun, yhteensä 193,02 henkilötökuukautta.
- Hankkeiden avulla on lasten tuen tarpeita havaittu ajoissa, yksilöllistä ja riittävää tukea on toteutettu varhaiskasvatuksen

arjessa pienryhmätöinnillä, joustavilla ryhmittelyillä, eriyttämisellä, yksilöllisellä ohjauksella ja samanaikaisopettajuudella.

OKM/710/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseen vuosille 2022-2023. Tavoitteet ovat:

- varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja arvioinnin toimintakulttuurin kehittäminen
- toiminnan monipuolisen arvioinnin edistäminen ja arvioinnin tuloksiin perustuvan toiminnan kehittäminen
- varhaiskasvatuksen johtamiskäytäntöjen, -rakenteiden ja -kulttuurin kehittäminen
- laadunhallintaan, arviointiin ja johtamiseen liittyvän alueellisen kehittämisen ja verkostoitumisen edistäminen

Hankerahoituksella on palkattu 0,3 henkilöä (varhaiskasvatuksen tuen koordinaattori), yhteensä 1,61 henkilötökuukautta. Hankkeella on pystytty luomaan rakenteita varhaiskasvatuksen laadun kehittämiseen. Esimerkiksi erityisopetuksen resurssien kohdentamista tarkastellaan säännöllisesti ja jaetaan muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen johtotiimien kehittämisfoorumeissa kehitetään valmiuksia toimia joustavasti muuttuvissa tilanteissa. Ei-kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien työtä tuetaan säännöllisellä mentorointitapaamisilla.

OKM/571/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023.

- Avustuksella tuetaan tuen uudistuksen toimeenpanoa sekä pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja toimintakäytänteiden ja -kulttuurin kehittämistä tukemalla varhaiskasvatuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata varhaiskasvatuksen henkilöstöä varhaiskasvatuksen tuen lainmukaiseen, laadukkaaseen toteuttamiseen. Lisäksi tuetaan varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen kehittämistä tuen toteuttamisessa sekä moniammatillisen/-alaisen yhteistyön käytäntöjen ja rakenteiden kehittämiseen. Tärkeää on myös entistä paremman jatkumon rakentaminen esi- ja perusopetukseen.

- Hankerahoituksella on palkattu 8,7 henkilöä, (1 varhaiskasvatuksen tuen koordinaattori, 1 varhaiskasvatuksen opettaja, 7 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa) yhteensä 31,01 henkilötyökuukautta.
- Hankkeella on saavutettu 1.8.2022 voimaan tulleen uuden varhaiskasvatuslain mukaisten uudistusten jalkautuminen varhaiskasvatuksen kentälle sekä henkilöstön tukeminen lain edellytysten suuntaiseen varhaiskasvatus toiminnan toteuttamiseen. Jalkauttaminen ja tuki on toteutunut koulutusten, tiimiohjausten, materiaalien tuottamisen sekä uudistukseen liittyvän informaation välittämisen muodossa.
- Lain uudistuksen painottama lapsen oikeus tukeen on toteutunut varhaiskasvatuksen ryhmissä tuen tarpeiden varhaisen havaitsemisen ja riittävän tuen tarjoamisen muodossa. Yleisen tuen tukipalvelut ovat toteutuneet 2,2% lapsista, tehostettu tuki 4,4% ja erityinen tuki 0,7%. Tuen muotoina on käytetty esim. yksilöllistä ohjausta, pienryhmätoimintaa, eriyttämistä ja samanaikaisopettajuutta ja ne ovat vahvistaneet lasten tarvitseman tuen toteutumista.

Esi- ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma

Oikeus oppia -kehittämisohjelman tavoitteena on kaventaa ja ennaltaehkäistä peruskoulua käyvien oppilaiden oppimiseroja, vahvistaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea ja kehittää lukutaitoa. Lähikoulun asemaa vahvistetaan, opetuksen ryhmäkojoja pienennetään ja rahoitusta uudistetaan siten, että se tukee koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista.

Vuosina 2020-2022 toteutettavan perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelman tavoitteet ovat:

- Vahvistamme koulutuksellista tasa-arvoa ja oppimistuloksia
- Vahvistamme lasten saamaa tukea
- Vahvistamme opetuksen laatua

Äänekoski on saanut seuraavat erityisavustukset:

OKM/70/520/2022 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023.

OKM/81/520/2021 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022.

- Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea.
- Hankkeissa tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä ensisijaisesti sellaisten esi- ja perusopetuksen opetusryhmien opetuksen toteuttamiseksi ja tueksi, joissa tehostetun tuen (oppilaalle on tehty perusopetuslain 16a §:n mukainen oppimissuunnitelma) tai erityisen tuen (oppilaalle tehty perusopetuslain 17 §:n mukainen kirjallinen päätös) piirissä olevan oppilaan/oppilaiden opetus järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa tai joissa on erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita.
- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä kevätlukukaudella 16 ja syyslukukaudelle 7 koulunkäynninohjaajaa ja kevätlukukaudelle 11 ja syyslukukaudelle 5 opettajaa, kevätlukukaudelle 3 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Työntekijöitä on palkattu 10 eri kouluun ja päiväkotiiin yhteensä 171,5 henkilötyökuukautta.
- Hankkeiden avulla on mahdollistettu tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opiskelua yleisopetuksen yhteydessä inklusioperiaatteen mukaisesti omien ikätovereidensa joukossa. Hankkeen avulla on mahdollistettu se, että oppilas saa tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiinsä heti tuen tarpeen ilmetessä. Tästä osoituksena on se, että erityisen tuen oppilaiden määrä on pysynyt Äänekoskella lähes sa-

mansuuruisena vuodesta 2012, 5,70 % vuoteen 2022, 6,86%, kun taas tehostetun oppilaiden määrä on kasvanut vuodesta 2012 3,70 % vuoteen 2022, 16,43 %.

- Tämä osoittaa sen, että tehostetulla tuella oppilas pystyy opiskelemaan omassa luokassaan, kun riittävä tuki on taattu eikä tarvetta vahvempaan, erityiseen tukeen ole.
- Hankkeella on palkattu kiertävä erityisopettaja, joka on antanut lisätukea ja konsultaatiota kouluissa todettuihin tuen tarpeisiin. Tämän työmuodon tärkein anti on ollut se, että yhteistyössä suunniteltu tuki antaa toivoa vaikeissakin tilanteissa oleville lapsille ja nuorille sekä heidän kasvattajilleen, niin huoltajille kuin ammattihenkilöstöllekin.

OKM/1027/520/2022 Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024.

OKM/899/520/2021 Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2022.

OKM/552/520/2020 Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020-2021 myönnetty käyttöajan jatko 30.5.2022 saakka).

- Valtionavustuksen tavoitteena on parantaa lasten ja nuorten edellytyksiä jatkaa oppimista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Erityisesti tavoitteena on varmistaa koulujen edellytykset tukea heikommissa asemassa olevien oppilaiden, vieraskielisten oppilaiden, erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden, maahanmuuttotustaisten sekä korona-aikana perusopetuksen kesken jättäneiden oppilaiden oppimista. Lisäksi tuetaan niitä lapsia ja nuoria, joiden syrjäytymisen riskiä koronaepidemian pitkittyminen on erityisesti lisännyt ja ennaltaehkäistään koulupoissaoloja ja koulupudokkuutta.

- Valtionavustus on tarkoitettu koronaepidemiasta johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen, oppilaanohjaukseen, hyvinvointiin ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa ja perusopetuksen lisäopetuksessa.
- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä 12 koulunkäynninohjaajaa ja 4 opettajaa Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluun, yhteensä 31,5 henkilötyökuukautta.
- Poikkeusolosuhteissa on pystytty vahvistamaan niiden oppilaiden tukea, jotka sitä eniten tarvitsevat ja joilla on ollut paljon koulupoissaoloja. Tuen avulla on saatu paikattua poissaoloista johtuvia oppimisvajeita ja saavutettu vahvempaa tukea maahanmuuttajataustaisille oppilaille ja heidän vanhemmilleen.

OKM/230/520/2019 Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin (myönnetty käyttöajan jatko 31.12.2022 saakka)

OKM/613/520/2021 Valtion erityisavustus lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimiin vuosille 2021-2022

- Valtion erityisavustuksen avulla vahvistetaan lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa varhaiskasvatuksessa ja alkuopetuksessa. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten lukutaitoa, lukuinnostusta ja lukuharrastusta. Erityisavustus on myönnetty toimiin, joilla innostetaan lapsia lukemaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen kielellistä toimintaa ja ympäristöä.
- Hankerahoituksella on palkattu 1 henkilö ja tuotettu ostopalveluina yhden henkilön hankekoordinointi-, kehittämis- ja toteutamispalvelua, yhteensä 16 henkilötyökuukautta
- Hankkeella on saavutettu lukutaidon alkuvalmiuksia tukevaa työtä, materiaalia ja toteutettu työpajoja kaikkiin varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen ryhmiin, yhteensä 64

- Yläkouluikäisten lukumotivaatiota, lukutaidon perusvalmiuksia ja monilukutaitoa on kehitetty erilaisin menetelmin, esimerkiksi pakohuonepelin ja e-kirjakokeiluiden avulla. Hankkeessa on saatu vahvistettua lukutaitoa eri oppiaineiden oppimisen tukemiseksi, esimerkiksi on harjoitettu tiedonhankintaa historian tunneilla. Lisäksi hankkeen avulla on toteutettu pienimuotoinen tutkimus lukutaidon kehittämiseksi.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehys OKM013:00/2022 kehittäminen

Uudet lukutaidot -kehittämishjelma

Uudet lukutaidot -kehittämishjelman tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten medialukutaitoa, tieto- ja viestintäteknologista (tv) osaamista sekä ohjelmointiosaamista varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.

Äänekoski on saanut seuraavat Digitalisaatio-kehittämishjelman erityisavustukset:

OKM/83/520/2021 Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen osana Uudet lukutaidot -kehittämishjelmaa vuosille 2021-2022

OKM/613/520/2021 Valtion erityisavustus lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimiin vuosille 2021-2022

OPH 9/738/2021 Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen varhaiskasvatuksessa 2021-2022

- Lukutaito on kaiken oppimisen perusedellytys. Hankkeen avulla tuetaan riittävän lukutaidon saavuttamista aktiiviseen toimimiseen yhteiskunnassa sitä tarvitseville vieraskielisille ja lukutaidossa heikosti suoriutuville oppilaille.
- Uudet lukutaidot -kehittämishjelman tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten medialukutaitoa, tieto- ja viestintäteknologista (tv) osaamista sekä ohjelmointiosaamista varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.

- Hankerahoituksella on palkattu yhteensä 1 opettaja, joka on työskennellyt kaikissa Äänekosken varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yksiköissä, yhteensä 10,5 henkilötuntia vuorokaudelta
- Hankkeiden avulla on tuotettu yhteinen tv-opetussuunnitelma, joka alkaa varhaiskasvatuksesta ja jatkuu jatkumona perusopetuksen päättövaiheeseen. Tähän tueksi on kehitetty digipassi, digiajo-kortti, tuotettu materiaaleja ja toimintamalleja, jotka on koottu kaikkien opettajien käyttöön. Hankkeessa on pilotoitu erilaisia opetusmenetelmiä ja digitaalisia välineitä, esimerkiksi Piilolan ja Katvelan päiväkodeissa. Päiväkodeissa on aloitettu digitutorointia, jossa jokaisessa päiväkodissa on digiasioihin perehtynyt työntekijä, joka toimii muiden työntekijöiden tukena. Perusopetuksessa on aloitettu digiagentti-toiminta, jossa oppilaat toimivat koulunsa digiasioissa apuna niin opettajille kuin muille oppilaillekin.

Perusopetuksen sitouttavan kouluyhteistyön toimintamallin kehittäminen OKM021:00/2021 KEHITTÄMINEN

Sitouttava kouluyhteistyö

Perusopetuksen sitouttavan kouluyhteistyön tavoitteena on vähentää ja ennaltaehkäistä poissaoloja perusopetuksessa ja luoda myönteistä toimintakulttuuria kouluissa. Valtakunnallinen toimintamalli kehitetään yhdessä kuntien ja koulujen kanssa, ja se on tarkoitus vakiinnuttaa vuosina 2022-2023.

Äänekoski on saanut seuraavat Sitouttava kouluyhteistyön kehittämissuunnitelman erityisavustukset:

OKM/1182/520/2021 Valtion erityisavustus perusopetuksen sitouttavan kouluyhteistyön vaiheen 2 pilotointiin vuosille 2022-2023

OKM/545/520/2021 Valtion erityisavustus perusopetuksen sitouttavan kouluyhteistyön pilotointiin vuosille 2021-2023

- Pilottitoiminnan tarkoituksena on kehittää kunnan opetustoimen tasolla sitouttavaa kouluyhteistyötä mahdollistavia hallinnollisia, rakenteellisia ja pedagogisia ratkaisuja.
- Pilottitoiminnassa tulee kehittää nykyisiä sekä löytää uusia kouluyhteisöön kiinnittymistä tukevia käytänteitä osana opetuksen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintaa.
- Kehittämisen kohteena ovat myös poissaolojen riskien tunnistamisen, seurannan, syiden selvittämisen ja varhaiseen puuttumisen keinot.
- Piloteissa tuetaan lisäksi poissaolojen vaikutuksia lieventäviä ja korjaavia pedagogisia toimintatapoja sekä kohdennettuja ja intensiivisiä poissaoloihin puuttumisen käytänteitä yhteistyössä kotien kanssa.
- Hankerahoitus on verkostohanke, jossa on mukana 9 keskisuomalaista kuntaa, Äänekoski on koordinoiva kunta
- Hankerahoituksella on Äänekoskelle palkattu 1 henkilö, yhteensä 12 henkilötöy-kuukautta
- Hankkeella on saavutettu kaikilla kouluilla yhteisen poissaoloihin liittyvän toimintamallin käyttöönotto. Poissaoloihin liittyvän toimintamallin ja tilastoinnin kehittämisessä on osallistettu oppilaita ja huoltajia. Hankkeessa on kehitetty kouluun kiinnittymiseen liittyvän toimintakulttuuria ja koulun sisäistä ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävää monitoimijuutta.

Harrastamisen Suomen malli OKM025:00/2021

Suomen mallissa päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö.

Äänekoski on saanut seuraavat Harrastamisen Suomen mallin kehittämisohjelman erityisavustukset:

LSSAVI/6033/2021 Kaikki harrastamaan

LSSAVI/4833/2022 Kaikki harrastamaan

- Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten mieleistä harrastamista koulupäivän yhteydessä. Harrastukset on valittu ja järjestetty lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen tietojen pohjalta.
- Avustus kohdistuu pääasiallisesti harrastusten ohjaajien ja erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien palkkakuluihin sekä matka- ja materiaalikuluihin.
- Hankkeella on tuotettu 50 koko vuoden kestävä harrastustoimintaa (2201 ohjaustuntia) 7 koululla 1584 oppilaalle.

Hallituksen ohjelman linjaus oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden vahvistamisesta kaikilla koulutusasteilla

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakea muutettiin vuoden 2022 alusta lukien siten, että lakiin lisättiin psykologien ja kuraattoreiden vähimmäismitoitusta koskevat säännökset. Opiskelijoiden yhdenvertaisuus tuen saannissa sekä laadussa ei ole toteutunut valtakunnallisesti yhdenvertaisesti käytettävissä olevilla psykologi- ja kuraattoriresursseilla. Alueelliset erot ovat olleet huomattavia. Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Koko oppilaitosyhteisöä tukeva ehkäisevä yhteisöllinen työ on opiskeluhoollon ensisijainen toteuttamismuoto. Hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskelu ympäristö ovat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä. Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan koulun tai oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Tavoitteena on, että yhteisöllisen opiskeluhoollon ennaltaehkäisevä tuki sekä yksilökohtaisen opiskeluhoollon varhainen tuki ovat kaikkien opiskelijoiden saatavilla yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja yhdenvertaisesti.

Tasa-arvoisesti saatavalla ja tasalaatuisella opiskeluhoollolla edistetään oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä, sosiaalista hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä.

Äänekoski on saanut seuraavat Oppilashuollon kehittämishojelman erityisavustukset:

OKM/900/520/2021 Valtion erityisavustus oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin, erityisesti yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistamiseen esi- ja perusopetuksessa sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa

OKM/1400/520/2022 Valtion erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuodelle 2023

- Tavoitteena on, että yhteisöllisen opiskeluhoollon ennaltaehkäisevä tuki sekä yksilökohtaisen opiskeluhoollon varhainen tuki tulisi olla kaikkien opiskelijoiden saatavilla yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja yhdenvertaisesti.
- Tasa-arvoisesti saatavilla ja tasalaatuisella opiskeluhoollolla edistetään lapsen ja nuoren oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä, sosiaalista hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä.
- Lasten ja nuorten hyvinvointia vahvistetaan ennaltaehkäisevästi moniammatillisilla ja oikea-aikaisilla opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluilla.

- Hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskelu ympäristö ovat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä. Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan koulun tai oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisuutta ja turvallisuutta ja esteettömyyttä.
- Hankkeella on ostettu ostopalveluina 6 osa-aikaista psykologia, jotka ovat toimineet kaikilla Äänekosken kouluilla.
- Hankkeella on saatu tuotettua peruspalveluita täydentävää toimintaa tilanteessa, kun omana toimintana tuotettavaa oppilashuoltoa ei haastavan rekrytointitilanteen vuoksi ole voitu täysimääräisesti tuottaa erityisesti psykologipalveluiden osalta.
- Hankkeen aikana koulujen yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelmia on kehitetty ja otettu käyttöön.

3.1.6.1. Lasten, perheiden ja nuorten palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten, perheiden ja nuorten palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta, neuvolatoimintaa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa sekä nuorisotyötä.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000410 Lasten, perheiden ja nuorten palvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio-muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/TA+muutos2022
Toimintatuotot	1 090	1 323	0	1 323	1 397	74	5,6 %
Toimintakulut	-10 913	-11 695	-115	-11 809	-11 635	175	-1,5 %
Toimintakate (netto)	-9 823	-10 371	-115	-10 486	-10 237	249	-2,4 %

Lasten, perheiden ja nuorten palveluiden vastuualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, neuvola- ja terapiapalvelut, koulu- ja opiskeluter-

veydenhuolto, perheneuvola, lapsiperheiden kotipalvelu, perhekeskustoiminta sekä nuorisopalvelut.

Vastuualueen toimintakate oli alkuperäisessä talousarviossa 10,2 milj. euroa. Talousarviomuutoksena oli kaupunginvaltuuston 26.9.2022 § 49 päätös palkankorotusvarausten kohdentamisesta, josta kohdistui vastuualueelle 114 800 euroa.

Vastuualueen toimintakate muodostui 248 700 euroa ylijäämäiseksi muutettuun talousarvioon nähden.

Vuoden 2023 alussa neuvola- ja terapiapalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola ja lapsiperheiden kotipalvelu siirtyivät hyvinvointialueelle (25 työntekijää). Maahanmuuttopalvelut tuli uutena alueena vastuualueelle tammikuussa 2023.

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Kerhotoimintaa järjestettiin Koulunmäen päiväkodin ja perhekeskuksen tiloissa kevtlukukaudella 2022. Kevään kuluessa kerhojen lapsimäärä

pieneni mm. kaksivuotisen esiopetuskokeilun ja koronan vuoksi. Kerhotoimintaa ei käynnistetty elokuussa 2022; toiminta on tauolla toistaiseksi. Muutama kerhotoiminnasta kiinnostunut perhe ohjattiin varhaiskasvatukseen tai seurakunnan/perhekeskuksen kerhotoiminnan piiriin. Perhekeskuksen avoin päiväkotitoiminta on toiminut perjantaisin yhteistyössä varhaiskasvatuksen työntekijän kanssa. Avoin toiminta onkin ollut hyvin suosittua lapsiperheiden keskuudessa.

Tammikuussa (3.1.) 2022 avattiin Koivistoon viipalepäiväkotitoiminta ja 10. tammikuuta käynnistettiin Koiviston esiopetus Koiviston koulun ja viipalepäiväkodin tiloissa. Varhaiskasvatusta järjestettiin vuoden aikana kymmenessä päiväkodissa. Esiopetus järjestettiin Koulunmäen esiopetuksessa, Koiviston, Hietaman ja Konginkankaan koululla, Tiitelässä, Katvela-Kellosepässä ja Alkulan metsäesikoulussa. Keväällä 2022 ensimmäiset ukrainalaislapset aloittivat varhaiskasvatuksessa.

Päiväkotitoiminta

Äänekosken päiväkodeissa	lapsia / otanta 31.12.	toteutuneet hoitopäivät/vuosi (sijoituspäätös: kokopäivähoito)	sijoituspäätös: osapäivähoito alle 5 h esiop. täydentävä vaka, kerho (kevät 22)
2018	568	78 501	10 325
2019	594	77 699	15 740
2020	547	59 206	13 068
2021	575	71 945	13 999
2022	605	80 433	10 530

Perhepäivähoito

Perhepäivähoito	lapsia 31.12.	hoitopäivät yhteensä/vuosi
2018	52	10 015
2019	36	7 869
2020	26	3 977
2021	26	3 593
2022	24	3 279

Yksityinen hoito päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa

Yksityinen päivähoito	lapsia 31.12.	hoitopäivät yhteensä/vuosi
2019 päiväkotitoiminta/pph	60/2	11 228/398
2020 Päiväkotitoiminta/pph	48/4	7 453/553
2021 päiväkotitoiminta/pph	9/4	6 107/685
2022 päiväkotitoiminta/pph	6/4	1 456/713

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on perheiden kotona tapahtuvaa tukea ja apua. Vuonna 2022 palvelun piirissä 39 perhettä ja samoin vuonna 2021. Kotikäyntejä vuonna 2022 oli 692 ja vuonna 2021 oli yhteensä 695. Vuonna 2020 kotikäyntejä kirjattiin

732. Työtunteja perheissä oli vuonna 2022 yhteensä 1496, vuonna 2021 yhteensä 1508. Vuonna 2020 vastaava luku oli 1776 tuntia. Yksityiseltä palveluntuottajalta palvelua ostettiin 4 perheeseen yhteensä 512,50 tuntia, josta 250,50 tuntia klo 16 jälkeen.

Käyntien kirjaamiskäytäntö vakiintui kotipalveluun vuonna 2022. Korona ja muu sairastelu vaikuttivat edelleen siten, että kodinhoitajat eivät aina voineet mennä perheeseen. Jos korvaavaa kotikäyntipaikkaa ei löytynyt, kodinhoitaja oli velvoitettu menemään mm. päiväkotiin. Vuonna 2022 kertyi 59,5 työtuntia päiväkotiympäristössä.

Perheneuvola

Perheneuvola on toiminut Äänekosken kaupungin lasten ja perheiden palveluiden yhtenä tulosalueena, joka tarjoaa kasvatus- ja perheneuvolapalveluita myös Konnevedelle. Työvoimana on kaksi psykologia, sosiaalityöntekijä ja osa-aikainen toimistosihteeri.

Neuvola- ja terapiapalvelut

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittävät perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä lasten puhe- ja toimintaterapian.

Perhekeskustoiminta

Äänekosken perhekeskus Kerkän tehtävänä on tukea kaikkia äänekoskelaisia lapsiperheitä, tarjomaalla perheille kohtaamispaikkoja, vertaistukea sekä apua arjen jaksamiseen tai pulmiin. Palveluita tuotetaan kasvotusten, digitaalisesti ja jalkautuen perheisiin tai muihin perheiden luonnollisiin ympäristöihin kuten puistoihin. Toiminta on ennaltaehkäisevää, perheyhteyttä ja perheen toimintakykyä vahvistavaa.

Merkittävimmät muutokset vuonna 2022

Perhekeskuksen Perheohjaajan nimike muutettiin kesällä 2022 Varhaisen tuen ohjaajaksi. 3-5 vuotiaiden päiväkerhoa ei järjestetty perhekeskuksen tiloissa vuonna 2022. Ukrainan kriisin myötä monikulttuurinen toiminta Perhekeskus Kerkässä kasvoi. Lisäksi Äänekoskella asuville ukrainalaisille järjestettävän toiminnan koordinaatiovastuu nimettiin kaupungin johtoryhmässä Perhekeskuskoordinaattorille.

Kohtaamispaikkatoiminta ja vertaistuki

Perhekeskus Kerkän kaikille perheille suunnatussa avoimessa toiminnassa käyntejä kertyi yhteensä 1 311. Tähän on laskettu Mannerheimin Lastensuojeluliiton tuottama perhekahvilatoiminta 455 käyntiä ja Äänekosken kaupungin tuottama Avoin varhaiskasvatustoiminta 856 käyntiä.

Monikulttuurinen toiminta

Perhekeskus Kerkän maahanmuuttajataustaisille, sekä tilapäisensuojelun statuksella Äänekoskella oleville perheille suunnattuun toimintaan käyntejä kertyi yhteensä 1 010. Tähän on laskettu Maahanmuuttajaneuvonta 588 käyntiä, Ukraina Art&Play -kerho 70 käyntiä ja Suomi-kerho 352 käyntiä.

Jalkautuva-/liikkuvatoiminta

Perhekeskus Kerkän kautta koordinoitua jalkautuvaa toimintaa kertyi yhteensä 153 käyntikertaa. Tähän on laskettu Evankelisluterilaisen seurakunnan kanssa toteutetut Jeesi -lastenhoitoapu 52 käyntiä (21 perhettä) ja Iskä-lapsi -illat 3 kertaa (tavoitettu 57 henkilöä), sekä perhekeskuksen varhaisen tuen ohjaajan tekemät kotikäynnit 98 käyntiä.

Muu toiminta

Varhaisen tuen ohjaaja tuki perheitä muun muassa pitämällä Voimavarakeskusteluita 11 kertaa, sekä Lapset puheeksi -keskusteluita 5 kertaa.

Apua-napin kautta perheiltä tuli 12 yhteydenottoa. Lisäksi asiakasvastaanottoa Kerkässä pitävät toimintaterapeutti ja 4-astetta. Tilavarauksia tekivät myös koulun Maltti-ryhmä ja sosiaalitoimi, jonka kautta toteutettiin perheoikeudellisia palveluita (valvotut- ja sovitut tapaamiset) perhekeskus Kerkässä.

Perhekeskus jakoi taloudellista tukea 36:lle alle 18-vuotiaalle lapselle harrastuksiin yhteensä 6 482,66 euroa. Tuen määrä on keskimäärin 180 euroa yhtä tuen saanutta lasta kohden. Tuella mahdollistettiin seuraavat harrastukset: ratsastus, tanssi, haitarin-, pianon-, viulun- ja kitaransoitto, musiikkiopisto, taitoluistelu, akrobatia, muskari, kuvataidekoulu, voimistelu, koripallo, jalkapallo, laskettelu, judo, jääkiekko, kuntosali ja uinti.

Nuorisopalvelut

Äänekosken kaupungin nuorisopalveluiden nuorisotyömuotoina olivat avoin nuorisotilatoiminta, ryhmä- ja kerhotoiminta, etsivä nuorisotyö, liikkuva nuorisotyö, nuorisotyö kouluilla, digitaalinen nuorisotyö Discord, leirit, retket ja tapahtumat. Toimintaa läpileikkaavina teemoina olivat nuorten osallisuuden edistäminen, jalkautuminen, verkostotyö, palveluohjaus, konsultaatio ja digitaalisuus. Kansainvälistä toimintaa ei pystytty toteuttamaan.

Avoin nuorisotilat

Äänekosken kaupungilla on neljä nuorisotilaa; nuorisokeskus Spotti, Suolahden-, Konginkankaan- ja Sumiaisten nuorisotilat. Nuorisotiloilla oli avoimessa tilatoiminnassa kävijöitä yhteensä 7 040. Kävijät jakaantuivat seuraavasti: Spotti kävijöitä yhteensä 2 563, Suolahti kävijöitä yhteensä 3 138, Konginkangas kävijöitä yhteensä 814 ja Sumiainen kävijöitä yhteensä 533. Aukiolokertoja avoimessa tilatoiminnassa oli yhteensä 362. Aukiolokerrat jakaantuivat seuraavasti: Spotti aukiolokertoja 98, Suolahti aukiolokertoja 136, Konginkangas aukiolokertoja 68 ja Sumiainen aukiolokertoja 60.

Ryhmä- ja kerhotoiminta

Ryhmä- ja kerhotoiminnassa oli kävijöitä yhteensä 1 244. Toimintakertoja oli yhteensä 132. Ryhmä- ja kerhotoimintaan sisältyvät Konginkankaan tyttöjen tilatoiminnan, Spotin ja Suolahden 6.-Klubien ja Tilatiimin, sekä Erityisnuorten iltojen kävijämäärät ja toimintakerrat.

Leirit, retket ja tapahtumat

Pääpaino oli päiväretkissä- ja tapahtumissa, sekä yhden yön leireissä. Kävijöitä oli yhteensä 199. Toimintakertoja oli yhteensä 10. Leiri-, retki- ja

tapahtumatoimintaan sisältyvät Spotin kesätoiminta sekä Suolahden tapahtuma.

Digitaalinen nuorisotyö Discord

Kävijöitä oli yhteensä 149. Toimintakertoja oli yhteensä 20.

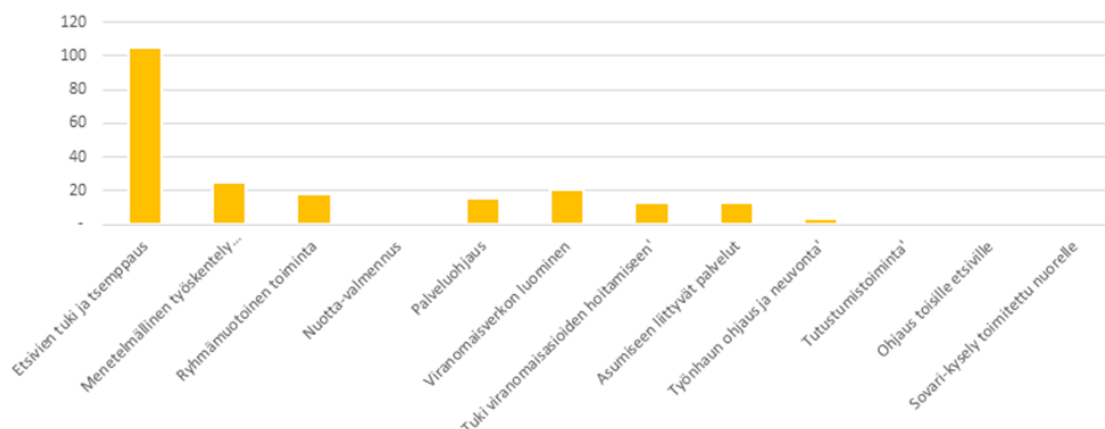
Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat turvallista ja luottamuksellista aikuiskontaktia sekä apua saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Etsivää nuorisotyötä on tehty Äänekoskella vuodesta 2008 alkaen ja kalenterivuoden 2022 aikana nuoria tavoitettiin 191 henkilöä. Nuoria, jotka on ilmoitettu etsivään nuorisotyöhön, mutta joita ei ole tavoitettu, oli yhteensä 21.

Nuoret ohjautuivat etsivän nuorisotyön piiriin opilaitoksista (28 %), sosiaali- ja terveystoimesta 26 %), suoraan kavereiden tai sukulaisten kautta (21 %), muita kautta, kuten KELA, työllisyyspalvelut, nuorisotyö ynnä muut (25 %).

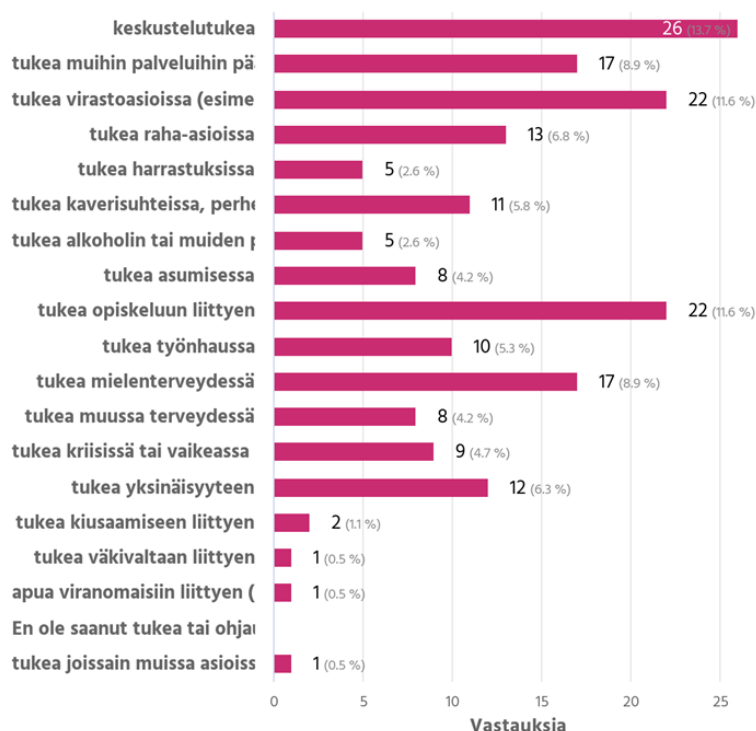
Etsivän työn asiakkuuteen liittyvä toimenpiteitä tehtiin alla olevan kaavion mukaisesti.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN ASIAKKUUTEEN LIITTYVÄ TOIMENPITEET

Sosiaalisen vahvistumisen mittari (Sovari) tuottaa tietoa etsivän nuorisotyön laadusta ja vaikutuksista nuoren elämäntaitoihin. Etsivän nuorisotyön

asiakkailta kysyttäessä, he vastasivat saaneensa tukea alla olevan kaavion mukaisesti.

SORVARI-VASTAUKSET: MISSÄ ASIOISSA OLET SAANUT TUKA JA OHJAUSTA

Etsivässä nuorisotyössä on neljä työntekijää, joista kaksi vakinaista. Toiminnalle saatiin valti-onavustusta 135 000 euroa ja etsivän nuorisotyön maakunnalliseen koordinointiin 15 000 euroa. Huomionarvoista on, että Nuorisokeskus Spotin sisäilmaongelmien johdosta kaikkien neljän työntekijän työpisteet siirrettiin Spotista Kauppakatu 10:een.

Koulun nuorisotyö

Äänekosken kaupungin nuorisopalveluissa on työs-kennellyt määräaikaista vuonna 2022 kaksi Yhteisöohjaajaa, joiden pääasiallinen työskentely on sijoittunut Koulunmäen ja Suolahden Yhtenäis-kouluille. Lisäksi koulun nuorisotyötä ovat toteut-taneet muut nuorisotyöntekijät. Seuraavat luvut pitävät sisällään Suolahden Yhteisöohjaajan työn. Nivelvaihetunteja on järjestetty 12 kertaa (½-1 luokka eli n. 5-20 nuorta/kerta). Kipinävälitunteja järjestetty 66 kertaa (koulunuorisotilamaista toi-mintaa, yleensä n. 30-60 nuorta/kerta). Muuta vä-lituntitoimintaa järjestetty epäsäännöllisemmin, ei dokumentoitu. 8.-luokan tsemppiryhmää jär-jestämässä 5 kertaa (n. 5 nuorta ryhmässä). Ryh-mäytystunteja järjestetty 11 kertaa (luokka eli n. 20 nuorta/kerta). Mukana koulun vanhempainil-loissa kaksi kertaa. Koulun ja nuorisopalveluiden

koko päivän retkillä neljä kertaa. Tukioppilaskou-lutusta järjestämässä 6 kokonaista työpäivää (n. 20 nuorta). Musanurkkaa 6 kertaa (n. 2-5 osallis-tujaa). SKY-tunteja järjestetty 6 kertaa (3-20 nuorta). Oppilaskunnan hallituksen toimintaa oh-jaamassa 2 kertaa (n. 10 nuorta). Lisäksi Suolah-den Yhtenäiskoululla ovat nuorisotyöntekijät työs-kennelleet yhteensä 9 kertaa, joihin on osallistu-nut 657 nuorta.

Liikkuva nuorisotyö

Liikkuva nuorisotyö on läpileikkaava teema Ääne- kosken kaupungin nuorisopalveluissa. Jalkautu- mista toteutetaan kouluille, toiselle asteelle, per- heisiin (etsivä nuorisotyö) ja nuorten vapaa-ajan toimintaympäristöihin. Asuntoautolla tapahtuvaa liikkuvaa työtä kutsutaan Äänekoskella Kesäkaara- toiminnaksi. Kesäkaaran toimintakausi on määri- teltä vuosittain ajalle 1.4. - 31.10.

Nuorisovaltuusto

Äänekosken nuorisovaltuustoon kuului vuonna 17 nuorta vuonna 2022. He kokoontuivat 9 kertaa vuoden aikana. Nuorisovaltuusto järjesti muuta- mia nuoria osallistavia tapahtumia nuorisotiloilla ja oppilaitoksilla, ja vastasi kaupungin toimieli- mistä tullessiin lausuntopyyntöihin. Nuorisoval-

tuustolla on ollut edustajat kaupunginvaltuustossa, kaupunginhallituksessa, opetus- ja kasvatustalautakunnassa, kaupunkirakennelautakun-

nassa, sosiaali- ja terveystalautakunnassa, kulttuuri- ja liikuntalautakunnassa ja ympäristölautekunnassa sekä Lape -työryhmässä

Tuloskortti

Vastuualue:	Lasten, perheiden ja nuorten palvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakastytytyäisyyskysely				
	Palvelujen riittävyys ja saatavuus	4,7	4,6	4,6	
	Tytytyäisyys palveluihin	4,5	4,6	4,4	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Kuntalaisten vaikuttamistilaisuudet				
	Perhepalveluiden asiakasraati	0	2	0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa. • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	89 %	93 %	82 %	
	Henkilöstökysely (asteikko 1-5):				
	* osaaminen ja työolot	4,2	4,3	4,1	
	* työyhteisön toimivuus	4,3	4,4	4,2	
	* omat voimavarat	4,2	4,4	4,0	
	Sairauspoissaolot (kpv/htv/v)	20,8	13,0	22,4	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötapojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen. Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen. Kelpoinen ja riittävä henkilöstö.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely (asteikko 1-5): Johtamisosio	4,1	4,2	4,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Toimialan esimiesfoorumi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely (asteikko 1-5): Prosessien toimivuus	4,1	4,2	4,0	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	
	- Toimialakohtaiset aliprosessit	100 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutalo ja määritellyt palvelut					

Vastuualue:	Lasten, perheiden ja nuorten palvelut				
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (asteikko 1-5): (tyytyväisyys) - raportointijärjestelmät - tietojärjestelmät ja ohjelmistot	4,2 4,0	4,2 4,1	4,0 3,6	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP) - riittävä ja ajanmukainen laitteisto - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma + 237 t.€	Toteuma +/- 26 t.€	Toteutuma - 134 t.€	Sopimusten mukaiset palkankorotusva-raukset kohdennettu lisämäärärahana
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Talouskurin noudattaminen • Realisen talousarvion laadinta • Prosessien tehostaminen					

3.1.6.2. Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalveluiden perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000420 Opetuspalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	1 448	871	0	871	1 764	893	102,5 %
Toimintakulut	-20 037	-19 176	-602	-19 778	-20 752	-974	4,9 %
Toimintakate (netto)	-18 589	-18 305	-602	-18 907	-18 988	-81	0,4 %

Opetuspalveluiden alkuperäisessä talousarviossa toimintatuotot olivat 0,9 milj. euroa ja toimintakulut 19,2 milj. euroa. Toimintakate oli 18,3 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi 13.6.2022 § 39 opetuspalveluille 16 400 euron lisämäärärahan aamu- ja iltapäivätoiminnan turvaamiseksi.

Kaupunginvaltuusto myönsi 5.9.2022 kokouksessaan opetuspalveluille 400 000 euron lisämäärärahan kattamaan henkilöstömenojen kasvua mm. valmistavan opetuksen lisäämisen vuoksi.

Lisäksi kaupunginvaltuuston 26.9.2022 § 49 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus 1,29 % kohdennettiin vastuualueiden henkilöstökuluihin.

Opetuspalveluiden osuus palkankorotusvarauksesta oli 185 500 euroa.

Opetuspalvelujen toteutuneet toimintatuotot olivat 1,8 milj. euroa ja toimintakulut 20,8 milj. euroa. Toimintakate muodostui muutettuun talousarvioon nähden 0,1 milj. euroa alijäämäiseksi (huomioitu vuodelle 2023 siirtyvät hanketulot).

Aikaisemmin valmistuneen Koulunmäen C-rakennuksen tilatarvetyöryhmän raportin perusteella aloitettiin rakennuksen hankesuunnitelman laatiminen. Opetuspalveluista on hankesuunnitteluun osallistunut opetus- ja kasvatusjohtaja sekä Koulunmäen yhtenäiskoulun rehtorit ja opettajat.

Syksyllä 2022 aloimme järjestämään tilapäistä suojelua hakeneiden ukrainalaisten lapsille valmistavaa opetusta. Lapsia aloitti toiminnan piirissä 49. Heistä muodostettiin kolme ryhmää Koulunmäen yhtenäiskoululle. Lisäksi kahdeksan kuusi lasta sijoitettiin Koulunmäen esiopetuksen ryhmiin. Valmistavaan opetukseen palkattiin kolme

opettajaa ja kolme ukrainalaistaustaista ohjaajaa. Esiopetukseen palkattiin yksi venäjän kielen taitoinen lisähenkilö.

Peruskouluja on yhteensä 7, joista alakouluja on 5 ja yhtenäiskouluja kaksi.

Koulu	oppilasmäärä kevät/syksy	erityisen tuen oppilaat kevät/syksy	pidennetty oppioikeus kevät/syksy
Hietaman koulu	77 / 76	1 / 2	0 / 0
Honkolan koulu	101 / 97	4 / 5	0 / 0
Koulunmäen yhtenäiskoulu	928 / 908	47 / 49	21 / 25
Koiviston koulu	75 / 76	1 / 1	1 / 1
Konginkankaan koulu	64 / 70	1 / 3	0 / 0
Sumiaisten koulu	62 / 65	3 / 2	2 / 2
Suolahden yhtenäiskoulu	637 / 589	34 / 26	14 / 13
Yhteensä	1 944 / 1881	91 / 88	38 / 41
Jopo	17 / 20		
Perusopetukseen valmistava opetus	5 / 58		
Aikuisten perusopetus	0 / 2		

Koulujen oppilasmäärät vaihtelivat Sumiaisten koulun 62 oppilaasta Koulunmäen yhtenäiskoulun 928 oppilaaseen. Keväällä 2022 kouluissa oli 1 944 oppilasta (1 240 luokat 1-6, 704 luokat 7-9) ja syksyllä 1 881 oppilasta (1 229 luokat 1-6, 652 luokat 7-9).

Syksyn 2022 tilastopäivänä erityisen tuen oppilaita oli 130 (6,7 %), edellisenä vuonna erityisen tuen oppilaita oli 123. Pidennetyn opetusvelvollisuuden oppilaita oli sadasta kolmestakymmenestä erityisen tuen oppilaasta yhteensä 41, heistä vaikeimmin kehitysvammaisia oppilaita oli 6.

Aamu-ilta- ja päivätoimintaa toteutettiin Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla, Konginkankaan, Honkolan, Koiviston, Sumiaisten ja Hietaman kouluilla sekä avustettuna toimintana Koskelan Setlementin kautta. Kaikkiaan toimintaan osallistui 84 ensimmäisen vuosiluokan, 56 toisen vuosiluokan sekä 23 vuosiluokkien 3-9 erityisen tuen oppilasta.

Lukio

Äänekosken lukio on keskikokoinen yleislukio, jossa kuitenkin erityisenä painopisteenä on kansainvälisyys ja urheiluakatemiatoiminta. Vuonna 2022 fysiikkavalmentaja Kimmo Kinnusen valmentamia akatemiaurheilijoita oli yhteensä 50.

Keväällä 2022, opiskelijoita oli yhteensä 309, joista 306 opiskeli nuorten opetussuunnitelman mukaan ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan opiskeli 3 opiskelijaa. Syksyn tilastopäivänä 20.9. opiskelijoita oli 296, joista nuoren opetussuunnitelman mukaan opiskelee 292 ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan 4.

Akkreditoitu kansainvälisyystoiminta alkoi syksyllä 2022 opiskelijoiden ja opettajien matkalla Saksan Nürnbergiin.

Vuoden 2022 kevään ylioppilaita oli yhteensä 90, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 2. Syksyllä 2022 ylioppilaaksi kirjoitti 5, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 1.

Tuloskortti

Vastuualue:	Opetuspalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Palveluiden saatavuus	3,6	3,7	3,5	
	Tyytyväisyys palveluihin	3,9	3,9	3,8	
	Asiakasraadin kokoontuminen vuodessa	0	2	0	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa. • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	88 %	90 %	78 %	
	Henkilöstökysely				
	* osaaminen ja työolot	3,9	4,1	3,8	
	* työyhteisön toimivuus	4,1	4,2	4,0	
	* omat voimavarat	4,0	4,2	3,8	
Toimiva johto ja esimiestyö	Sairauspoissaolot (kpv/htv/v)	14,0	10,0	15,9	
	Henkilöstökysely johtamisosio	3,8	4,0	3,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen. Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	3,8	4,0	3,6	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	- Toimialakohtaiset aliprosessit	100 %	100 %	100 %	
	Henkilöstökysely (tyytyväisyys):				
	- raportointijärjestelmät	4,1	4,1	3,9	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,9	3,9	3,6	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 800 t€	Toteuma +/- 49 t€	Toteutuma - 683 t€	Ylityksestä 185 t€ palkkojen sopimuskorotuksia (myönnetty lisämääräraha)
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen					

3.1.7. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta vastaa Äänekosken kulttuuri- ja liikuntapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, museo- ja liikuntalain tai

muun vapaan sivistystoimen lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	608	704	0	704	694	-10	-1,4 %
Toimintakulut	-4 220	-4 504	-32	-4 535	-4 416	120	-2,6 %
Toimintakate (netto)	-3 612	-3 800	-32	-3 831	-3 721	110	-2,9 %

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alkuperäiseen talousarvioon oli varattu toimintakuluihin määrärahaa 4 503 900 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 704 300 euroa ja toimintakate oli 3 799 600 euroa. Kaupunginvaltuuston 26.9.2022 § 49 päätöksellä keskitetty palkankorotusvaraus kohdennettiin vastuualueille ja kulttuuri- ja liikuntatoimen palkankorotusvaraus oli yhteensä 31 500 euroa. Muutetun talousarvion toimintakate oli 3 831 100 euroa.

Lautakunta ja tulosalueet pysyivät talousarviossa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimintakate vuodelta 2022 päättyi 109 700 euroa ylijäämäiseksi. Syynä ylijäämään olivat henkilöstövaihdokset, hallinnon kustannussäästöt, sekä kulttuuritoimen erinomainen tulokertymä.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta toteutti yhteistyössä kaupunkirakennelautakunnan kanssa vuoden 2022 aikana useita kulttuuri- ja liikuntapalveluihin liittyviä investointeja. Vuoden 2022 investoinneissa pääpaino oli isoissa hankkeissa kuten Painotalon peruskorjaus, Liikuntapuiston stadionhanke, sekä Äänemäen hissihanke ja 3.rinne. Painotalon peruskorjaushanke saatiin valmiiksi marraskuussa, liikuntapuiston stadionhanke, sekä Äänemäen hanke jatkuvat vuoden 2023 aikana.

Lähiliikuntapaikosta toteutettiin Huuhanpuiston Pump Track -rata, korjattiin Sumiaisten urheilukenttä, sekä rakennettiin Suojarinneen skeittihalli.

Kaupungin museoksi remontoitavan Metsä Board Oyj:n hallintorakennuksen kunnostamistöitä museotoimintaan jatkettiin ja tullaan jatkamaan tulevien vuosien aikana. Taidemuseon näyttelyvalaistusta uusittiin vaihtuvan näyttelyn osalta. Pääkirjaston IV-laitteisto uusittiin. Lisäksi toteutettiin liikuntapuiston hulevesien hallintaan liittyviä kunnostustoimenpiteitä, sekä saatettiin loppuun liikuntapuiston ensilumenladun valaistusurakka.

Sisäisen valvonnan selonteko

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta neljä kertaa vuodessa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan kassoille on nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri tulosalueille on nimetty laskujen asiataarkastajat ja hyväksyjät. Vapaa-aikajohtajan viranhaltijapäätökset hyväksytään lautakunnan kokouksissa. Vapaa-aikajohtaja tarkastaa vapaa-aikajohtajan alaisten viranhaltijoiden päätökset kuukausittain. Sisäinen valvonta on ollut riittävää.

3.1.7.1. Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa hu-

mioidaan kaikki kunnalliset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden vastuualue sisältää hallinto ja kansalaistoiminnan, kirjastoiminnan, kulttuurityön, liikuntatyön ja musiikkiopiston tulosalueet.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000510 Kulttuuri- ja liikuntapalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	608	704		704	694	-10	-1,4 %
Toimintakulut	-4 220	-4 504	-32	-4 535	-4 416	120	-2,6 %
Toimintakate (netto)	-3 612	-3 800	-32	-3 831	-3 721	110	-2,9 %

Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tulosalueet pyysivät talousarviossa ja toimintakate vuodelta 2022 päättyi 109 700 euroa ylijäämäiseksi.

Hallinto ja kansalaistoiminta

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, kansalaisopistotoiminta, kotitalousneuvonta, kyläyhdistysten avustukset, sekä luottamushenkilöiden palkkiot. Hallinto- ja kansalaistoiminnan kautta koordinoidaan avustukset kylien investointihankkeisiin, sekä rahoitetaan kaupungin viralliset juhlatilaisuudet kuten itsenäisyyspäivänjuhla, veteraanipäivänjuhla ja uudenvuodenjuhla.

Investointiavustuksia jaettiin kylille yhteensä 48 000 euroa. Avustuksilla toteutettiin mm. luontopolkujen kehittämistä, lähiliikuntapaikkoja, hankittiin irtainta ja kunnostettiin kylätaloja, sekä hankittiin ja rakennettiin ekovessoja ja muita rakenteita eri kohteisiin. Kyläparlamentti linjaa vuosittain toteutettavat hankkeet, jonka jälkeen vapaa-aikajohtaja tekee avustuksista päätökset. Rahoitukset hankkeille myönnettiin hakemusten mukaisesti. Tulosalueen taloudellinen toteuma jäi 7 000 euroa ylijäämäiseksi. Tämä johtui ennakoitua pienemmistä kylien avustusten toteumista, sekä säästöistä hallintokuluissa.

Kirjastotoiminta

Kirjastopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lue- miskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjaston tehtävänä on kirjastolain mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilytöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjaston tulee myös tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Vuonna 2022 Äänekosken kirjastot olivat auki yhteensä 14 901 (15 565) tuntia, josta omatoimijalla 10 034 (9261) tuntia. Lainoja oli vuoden aikana 204 420 (220 454), lainaajia 4 712 (4 731) ja kävijöitä 106 300 (136 156). Aukioloaikoihin, lainamääriin ja kävijämääriin vaikutti pääkirjaston ilmanvaihtosaneeraus: kirjasto oli remontin vuoksi kokonaan kiinni 4.7. - 31.7.2022 ja auki rajoitetuilla palveluilla 1.8. - 14.8.2022. Kirjastoaineistoa oli vuoden 2022 lopussa 145 172 (144 105) yksikköä. Aineistoa poistettiin vuoden aikana 5 904 (8 943) yksikköä.

Korona-ajan kokoontumisrajoitusten lievennyttyä kirjastoissa päästiin jälleen järjestämään tapahtumia ja ryhmäkäyntejä. Etsivän nuorisotyön asiakkaille suunnatut lautapeli-illat ja kaikille kirjastoasiakkaille avoimet tietotekniikkaopastukset jatkuivat pääkirjastolla. Hakeutuvan kirjastopalvelun (Liikkuva Lainaamo) toiminta käynnistyi taas koronarajoitusten väistyttyä, teimme vierailuja ja kirjavinkkauksia mm. toimintakeskus Mintakella ja päiväkodeilla. Näiden lisäksi kirjaston avoimet satutunnit käynnistyivät uudelleen. Osana Lukemalla lentoon -yhteishanketta toteutettiin lapsiperheille lorupaja perhekeskus Kerkässä ja kirjastojen lastenosastoilla järjestettiin hankkeen loppunäyttely. Perusopetuksen 9.-luokkalaissille toteutettiin yhteistyössä Koulunmäen ja Suolahden koulujen lukuhankkeen kanssa kirjallisuushistoriateemaiset tapahtumat. Kuukausittaiset kirjaillat Äänekosken ja Suolahden kirjastoissa, vaelluskirjailija Harri Ahosen yleisöluento, Teuvo Ahokkaan Piruparka-monologinäytelmä ja yhteistyössä Koskelan kansalaisopiston kanssa järjestetty kirjallisuusmatinea keräsivät myös yleisöä, yhteensä kirjastojen tapahtumissa kävi vuoden aikana 463 osallistujaa.

Peruskouluilta ja toisen asteen oppilaitoksista vieraili kirjastonkäytön opetuksessa ja kirjavinkkauksissa yhteensä 57 ryhmää ja 970 osallistujaa. Loppuvuodesta 2022 kirjastopalveluja esiteltiin myös peruskoulun valmistavan opetuksen Ukraina-ryhmille ja kansalaisopiston suomen kielen aikuisryhmille. Omatoimisilla vierailuilla kirjastoissa kävi 194 ryhmää.

Keski-Suomen kuntien yleisillä kirjastoilla eli Keski-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto ja e-kirjasto. Vuonna 2022 e-kirjojen ja e-äänikirjojen lainoja oli 81 952 (83 952) koko Keski-kirjastojen alueella ja e-lehtien käyttökertoja 503 489 (492 244). Käyntejä yhteisessä verkkokirjastossa oli noin 1,6 miljoonaa vuoden 2022 aikana. Äänekosken kirjaston omilla kotisivuilla oli 19 591 (13 872) käyntiä ja Facebook-sivuilla arviolta 1 063 (11 350) käyntiä.

Henkilöstövaihdosten ja osa-aikaisuuksien vuoksi kirjastopalvelujen henkilöstökulut jäivät alle budjetoidun.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuuritoimen tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoita museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus- ja kulttuurihyvinvointityö.

Vuonna 2022 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Vuoden 2022 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta talousarvion sisällä. Painotalon remontti vaikutti kävijämääriin ja toisaalta koronavirusepidemian jälkeen kävijämäärät eivät ole yltäneet entiseen.

Painotalon tiloissa oli 10 (17) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 1 517 (8 845) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 151 (520) osallistujaa / tilaisuus. Tilastoon on laskettu mukaan Painotalon tiloissa toteutetut striimauskeikat ja niiden katsojat. Harjoitustapahtumia järjestettiin 0 (350) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 0 (3 972). Painotalo oli peruskorjauksen takia suljettuna käyttäjiltä marraskuun loppuun.

Suolahtisalissa oli yhteensä 40 (29) tilaisuutta, joissa oli yhteensä 5 211 (3 477) osallistujaa. Keskimäärin osallistujamäärä oli tilaisuutta kohden 130 (120). Suolahtisalia käytettiin harjoitustoitintaan yhteensä 74 (79) kertaa.

Taidemuseon vuoden ensimmäinen näyttely avautui helmikuussa, jonka lisäksi taidemuseo oli noin kaksi kuukautta kiinni näyttelyvalaistuksen uusimisen takia. Kävijämäärä oli 1 802 (1 858) vierailijaa, joista pääsylipun maksaneita oli 482 (583) ja Museokorttikävijöitä 301 (194). Aukiolopäiviä kertyi 143 (119), aukiolotunteja 367 (527). Vierailijoita aukiolopäivää kohti oli keskimäärin 12 (15). Ryhmäopastuksia oli 37 (42) kpl, joista päiväkotien, koululais- ja opiskelijaryhmiä 26 (27). Opastusten yhteydessä järjestettiin 7 (3) työpajaa.

Vaihtuvia näyttelyitä järjestettiin 4 (3). Näyttelyn avajaisia järjestettiin 2 (2). Taiteen lukupiirejä järjestettiin yhteensä 18 (0), joiden lisäksi järjestettiin suuren suosion saavuttanut pääsiäisen pop up -tapahtuma sekä syyskuussa kuudensien luokkien Kuvataidepolku.

Äänekosken taidemuseon kokoelma karttui 175 (4) teoksen verran. Suolahden kaupungin taidekokoelma karttui 5 teoksella vuoden 2022 aikana. Äänekosken kaupungin taidekokoelma ei karttunut vuoden aikana. Teosinventointi ja vienti sähköiseen kokoelmanhallintajärjestelmään on jäljessä teoskartunnan suuren määrän vuoksi.

Taidemuseon blogissa julkaistiin 5 (13) kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 1 086 (2 729) kertaa. Kaupungin verkkosivujen ja Visit Äänekoski -sivuston kautta museon sivuilla vierailtiin 5 362 (4 460) kertaa. Taidemuseon facebook-sivujen kävijämäärä oli 835.

Kaupunginmuseon toiminnassa keskityttiin kokoelmien siirtoon, aineiston inventointiin ja tulevan kaupunginmuseon näyttelyn suunnitteluun. Vuoden aikana vanhasta varastosta siirrettiin pienesineistöä uuteen kokoelmatilaan, esineet puhdistettiin ja sijoitettiin hyllyihin odottamaan jatko- toimia. Taidemuseon kellaritiloista ja kaupunginmuseon varastosta uuteen arkistotilaan siirretty arkistoaineisto inventoitiin siirron yhteydessä. Vanhan paloaseman arkistotilaan sijoitettiin 72 hyllymetriä arkistoaineistoa ja kuusi hyllymetriä näyttelykäytössä olleita valokuvakopioita.

Tulevan kaupunginmuseon näyttelyn suunnittelussa on luotu pohja tulevalle näyttelylle, hahmoteltu aihealueet ja niiden sijoittuminen museoon.

Samalla on aloitettu näyttelykalusteiden ja -tekniikan tarvekartoitus.

Kaupunginmuseon kulttuurihistoriallinen kokoelma karttui 190 esineellä, neljällä valokuvalla ja 18 hyllymetrillä arkistoaineistoa. Kokoelmien digitointi edistyi esinekokoelmien osalta 431 objektilla ja arkistoaineiston osalta 377 asiakirjalla. Valokuvia luetteloiitiin 1 045. Marjo Steffanssonin Mikon matkassa -näyttelyyn lainattiin lyhytaikaisesti Mikko Niskasen esineistöä sekä taidemuseon näyttelykalusteita.

Kokoelmista poistettiin kolme esinettä, joiden todettiin aiheuttavan vaaraa kokoelmien säilyvyydelle ja työntekijöiden terveydelle.

Kaupunginmuseon näyttelykäyttöön tulevan tehtaiden entisen pääkonttorin kunnostus on jatkunut mm. julkisivun kunnostuksella, vesi- ja viemärijohtojen uusimisella ja lattiatöillä.

Hoikkassalin 11 näyttelyssä oli yhteensä 1 150 (1 335) kävijäkirjausta, eli keskimäärin 104 (133) kävijää näyttelyä kohden.

Kulttuuritoimen muissa tiloissa järjestämissä tilaisuuksissa 195 (101) (mm. kaupungintalo, kulttuurikasvatuskierrokset, kulttuurihyvinvointi palvelukodeissa, Äänemme Soi, jne.) ja tapahtumissa (mm. joulukauden avaus) osallistujia oli yhteensä 6 975 (8 524).

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 86 809 euroa, joista yksityisille taiteen harrastajille 2 102 euroa, eri kulttuuriyhdistykselle / harrastusryhmille ja muille yhteisöille 68 707 euroa ja yhteistyösopimuksen kautta Keitele-Museo Oy:lle 16 000 euroa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määriteltyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalvelut tuottaa liikuntapalveluita kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämisestä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikuntalan yhdistyksille.

Liikuntapalveluiden tulosalueen taloudellinen toteuma pysyi talousarviossa.

Liikuntatalo ja Asemakadun koulun liikuntatilat

Liikuntatalo oli päivisin koululaisten ja erityisryhmien käytössä. Kevät- ja syyskaudella iltakäyttäjien varattujen vuorojen määrä oli 2 906 (2 174). Erilaisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 50 (48) kappaletta.

Asemakadun koulun liikuntatilojen kevään ja syksyn vakiovuorojen määrä oli yhteensä 929 (953).

Pankkari

Äänekoski Areena Pankkarille varattujen vuorojen määrä oli 1 128 (1 387). Erilaisia otteluita ja muita tapahtumia järjestettiin 45 (253).

Uimahalli VesiVelho ja Suolahden Uimahalli

VesiVelhossa oli uimareita 50 975 (46 029) Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 4 981 (5 745) käyntikertaa.

Suolahden uimahallissa oli 32 922 (33 759) kävijää. Uimakoulutoiminta: esikoulut, koulut ja muut ryhmät 4 402 (5 352) käyntikertaa.

Liikuntapuisto

Liikuntapuisto on yksi Äänekosken käytetyimpiä liikuntapaikkoja. Liikuntapuiston ulkoliikuntatiloihin varattiin vuoden 2022 aikana yhteensä 1 322 (1 759) vuoroa ja erilaisia ottelutapahtumia ja muita kisoja yhteensä 345 (131). Ei liikuntaan liittyviä tapahtumia oli 5 (4). Liikuntapuiston hiihtoladut, frisbeegolfrata, tekojää ja yleisluistelualue olivat kuntalaisten vapaassa käytössä.

Ensilumen latu oli avoinna 19.11.2022-2.1.2023. Kausikortteja myytiin 209 (148) ja päivälippuja 266 (113). Ensilumenladun talkootunteja kertyi noin 800. Yleinen hiihtokausi kesti 19.11.2021-6.5.2022.

Tekonurmen kausi kesti 23.3.-16.11.2022

Ylipainehalli

Ylipainehallin varattujen vuorojen määrä oli 1 696. Erilaisia otteluita ja turnauksia järjestettiin 22.

Muut liikuntapaikat

Liikuntapalveluiden toimesta hoidettiin hiihtolatuja keskustaajamissa ostopalveluna Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin yhdistysten, yritysten ja yksityisten henkilöiden palveluita.

Äänemäen laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry. Kausi alkoi 9.12.2021, kausi päättyi 18.4.2022. Aukiolopäiviä kertyi 110. Kausikortteja myytiin 348 ja päivälippuja 556. Koululaisryhmiä kävi 16 kpl ja muita ryhmiä 5 kpl. Talkootunteja kertyi 2 000.

Äänekosken jäähallia ylläpitää ProAvera Oy.

Erityisryhmien liikunta

Terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ikäihmisille, ellei toisin mainita. Erityisliikunnan ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 31 (28), kesäkaudella 15 (14) ja syyskaudella 31 (31). Kävijäkertoja oli vuoden aikana 7 730 (7 554). Kuntosaliryhmiä toimi kaikissa Äänekosken taajamissa.

Erityisliikunnan kuntosaliryhmiä oli 46 (41) ja kuntosaliryhmien osallistujia 397 (214). Erityisliikunnan muiden ryhmien määrä (esim. ulkoiluryhmät) 2 ja osallistujia 6. Liikuntalähetteen kautta ohjattujen henkilöiden määrä 154 (153).

Erityisliikunnan vertaisohjaajien määrä oli 9 ja heidän vetämien ryhmien määrä 6. Vertaisohjaajien vetämiin ryhmiin osallistui yhteensä 236 henkilöä.

Terveysliikuntaprojektin ryhmien ja tapahtumien määrä oli 41 (50) ja osallistujia oli 590 (548). Osallistumiskertoja oli yhteensä 2 026 (1 388). Terveysliikuntaprojektin yksilökuntosali-/liikuntaneuvonta-asiakkaiden määrä oli 66 (52). Terveysliikuntaprojektin liikuntaneuvonta ja Sportti PT -asiakkaiden ohjaukset yhteensä 152.

Seniorikortteja myytiin yli 65-vuotiaille yhteensä 663 (552) kappaletta. Juniorikortteja myytiin yhteensä 134 (188).

Yhdistysten ja yhteisöjen tukeminen

Liikuntapalvelut myönsi avustuksia yhteensä 66 408 euroa eri liikunta-alan yhdistyksille ja yksityishenkilöille. Jäähallista maksettiin ProAvera Oy:lle koululaisten ja kuntalaisten avoimista jäävuoroista 80 000 euroa.

Musiikkiopisto

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen ja kaikkien opetusmuotojen vuoden 2022 oppilasmäärien keskiarvo oli noin 379 (v.2021/ 386) oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli 231 (244), Laukaassa 90 (85), Hankasalmella 12 (12,5) Konnevedellä 12 (13,5) ja

Uuraisilla 33 (31). Toimialueen ulkopuolisia oppilaita oli koko vuonna 2. Perus- ja syventävien opintojen toteutunut oppilasmäärän keskiarvo oli 251 (258) paikkaa. Perustasolla opiskeli keskimäärin 221 (228) oppilasta ja syventävissä opinnoissa 30 (35) oppilasta.

Varhaisiän musiikkikasvatukseen arvioitu 100 oppilaan keskiarvo toteutui 94 (2021/97) oppilaalla. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta sekä siihen valmentavaa opetusta annettiin yhteensä 12 615 (2021 /12 945) tuntia.

Vuoden 2022 talousarvio alittui. Perus- ja syventävien opetuksessa henkilöstömenot alittuivat hiukan yli 20 000 eurolla, mikä johtui noin 10 oppilaspaikan vajauksesta. Em. vaikutti toimintatuottoihin lukukausimaksujen vajauksena. Toimintatuotoissa jäi toteutumatta myös 10 200 euroa, joka on ollut Laukaan oppilaiden maksama ylimääräinen oppilaan oma vastuu Laukaan kuntasuudesta - oppilailta peritty omavastuu poistui 1.1.2022. Palvelujen ostossa jäi toteutumatta reilut 6 000 euroa.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen henkilöstömenoihin varattu määräraha alittui. Em. johtui vakituisten päätoimisten tuntiopettajan pitkästä, koko syyslukukauden kestäneestä virkavapaudesta. Vamu opetus toteutettiin virvavapaan osalta tuntiopetuksena oman vakituisten henkilökunnan avulla.

Vuoden 2022 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja yötyömenot) olivat yhteensä 1 049 859 € (2021/ 1 011 038€). Äänekosken kaupungin maksuosuus perus- ja syventävän opetuksen oppilaspajoista oli 153 468 € (145 027 €) ja muiden kuntien osuus 103 356 € (86 208 €). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 20 130 € (2021/ 19 485 €) ja muiden kuntien osuus 8 388 € (8 937 €). Kuntaosuus perus- ja syventävässä opetuksessa oli 1 044 €/oppilas (930 €) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 305 €/oppilas (307 €).

Vuodelle 2022 vahvistettu taiteen perusopetuksen tuntiperusteinen yksikköhinta oli 83,96 euroa/opetustunti. AKMO:n valtionosuuteen oikeuttava vahvistettu opetustuntimäärä oli 12 729 tuntia, minkä perusteella musiikkiopiston sai valtionosuutta 609 174 € (596 332 €). Uuden opetussuunnitelman mukaisen perusopintojen todistuksen sai 16 oppilasta (2021/10) ja musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen sai valmiiksi 13 oppilasta (2021/ 5).

Vuoden 2022 alussa koronarajoitusten tultua uudestaan voimaan jouduttiin AKMO sinfoniettan periodi konsertteineen jo toistamiseen peruuttamaan. Maaliskuussa, kun rajoitukset poistuivat, päästiin vihdoinkin toteuttamaan Soiva viikko ja Annikka Wahrmann -opeakonsertti. Ko. viikolla vierailtiin mm. Konneveden Hytölän, Äänekosken Suolahden, Sumiaisten ja Koiviston kouluilla sekä Laukaassa Kuusaan ja Haapalan kouluilla. Uuraisten koulukeskuksessa ja Laukaan Vihtavuoren sekä Satavuon kouluilla vieraili Combo -yhtye. Lisäksi Hirvasen koululla esiintyivät koulun omat AKMO:n soittavat oppilaat sekä Piccoliino -orkesteri. AKMO:n harmonikansoittaja Nita Linna saavutti huhtikuussa 1. sijan Minä soitan harmonikkaa -kilpailussa, minkä perusteella hänet valittiin edustamaan Suomea, Sveitsissä syysluukaudella 2022 pidettävään Couple Mondialen kansainväliseen kil-

pailuun. Äänekosken lukiolla ja Suolahtisalissa toteutettiin huhtikuussa useita syventävien opintojen loppukonsertteja Painotalon ollessa remontissa. Yhteistyötä tehtiin myös Äänekosken seurakunnan kanssa järjestämällä muutama konsertti Äänekosken kirkossa. Kevätkausi päättyi musiikkiopiston järjestämään Kevättrumba Äänekosken keskuspuistossa, jossa musiikin ja musiikillisen kirppiksen ohessa oli tarjolla kilpailuja, makkaraa, mehua ja kahvia.

Syyskaudella suurin tapahtuma oli pelimusiikin konsertti "Game On" Suolahtisalissa, jossa erilaiset kokoonpanot soittivat oppilaiden valitsemia tunnettuja pelimusiikkikappaleita. Syyslukukausi päättyi Barokkipajan, Piccoliinon, A'la Acca kamariorkesterin ja laulajien yhteisiin kirkkokonsertteihin Laukaan, Hietaman ja Suolahden kirkkoissa.

Tuloskortti

Vastuualue: Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso 2021	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kirjastojen määrä	4	4	4	
	Kirjastojen kävijät	135156	120000	106300	Pääkirjaston sulku IV remontti
	Kirjastojen lainat	220454	220000	204420	Yleinen kehitys
	Kulttuuritapahtumien määrä	147	120	256	Sis. Kulttuurikasvatus- ja kulttuurihyvinvointitoiminta
	Kulttuuritilojen ja tapahtumien kävijämäärät	20846	20000	16655	Painotalon remontti
	Liikuntatilojen vuorojen määrä	7607	4100	15453	
	Eriyisliikunnan ryhmien määrä	74	35	73	
	Eriyisliikunnan ryhmien käyntikertojen määrä	7554	12000	7954	
	Uimahallin kävijämäärät	90885	60000	83797	
	Seniorikortit	552	500	663	
	Juniorikortit	188	200	134	
	Musiikkiopiston oppilasmäärä	386	410	379	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

- * Kirjastojen tehokas markkinointi, projektit lapsille/senioreille (erityisesti lapsille on järjestetty toimintaa)
- * Lähikirjastojen yhteispalvelupisteet (eri kirjaston toimipisteissä saatavilla erilaisia palveluita, mm. kassapalvelut)
- * Kirjastojen itsepalveluaukioloajat (toteutetaan kaikissa toimipisteissä)
- * Monipuolisten tapahtumien järjestäminen (erilaisia ja eri kohderyhmille suunnattuja tapahtumia järjestettiin ympäri vuoden)
- * Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen (toteutettiin suunnitelman mukaisesti)
- * Kulttuurihyvinvointipalveluiden toteuttaminen (toteutettiin määrärahojen puitteissa mahdollisimman laajasti)
- * Kulttuuritilojen toteuttaminen (Painotalon peruskorjaushanke valmistui, Museon peruskorjaushanke eteni)
- * Tapahtumatekniikan ja tilojen ylläpito ja uudistaminen vastaamaan nykyvaatimuksia (kalustoa ja tekniikkaa on päivitetty ja uusittu määrärahojen puitteissa)
- * Yhteistyö kulttuurialan ja liikunta-alan yhdistysten, sekä muiden yhteisöjen ja toimijoiden kanssa (kulttuuri- ja liikuntafoorumeita järjestettiin, tuettiin tapahtumanjärjestäjiä kohdeavustuksin, jne.)
- * Liikunnan ohjauksen kehittäminen (Liikkuvampi Äänekoski -kehittämishankkeen jatkohanke, jossa kehitettiin ja lisättiin vähän liikkuvien lasten, nuorten, perheiden ja työikäisten liikuntaa.)
- * Uusien lähiliikuntapaikkojen rakentaminen sekä nykyisten liikuntapaikkojen kunnossapito ja kehittäminen (toteutettiin useita kohteita eripuolille kuntaa, mm. Sumiaisten urheilukenttä, Suojärven keuhkotiili)
- * Konkreettiset suunnitelmat AKMO:n sijoittamiseen yhteen paikkaan toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiin tiloihin. (Koulunmäen c-rakennus-hankkeen jatkosuunnittelu aloitettiin)

Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso 2021	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely: asteikko 1-5				
	Osaaminen ja työolot	4,1	4,1	4,1	
	Työyhteisön toimivuus	4,0	4,1	4,0	
	Omat voimavarat	4,1	4,2	4,1	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

- Henkilöstöresurssien käytön optimointi (kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimukset)
- Tiedotus ja henkilöstön yhteiset palaverit
- Perehdyttäminen uusiin tai vaihtuviin tehtäviin

Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso 2021	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: asteikko 1-5				
	prosessien toimivuus	4,1	4,3	4,0	
	Määritellyt prosessit kuvattu vastuualueella %	100	100	100	

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

- Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut
- Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto
- Hankittujen ohjelmistojen tehokas käyttö

Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso 2021	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma (1000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma + 141 €	Toteuma +/- 10€	+ 78 t €	Hallinto- ja henkilöstökulut

Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:

- Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla
- Talousarviossa pysyminen

3.1.8. Kaupunkirakennelautakunta

Toiminta-ajatus

Kaupunkirakennelautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, yksityisteitä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Kaupunkirakennelautakunnan ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin.

Lautakunta vastaa Jyväskylän kaupungin järjestämän ylikunnallisen pelastustoimen kustannuksista vuoden 2022 loppuun saakka.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan toimialan prosessien ymmärtämiseen, oppimiseen ja käyttöönottoon sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurannan kouluttautumiseen.

Kunnan päätöksentekomenettely voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen: vireille tulo, valmistelu, päätös, tiedoksianto sekä täytäntöönpano. Näiden laaja-alainen osaaminen ja sen kautta oikea ja virheetön, saatujen sekä annettujen tehtävien valmistelu ja toteuttaminen mahdollistaa strategian ja talouden mukaisen toiminnan, jossa mm. sisäisen valvonnan kautta on kaikki mahdolliset riskit minimoitu.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakennelautakunta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	8 619	8 470	-200	8 270	8 721	452	5,5 %
Toimintakulut	-22 469	-22 136	-1 958	-24 094	-24 437	-343	1,4 %
Toimintakate (netto)	-13 850	-13 667	-2 158	-15 824	-15 716	108	-0,7 %

Kaupunkirakennelautakunnan vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 22,1 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 8,5 milj. euroa, toimintakate oli 13,7 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi kaupunkirakennepalveluiden vastuualueelle 31.10.2022 § 58 lisämäärärahaa sähkön hinnan noususta johtuen 1,4 milj. euroa ja 6.3.2023 § 4 lisämäärärahaa yhteensä 716 000 € seuraavasti:

- luovutusvoitot: -200 000 €
- leasing-vuokrat: 122 000 €
- rakennusten ja huoneistojen vuokrat: 69 000 €
- sähkö: 90 000 €
- yksityisteiden perusparannusavustukset: 115 000 €

- aineet ja tarvikkeet: 120 000 €

Lisäksi kunta-alan palkkasopimuksesta johtuen kaupunkirakennelautakunnan alaisten vastuualueiden budjettia lisättiin 41 700 euroa (KV 26.9.2022 § 49). Lisäyksestä kohdistui kaupunkirakennepalveluiden vastuualueelle 8 200 euroa ja ruokapalveluiden vastuualueelle 33 500 euroa.

Yhteensä kaupunginvaltuuston myöntämät lisämäärärahat ja tulojen vähennykset käyttötalouteen olivat 2,2 milj. euroa.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintakate toteutui alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2,0 milj. euroa heikommin ja lisämäärärahoilla muutettuun talousarvioon 0,1 milj. euroa paremmin.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimialajohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty Äänekosken kaupungin henkilöstöä koskevissa määräyksissä ja ohjeissa sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä lisäksi erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtävänkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita. Marraskuun alusta vuoden loppuun teknisen johtajan ollessa estynyt hoitamaan tehtäväänsä, vs. raken-
nuttajapäällikkö on kaupunginjohtajan virkamääräyksellä toiminut toimialajohtajan sijaisena.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on raportoitu säännöllisesti. Poikkeamien havaitsemiseksi on toimialan kokouksia pidetty säännöllisesti ja niistä on laadittu tarpeelliset pöytäkirjat. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n välistä sopimukseen perustuvaa toimintaa on johdettu strategisen kumppanuuden kautta sovittujen johtamisjärjestelmien kautta.

Lautakunta seuraa talouden toteutumista kolme kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydyt selvitykset vuosittain myös kaupungin hallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2022 aikana.

3.1.8.1. Kaupunkirakennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimitilojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön tur-

Toimialan prosesseja on kuvattu yhteensä 24 kpl:tta. Sisäisten riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tulokortteihin laadittujen tulostavoitteiden mukaiset tehtävät on pääosin suoritettu tavoiteasettelun mukaisesti.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2022:

- Toimiala on suorittanut vuoden 2022 aikana henkilöstön kehityskeskustelut
- Sisäisen valvonnan lomake ja riskikartoitus on päivitetty
- Toimialan valmiussuunnitelmaa päivitetty 2022
- Toimiala on kokoontunut vastuualueittain kokouksissa, yhteisissä kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa
- Kaupunkirakennepalvelut on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista sekä budjetoinnista keskushallinnolle ja kaupungin hallitukselle
- Raportoinnin työkalu Thinking Portfolio on aktiivisessa käytössä.

Kaupunkirakennelautakunnan päätöksistä ei tehty muutoksenhakuun johtaneita toimenpiteitä.

Kaupunkirakennepalveluiden, eikä ruokapalveluiden kilpailutuksista ole tehty markkinaoikeuteen valituksia vuonna 2022.

valliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen, uimarantojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000710 Kaupunkirakennepalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	3 104	2 962	-200	2 762	3 011	249	9,0 %
Toimintakulut	-16 041	-15 741	-1 924	-17 665	-17 809	-144	0,8 %
Toimintakate (netto)	-12 938	-12 779	-2 124	-14 903	-14 798	105	-0,7 %

Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2022 käyttö-talous toteutui muutettuun talousarvoon nähden 0,1 milj. euroa ylijäämäisenä ja alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2,0 milj. euroa heikompana.

Vastuualuetta kehitettiin tulokorteissa määriteltujen tavoitteiden mukaisesti. Haasteina toimialalla ovat mm. ikääntyvä rakennuskanta, katuverkon korjausvelka, sote-kiinteistöjen omistamiseen liittyvät ratkaisut ja laajentuva katu- ja inf-raverkosto.

Merkittävät investointikohteet on suunniteltu erillisinä kohteina ja kohteilla on oma kustannusarvio sekä arvioitu toteutusvuosi tai vuodet. Kokonaiskustannusarvio on merkittävän investointikohteen sitova taso. Lisäksi talousarviossa on koottu yhteen pieniä investointikohteita (nippuja), joille hyväksytään talousarviossa vuosittainen investointimääräraha.

Merkittävät investoinnit 2022

Painotalon peruskorjaus

Painotalon peruskorjaus aloitettiin syksyllä 2021 ja hanke valmistui loppuvuonna 2022.

Pankkisillan peruskorjauskorjaus

Pankkisillan peruskorjaukseen oli saatu valtion rahoitusta 200 000 euroa. Sillan korjaus aloitettiin kesäkuussa 2022 ja saatiin pääosin valmiiksi kyseisenä vuonna. Viimeistelytyöt tehdään vuonna 2023.

Sumiaistentien kevytliikenneväylä

Yhteishanke Keski-Suomen ELY-Keskuksen kanssa. Urakka vastaanotettiin joulukuussa 2022.

Koiviston päiväkotito (leasing-kohde)

Koiviston päiväkodin suunnittelu aloitettiin vuonna 2022 ja hankkeen toteutus on vuosina 2023-2024.

Koulunmäen yhtenäiskoulu c-rakennus, musiikkiopisto, nuorisotilat (leasing-kohde)

Hankesuunnittelu valmistui vuonna 2022. Projektinjohtopalvelu ja suunnittelijat kilpailutettiin loppuvuodesta ja hankkeen pääsuunnittelu aloitettiin myös vuonna 2022.

Kaupunkirakennelautakunnan investointeihin oli varattu määrärahaa (netto) yhteensä 8,4 miljoonaa euroa ja määrärahoista jäi käyttämättä 1,1 miljoonaa euroa.

Tuloskortti

Vastuualue:	Kaupunkirakennepalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva	Energiatehokas valaistus	200 kpl/vuosi	200 kpl/vuosi	200 kpl	
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Erittäin huonokuntoiset ja huonokuntoiset kadut (km)	28,8	28,8	18,4	Katuinventointi suoritettu 2022
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Energiataloudelliset järjestelmät. Turvallinen ja laadukas katuverkosto					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn tulos (asteikko 1-5)				
	Riittävä osaaminen työtehtäviin	4,5	4,4	4,0	
	Tiedonkulku työyhteisössä	3,2	4,4	3,6	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstön koulutus, informaatiojärjestelmän kehittäminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Kiinteistöt kpl	5	4	2	Yrittäjänkadulla kahden kiinteistön lämmitysjärjestelmä uusittu. Aurinkoenergian asennus viivästyi, paneelit hankittuna Pankkari
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Uudisrakennuskohteissa uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto : maalämpö, matalaenergia, aurinkolämpö. Sähköpattereiden säätö-/seurantajärjestelmä. Virtuaalivoimala					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Strategisten investointien hallinta	KPL	1	1	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Taloudellista rakentamista tukevien eri urakamuotojen käyttöönotto: KVR, projektinjohtourakka, ST, uusien rakennusmenetelmien käyttöönotto					

3.1.8.2. Ruokapalvelut
Toiminta-ajatus

Lakisääteisiä ruokapalveluja tarjotaan päiväkotien, koulujen, terveyskeskuksen, vanhainkotien ja palvelutalojen asiakkaille sekä henkilöstölle. Lisäksi tuotetaan kotipalveluaterioita.

Päivittäin valmistetaan lounas noin 4 300 asiakkaalle. Käytettävien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on korkea, esim. liha- ja leipomotuotteet

sekä peruna 100 %. Ruokalista- ja reseptiikkasuunnittelulla sekä elintarvikehankinnoilla panostetaan kuntalaisten hyvinvointiin ja ravitsemukseen. Lisäksi ruokapalveluiden asiakkaita ohjataan ravitsemussuositusten mukaisiin valintoihin. Hankinnoissa on huomioitu myös kestävän kehityksen ja ympäristövastuullisuuden näkökulma.

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000750 Ruokapalvelut (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	5 515	5 508	0	5 508	5 711	203	3,7 %
Toimintakulut	-4 733	-4 671	-34	-4 705	-4 887	-182	3,9 %
Toimintakate (netto)	782	836	-34	803	824	21	2,6 %

Ruokapalveluiden toimintakate toteutui 21 000 euroa muutettua talousarviota paremmin. Tulot ylittivät 203 000 euroa ja vastaavasti menot ylittivät 182 000 eurolla suunnitellun. Menojen ylityksestä 104 500 euroa aiheutui rahti- ja kuljetuspalveluista. Lisäksi aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä muiden palvelujen ostoon varatut määrärahat ylittivät noin 77 500 eurolla.

Monen vuoden kehitystyön sekä keittiöiden keskitämisen ja rakentamisen johdosta olemme tilanteessa, jossa keittiöverkko toimii tämän hetken uusimpien toimintamallien mukaisesti, lisäksi henkilöstö on sitoutuneesti lähtenyt uudistamaan ja oppimaan ruokapalveluiden tilausjärjestelmää.

Tällä tavoittelemme vieläkin tarkempaa ruokatuotannon toteutumista, eli hävikin minimointia ja tätä kautta kustannusten ja hiilijalanjäljen vä-

hentämistä. Pääsimme täysin tavoitteisiimme tuotannonohjausjärjestelmän eteenpäin viennissä ja ohjelman käytössä ollaan pian 100 % tasolla.

Kaikissa edellä mainituissa asioissa on henkilöstö joutanut ja ottanut kaikki uudet asiat ammatillisesti vastaan.

Lisäksi ruokapalvelut kehittävät toimintaansa systemaattisesti ja vuoden 2022 teemaksi nousi ympäristöasiat vielä entistä voimakkaammin. Tähde-ruoan ja biojätteen seurantaan kehitettiin seurantajärjestelmä, jolla saadaan tätä asiaa näkyvämmäksi.

Lisäksi Sydänmerkkiin liittyviä toimia ja resptiikkaa kehitetään säännönmukaisesti. Sydänmerkki on laatutakuu aterioiden terveellisyydestä asiakkaillemme ja nostaa asiakkaan aterian lisäarvoa.

Tuloskortti

Vastuualue:	Ruokapalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyysskyselyt	85 %	95 %	85 %	Asiakastytyväisyysskysely olla uudistamassa.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakastytyväisyysskyselyjen uudistus					
Strateginen päämäärä	Osaava ja				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	4,3	4,5	4,2	Tulokseen vaikutti todennäköisesti HVA:n siirtymään liittyvät selvitykset ym. siihen liittyvät tuntemukset.
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	4,4	4,6	4,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kehityskeskustelut joka vuosi, sairauspoissaolojen seuranta, varhaisen tuen käyttö Ryhmäkehityskeskustelut, esimiespalaverit, säännölliset tapaamiset, henkilöstöpalaverit					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tuotannonohjausjärjestelmä Jamix	85 %	90 %	90 %	
Prosessien tehostaminen	IMS- prosessikuvaus	80 %	90 %	90 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ohjelman pohjatietojen tallentaminen, sisäisten asiakkaiden kouluttaminen, ruokapalveluhenkilöstön koulutus, ruokailian kehitystyö Tehtäväkuvausten päivittäminen, tuotantomenetelmien kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteutuma +/- 0	Toteuma +/- 2 %	Toteutuma - 1,5 %	Sopimusten mukaiset palkankorotukset myönnetty lisämäärärahana
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kilpailutetut hankinnat, sopimushankintoihin sitoutuminen, kuukausittainen talouden seuranta Koko henkilöstön taloudellinen toiminta, talousarviossa pysyminen					

3.1.8.3. Pelastustoimi

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000760 Pelastustoimi (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-1 694	-1 724	0	-1 724	-1 741	-17	1,0 %
Toimintakate (netto)	-1 694	-1 724	0	-1 724	-1 741	-17	1,0 %

Pelastustoimen ylikunnallisesta toteutuksesta vastasi Jyväskylän kaupunki vuoden 2022 loppuun saakka. Pelastustoimen toimintakuluihin varattiin

1 724 400 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 1 741 500 euroa.

3.1.9. Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	200	190	0	190	183	-7	-3,9 %
Toimintakulut	-789	-876	-5	-881	-823	57	-6,5 %
Toimintakate (netto)	-588	-686	-5	-690	-640	50	-7,2 %

Ympäristölautakunnan perustehtävänä on huolehtia lautakunnan alaisista lupa-, valvonta- ja seuranta-tehtävistä sekä rakentamisen ja ympäristönsuojelun hallinnosta- ohjauksesta ja neuvonnasta. Perustehtävästä aiheutuvien kustannusten osuus lautakunnan talousarviossa on pieni. Ylikunnallisesti hoidetut tehtävät eli ympäristöterveydenhuolto (Jyväskylä) ja maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut (Saarijärvi) muodostavat huomattavan osan kustannuksista.

Ympäristölautakunnan alkuperäisessä talousarviossa toimintatuottoihin oli budjetoitu 190 400 euroa ja toimintakuluihin 875 920 euroa ja toimintakate oli 685 520 euroa. Kunta-alan palkkasopimuksesta johtuen ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastualueen budjettia lisättiin 4 600 euroa (KV 22.8.2022 § 49).

Ympäristölautakunnan muutetun talousarvion toimintakate toteutui 50 800 euroa ylijäämäisenä.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana kaupunkirakenne- ja ympäristötoimen selontekoon. Toteutumisarviointi on tehty yhteisesti kaupunkirakenne- ja ympäristötoimella. Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat ympäristö- ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto. Ympäristölautakunnan alaisessa toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvaltaa on vuonna 2022 käytetty hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoritesuorantaa kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta. Ympäristölautakunta antoi kaavoihin ja muille viranomaisille lausuntoja 14 kappaletta.

3.1.9.1. Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa,

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000810 Ympäristövalvonta (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	200	190	0	190	183	-7	-3,9 %
Toimintakulut	-438	-506	-5	-511	-477	34	-6,6 %
Toimintakate (netto)	-237	-316	-5	-320	-294	26	-8,2 %

Perustehtävien toimintakuluihin varattiin 497 900 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 108 800 euroa, ympäristönsuojelun osuus 132 600 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 11 700 euroa, rakennusvalvonnan osuus 244 800 euroa. Lisäksi hanke- rahoitukseen varattiin 8 000 euroa. Toimintatuottoja arvioitiin kertyvän rakennusvalvonnan osalta 157 400 euroa ja ympäristövalvonnan osalta 33 000 euroa eli yhteensä 190 400 euroa. Talousarviossa toimintakate oli 315 500 euroa. Palkankorotusvarausten kohdentaminen (KV 26.9.2022 § 49) lisäsi ympäristövalvonnan vastuualueen talousarviota 4 600 eurolla.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma vuonna 2022 oli 474 300 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 98 500 euroa, ympäristönsuojelun osuus 104 300 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 10 100 euroa ja rakennusvalvonnan osuus 261 400 euroa. Lisäksi hankerahoitukseen käytettiin 2 600 euroa. Toimintatuottoja kertyi rakennusvalvonnalta 150 600 euroa ja ympäristövalvonnalta 32 400 euroa eli yhteensä 183 000 euroa. Ympäristövalvonnan muutetun talousarvion toimintakate oli 293 900 euroa, mikä on 26 200 euroa ylijäämäinen.

Merkittävimmät muutokset talousarvion ja toteuman suhteen olivat ympäristövalvonnan osalta ylijäämää henkilöstökuluissa, joka johtui henkilöstövajauksesta helmi-lokakuussa 2022. Rakennusvalvonnan osalta budjetin ylitys tuli ICT- palvelujen osalta. Budjetin ylitys johtui kuntarekisteriohjelman laskutuksesta mm. pakollisen pysyvän huoneistotunnisteen käyttöönotto

sekä luonnonsuojelun ja kestävän kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Ympäristövalvonnan vastuualue kattaa lautakunnan alaisen oman toiminnan, johon kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomainen myönsi vuonna 2022 yhden eläinsuojan ilmoituspäätöksen, 11 vi- ranhaltijapäätöstä, yhden maa-aineslupapäätök- sen, kolme yhteislupapäätöstä (maa-aines- ja ympäristölupapäätös) sekä käsitteli yhden rekiste- röinnin. Ympäristövalvonnan vuonna 2022 teke- mistä päätöksistä tai myöntämisestä luvista ei vali- tettu hallinto-oikeuteen eikä tehty oikaisuvaati- muksia. Vuonna 2022 hallinto-oikeus antoi hylkää- vän päätöksen kahteen valitukseen, mitkä liittyi- vät vuonna 2021 tehtyihin vesihuoltolain mukaisiin päätöksiin.

Vuonna 2022 suoritettiin valvontaohjelman mu- kaisia määräaikaistarkastuksia ympäristöluvalli- sille kohteille viisi kappaletta. Maa-aineslupanva- raisille kohteille tehtiin neljä tarkastusta (jälki- valvonta ja kehotuksien noudattaminen). Lisäksi suoritettiin muita ympäristönsuojeluviranomai- selle kuuluvia tarkastuksia 24 kohteella (mm. ros- kaantumiseen ja öljyvahinkoihin liittyen). Näistä kohteista kaksi on ollut poikkeuksellisen työllistä- viä. Ympäristönsuojeluviranomainen on lisäksi osallistunut kolmelle ELY-keskuksen valvoman kohteen määräaikaistarkastukselle kunnan ympä- ristönsuojeluviranomaisen roolissa.

Ympäristövalvonta toimi yhdeksän kuukauden ajan yhden tarkastajan henkilöstövajauksella. Ti- lanne korjaantui marraskuussa 2022, kun ympäris- tötarkastajan virka saatiin täytettyä.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 340 kappaletta. Uusien omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin yhdeksän, loma-asuntojen lupia neljä sekä maisematyölupia viisi kappaletta. Myönnettyistä omakotitalojen rakennuslupista kolme sijoittui asemakaava-alueelle ja kuusi asemakaava-alueen ulkopuolelle. Muita päätöksiä oli 215 kpl. Katselmuksia tehtiin 478 kpl.

Kaikkien rakennuslupien myönnetty kokonaisala oli yhteensä 134 241 m². Rakentaminen painottui laajennuksiin, peruskorjauksiin, apurakennusten rakentamiseen sekä teollisuusrakentamiseen. Rakennusvalvonnan myöntämistä luvista ei tehty oikeasuvaatimuksia vuonna 2022. Tammikuussa 2023 Hämeenlinnan hallinto-oikeus antoi hylkäävän päätöksen valitukseen, mikä liittyi vuonna 2021 tehtyyn rakennuslupavalitukseen.

Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022
Lupien määrä, kpl	372	313	409	424	340
Uusien rakennusten kerrosala, m ²	38 740	44 630	14 076	15 349	15 601
Uusien rakennusten tilavuus, m ³	219 840	409 250	71 269	62 479	95 853

Tuloskortti

Vastuualue:	Ympäristövalvonta				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöstävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Uusien pientalojen laskennallinen kokonaisenergiankulutus (E-luku) kWh/m2 vuosi)	102	80	107	Poikkeama hiukkaspitoisuuden kasvusta, johon vaikuttaa mm. katuhiekan poistamisajankohta ja lähialueen rakentaminen
	Vuorokausien lkm, jolloin ilmanlaatuindeksin mukainen ilmanlaatu huono tai erittäin huono	9	10	15	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ilmanlaatuindeksi on riippuvainen katupölystä, sääolosuhteista ja teollisuudesta, ei ympärisövalvonnan toiminnasta.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikysely (aseikko 1-5): Osaaminen ja työolot	3,9	4,1	3,8	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Yhteistyön lisääminen ja työhyvinvointiin panostaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Määritellyt vastuualueen prosessit kuvattu	100 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Riittävän yksityiskohtaiset prosessit					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2021)	2022 (tavoite)	2022 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuma (1000) € verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	+ 74 t€	+ 20 t€	+ 45 t€	

3.1.9.2. Ympäristöterveydenhuolto

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000820 Ympäristöterveydenhuolto (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio-muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/TA+muutos2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-298	-300	0	-300	-300	0	0,0 %
Toimintakate (netto)	-298	-300	0	-300	-300	0	0,0 %

Ympäristöterveyden ylikunnalliset palvelut ostettiin vuonna 2022 Jyväskylästä. Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintakuluihin varattiin yhteensä sopimuksen mukainen kiinteä

300 000 euroa ympäristöterveydenhuollon palveluiden, eläinlääkintäpalveluiden ja valvontaeläinlääkärin osuuteen.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2022 oli 300 000 euroa.

3.1.9.3. Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen (sitova)

5000830 Maaseutuasiat (1 000 €)	TP2021	TA2022	Talousarvio- muutokset	TA2022 + muutos	TP2022	Muutos, € TP2022/ TA+muutos2022	Muutos, % TP2022/ TA+muutos2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-53	-70	0	-70	-46	24	-33,6 %
Toimintakate (netto)	-53	-70	0	-70	-46	24	-33,6 %

Maatalouselinkeinoasioiden ylikunnallinen ostopalvelu on ostettu Saarijärveltä. Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakuluihin varattiin 70 000 euroa.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakulujen laskutukset vuonna 2022 olivat 46 000 euroa, eli toteutuma oli 24 000 euroa ylijäämäinen.

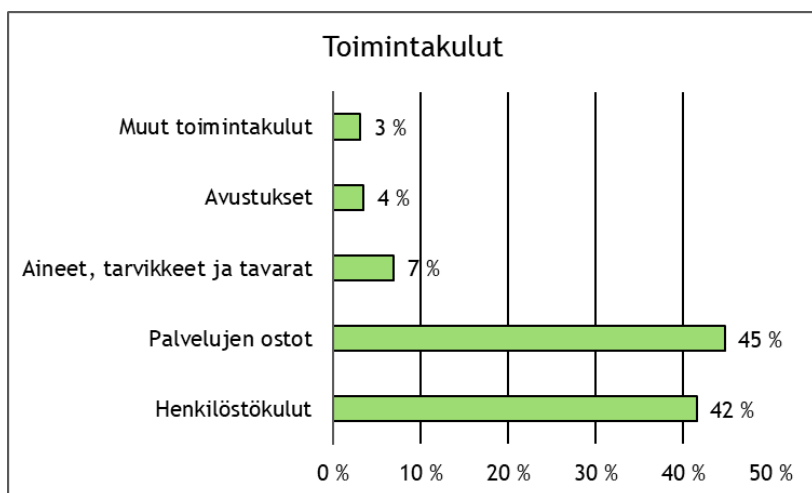
3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA

1000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	7 729		7 729	8 537	808
Maksutuotot	9 767	-410	9 357	9 052	-305
Tuet ja avustukset	2 505	1 228	3 733	5 130	1 396
Muut toimintatuotot	3 492	-200	3 292	3 738	446
Toimintatuotot yhteensä	23 493	618	24 111	26 456	2 345
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-65 661	-345	-66 005	-65 864	142
Palvelujen ostot	-61 910	-6 088	-67 998	-70 869	-2 871
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 885	-1 708	-10 593	-11 038	-446
Avustukset	-5 390	-303	-5 694	-5 555	138
Muut toimintakulut	-4 402	-261	-4 663	-4 989	-326
Toimintakulut yhteensä	-146 248	-8 704	-154 952	-158 315	-3 363
Toimintakate	-122 755	-8 086	-130 841	-131 859	-1 018
Verotulot	78 691	798	79 489	79 489	0
Valtionosuudet	51 451	281	51 732	52 253	521
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	570		570	643	73
Muut rahoitustuotot	1 200		1 200	524	-676
Korkokulut	-600	-200	-800	-828	-28
Muut rahoituskulut	0		0	-2	-2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 170	-200	970	338	-632
Vuosikate	8 558	-7 208	1 350	221	-1 129
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 500		-8 500	-8 241	259
Lisäpoistot					
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	58	-7 208	-7 150	-8 020	-870
Poistoeron muutos				14	14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	58	-7 208	-7 150	-8 006	-856

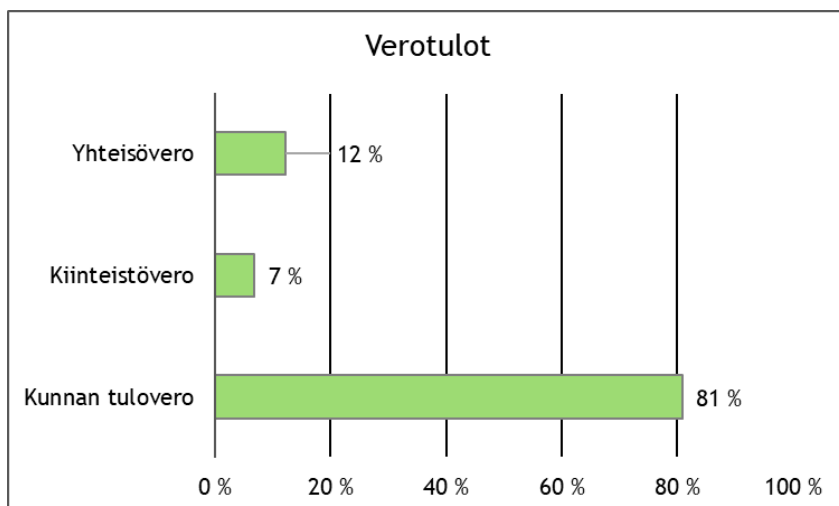
Toimintatuotot toteutuivat noin 2,3 milj. euroa suunniteltua paremmin ja toimintakulut puoles-

taan ylittyivät noin 3,4 milj. eurolla. Toimintakate oli näin ollen noin 1,0 milj. euroa suunniteltua heikompi.

TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2022

VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN 2022

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	64 654	-307	64 347	64 347	0
Kiinteistövero	5 418	20	5 438	5 438	0
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 620	1 085	9 705	9 705	0
Verotulot yhteensä	78 691	798	79 489	79 489	0

Verotulot toteutuivat muutetun talousarviota mukaisesti. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna verotulokertymä oli 0,8 milj. euroa suurempi.

VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2022

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN 2022

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	36 625	-50	36 576	36 605	29
Verotulon tasaus	6 548	19	6 567	6 567	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 209	365	-845	-837	8
Verotulojen menetysten korvaus	9 488	-53	9 434	9 918	484
Valtionosuudet yhteensä	51 451	281	51 732	52 253	521

Valtionosuustuloja kertyi 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Valtion vuoden 2022 toiseen lisätalousarvioon sisältyi muutoksia, jotka vaikuttivat kuntien valtionosuuksiin. Merkittävin muutos aiheutui matkakuluvähennyksen väliaikaisesta korottamisesta, joka vähensi verotuloja ja kasvatti kuntien verotulomenetysten korvauksia. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuuteen lisättiin vuonna 2021 käyttämättä jääneet yhdistymisavustukset.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä korkokulut ylittyivät 0,1 milj. euroa ja muut rahoitustuotot alittuivat 0,7 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,3 milj. euroa arvioitua pienempinä.

Tilikauden tulos on 8,1 milj. euroa heikompi alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tilikaudella tehtiin -7,2 milj. euron talousarviomuutokset.

3.3. Investointien toteutuminen

3.3.1. Erilliskohteet

INVESTOINNIT 1000 euroa / Erilliskohteet (sitova taso = kokonaiskustannusarvio)	Kokonais- kustannusarvio	Talousarvio alkuperäinen 2022	Talousarvio- muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä (2022)	Poikkeama
IRTAIN OMAISUUS						
Painotalo						
Menot	-50 000	-50 000	0	-50 000	-42 965	7 035
Tulot				0		0
Netto	-50 000	-50 000	0	-50 000	-42 965	7 035
Mediatri, atk-hankinnat						
Menot	-50 000	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Tulot				0		0
Netto	-50 000	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Teknisen atk-ohjelmistot						
Menot	-15 000	-15 000	0	-15 000	0	15 000
Tulot				0		0
Netto	-15 000	-15 000	0	-15 000	0	15 000
Suihkulähteet						
Menot	-35 000	-35 000	-5 900	-40 900	-40 614	286
Tulot				0		0
Netto	-35 000	-35 000	-5 900	-40 900	-40 614	286
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT						
Hirvimäki						
Menot	-260 000	-70 000	0	-70 000	-43 462	26 538
Tulot						0
Netto	-260 000	-70 000	0	-70 000	-43 462	26 538
Kennäs, Äki						
Menot	-70 000	-70 000	0	-70 000	-62 535	7 465
Tulot						
Netto	-70 000	-70 000	0	-70 000	-62 535	7 465
Kuntokatu, Äki						
Menot	-200 000	-200 000	57 400	-142 600	-113 313	29 287
Tulot						0
Netto	-200 000	-200 000	57 400	-142 600	-113 313	29 287
Likolahdenkatu, Äki						
Menot	-820 000	-150 000	0	-150 000	-55 755	94 245
Tulot						
Netto	-820 000	-150 000	0	-150 000	-55 755	94 245
Riihijärvenkatu, Sti						
Menot	-460 000	-70 000	30 000	-40 000	-35 908	4 092
Tulot						
Netto	-460 000	-70 000	30 000	-40 000	-35 908	4 092
Pankkisilta, Äki						
Menot	-450 000	-450 000	-230 000	-680 000	-655 416	24 584
Tulot	200 000	200 000		200 000	200 000	0
Netto	-250 000	-250 000	-230 000	-480 000	-455 416	24 584
Opistokatu/Kaartotie/Sumaistentie						
Menot	-500 000	-500 000	-21 000	-521 000	-520 600	400
Tulot						
Netto	-500 000	-500 000	-21 000	-521 000	-520 600	400
Konginkankaan kevytliikenneväylä						
Menot		0	-70 000	-70 000	-34 391	35 609
Tulot						
Netto	0	0	-70 000	-70 000	-34 391	35 609

INVESTOINNIT 1000 euroa / Erilliskohteet (sitova taso = kokonaiskustannusarvio)	Kokonais- kustannusarvio	Talousarvio alkuperäinen 2022	Talousarvio- muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma yhteensä (2022)	Poikkeama
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET						
Koulunmäen yht. koulun liikennejärjestelyt						
Menot	-100 000	-100 000	0	-100 000	-2 872	97 128
Tulot						
Netto	-100 000	-100 000	0	-100 000	-2 872	97 128
Eerolankadun yhteisö- ja terapiapuutarha						
Menot	-30 000	-15 000	0	-15 000	-12 929	2 071
Tulot						
Netto	-30 000	-15 000	0	-15 000	-12 929	2 071
Koukkuniemi, sammutusvesisäiliöt						
Menot	-100 000	-100 000	0	-100 000	-502	99 498
Tulot						
Netto	-100 000	-100 000	0	-100 000	-502	99 498
Monitoimialue						
Menot		0	0	0	-7 080	-7 080
Tulot						
Netto	0	0	0	0	-7 080	-7 080
TALONRAKENNUS						
Museo						
Menot	-1 000 000	-200 000	-2 000	-202 000	-201 316	684
Tulot	300 000	60 000		60 000	60 000	0
Netto	-700 000	-140 000	-2 000	-142 000	-141 316	684
Painotalo						
Menot	-2 400 000	-2 400 000	0	-2 400 000	-2 118 019	281 981
Tulot						
Netto	-2 400 000	-2 400 000	0	-2 400 000	-2 118 019	281 981
Terapiatalo, skeittaus/scoottaustilat						
Menot	-150 000	-150 000	0	-150 000	-77 198	72 802
Tulot						
Netto	-150 000	-150 000	0	-150 000	-77 198	72 802
Lehtolan palvelukeskus						
Menot	-200 000	-200 000	194 000	-6 000	-5 653	347
Tulot						
Netto	-200 000	-200 000	194 000	-6 000	-5 653	347
Katvelan päiväkotiki						
Menot	-450 000	-450 000	-200 000	-650 000	-630 686	19 314
Tulot						0
Netto	-450 000	-450 000	-200 000	-650 000	-630 686	19 314
Kaupungintalo						
Menot	-250 000	-30 000	8 000	-22 000	-15 733	6 267
Tulot						0
Netto	-250 000	-30 000	8 000	-22 000	-15 733	6 267
Wanha asema						
Menot	-100 000	-100 000	-35 500	-135 500	-135 419	81
Tulot		25 000	-25 000	0	0	0
Netto	-100 000	-75 000	-60 500	-135 500	-135 419	81
Pankkari						
Menot	-60 000	-60 000	0	-60 000	0	60 000
Tulot	15 000	15 000		15 000	0	-15 000
Netto	-45 000	-45 000	0	-45 000	0	45 000
Suolahden yhtenäiskoulu, vanha osa						
Menot	-720 000	-300 000	0	-300 000	-363 710	-63 710
Tulot						0
Netto	-720 000	-300 000	0	-300 000	-363 710	-63 710
ERILLISKOhteet yhteensä						
MENOT	-8 470 000	-5 765 000	-275 000	-6 040 000	-5 176 075	863 925
TULOT	515 000	300 000	-25 000	275 000	260 000	-15 000
NETTO	-7 955 000	-5 465 000	-300 000	-5 765 000	-4 916 075	848 925

3.3.2. Nippukohteet

INVESTOINNIT 1000 euroa / Nippukohteet (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2022	Talousarvio- muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET					
Liittymämaksut (N)					
Menot	-85 000	0	-85 000	-12 015	72 985
Tulot					
Netto	-85 000	0	-85 000	-12 015	72 985
Maa- ja metsäalueet (N)					
Menot	-400 000	0	-400 000	-250 073	149 927
Tulot	200 000		200 000	60 912	-139 088
Netto	-200 000	0	-200 000	-189 161	10 839
IRTAIN OMAISUUS					
Keittiökalusteet (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-42 386	7 614
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-42 386	7 614
SIJOITUKSET					
Osakeet ja osuudet (N)					
Menot	0	0	0	-4 917 232	-4 917 232
Tulot					0
Netto	0	0	0	-4 917 232	-4 917 232
LIIKENNEVÄYLÄT JA SILLAT					
Katuvalaistus (N)					
Menot	-70 000	0	-70 000	-68 262	1 738
Tulot					
Netto	-70 000	0	-70 000	-68 262	1 738
Kevytliikenneväylien parantaminen (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-37 219	12 781
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-37 219	12 781
Pienet liikennejärjestelyt (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-47 254	2 746
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-47 254	2 746
Asfalttoinnit ja päällystekorjaukset (N)					
Menot	-200 000	0	-200 000	-195 812	4 188
Tulot					
Netto	-200 000	0	-200 000	-195 812	4 188

INVESTOINNIT 1000 euroa / Nippukohteet (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2022	Talousarvio- muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
PUISTOT, UIMARANNAT, PIHAT JA YLEISET ALUEET					
Uimarannat ja luontokohteet (N)					
Menot	-30 000	-16 900	-46 900	-46 860	40
Tulot					
Netto	-30 000	-16 900	-46 900	-46 860	40
Pankkarin alueen kehittäminen (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-49 960	40
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-49 960	40
Wanhan aseman seutu (N)					
Menot	-80 000	30 000	-50 000	-16 897	33 103
Tulot					
Netto	-80 000	30 000	-50 000	-16 897	33 103
Puistot, leikkipuistot ja katuviheralueet (N)					
Menot	-30 000	0	-30 000	-25 658	4 342
Tulot					
Netto	-30 000	0	-30 000	-25 658	4 342
MUUT MAANRAKENNUSHANKKEET					
Kaupungin valokuituverkko (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Taajamien infrasuunnittelu (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-44 370	5 630
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-44 370	5 630
Liikuntapuiston stadionhanke (N)					
Menot	-380 000	-136 500	-516 500	-516 414	86
Tulot		64 000	64 000	64 000	0
Netto	-380 000	-72 500	-452 500	-452 414	86
Lähiliikuntapaikat (N)					
Menot	-160 000	30 000	-130 000	-106 189	23 811
Tulot					
Netto	-160 000	30 000	-130 000	-106 189	23 811
Liikuntapuisto (N)					
Menot	-120 000	-25 100	-145 100	-145 032	68
Tulot					
Netto	-120 000	-25 100	-145 100	-145 032	68
Äänemäki (N)					
Menot	-350 000	75 900	-274 100	-253 697	20 403
Tulot				40 200	40 200
Netto	-350 000	75 900	-274 100	-213 497	60 603

INVESTOINNIT 1000 euroa / Nippukohteet (sitova taso = nippu)	Talousarvio alkuperäinen 2022	Talousarvio- muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
SATAMAT JA LAITURIT					
Satamat (N)					
Menot	-100 000	0	-100 000	-68 493	31 507
Tulot					0
Netto	-100 000	0	-100 000	-68 493	31 507
TALONRAKENNUS					
Rakennetut kiinteistöt (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Tulot			0		0
Netto	-50 000	0	-50 000	0	50 000
Kaupungintalo (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-17 732	32 268
Tulot					0
Netto	-50 000	0	-50 000	-17 732	32 268
Muut talonrakennushankkeet (N)					
Menot	-545 000	0	-545 000	-540 297	4 703
Tulot					
Netto	-545 000	0	-545 000	-540 297	4 703
Kirjasto, Äki (N)					
Menot	-90 000	0	-90 000	-89 991	9
Tulot					
Netto	-90 000	0	-90 000	-89 991	9
Uimahalli, Sti (N)					
Menot	-130 000	-21 400	-151 400	-151 026	374
Tulot					
Netto	-130 000	-21 400	-151 400	-151 026	374
Taidemuseo (N)					
Menot	-50 000	0	-50 000	-47 825	2 175
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-47 825	2 175
Ylipainehalli (N)					
Menot	0	0	0	3 584	3 584
Tulot					
Netto	0	0	0	3 584	3 584
NIPPUKOhteet YHTEENSÄ					
MENOT	-3 220 000	-64 000	-3 284 000	-7 669 878	-4 385 878
TULOT	200 000	64 000	264 000	165 112	-98 888
NETTO	-3 020 000	0	-3 020 000	-7 504 766	-4 484 766

3.3.3. Investoinnit yhteensä

1000 euroa		Talousarvio alkuperäinen 2022	Talousarvio- muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
ERILLISKOHTEET						
	MENOT	-5 765 000	-275 000	-6 040 000	-5 176 075	863 925
	TULOT	300 000	-25 000	275 000	260 000	-15 000
	NETTO	-5 465 000	-300 000	-5 765 000	-4 916 075	848 925
NIPPUKOHTEET						
	MENOT	-3 220 000	-64 000	-3 284 000	-7 687 110	-4 403 110
	TULOT	200 000	64 000	264 000	165 112	-98 888
	NETTO	-3 020 000	0	-3 020 000	-7 521 998	-4 501 998
YHTEENSÄ						
	MENOT	-8 985 000	-339 000	-9 324 000	-12 863 185	-3 539 185
	TULOT	500 000	39 000	539 000	425 112	-113 888
	NETTO	-8 485 000	-300 000	-8 785 000	-12 438 073	-3 653 073

Investointien osalta toteuma (netto) oli 12,4 milj. euroa, joten talousarvio ylittyi 3,7 milj. euroa. Ylityksen aiheuttaa investointimenoksi kirjattu 4,9 milj. euron pääomallainan siirto sijoitukseksi tytäryhteisöosuksiin.

Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2022 olivat Painotalo (2,2 milj. euroa), Katvelan päiväkotito (0,6 milj. euroa)

ja Suolahden yhtenäiskoulun vanha osa (0,4 milj. euroa).

Liikenneväyliin investoitiin 1,2 milj. euroa, puisto- ja yleisiin alueisiin, satamiin ja laitureihin 0,6 milj. euroa ja muihin maanrakennushankkeisiin 1,1 milj. euroa. Irtaimistoinvestointeihin käytettiin 0,1 milj. euroa. Investointimenoissa näkyy Äänekosken Energia Oy:n 4,9 milj. euron pääomallainan siirto sijoitukseksi.

3.4. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2022

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	8 558	-7 208	1 350	221	1 129
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	-1 661	1 661
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 985	-339	-9 324	-7 967	-1 357
Rahoitusosuudet investointeihin	500	39	539	368	171
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	0			137	
Toiminnan ja investointien rahavirta	73	-7 508	-7 435	-8 902	1 467
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0		0	17	-17
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944		-2 944	-2 944	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 950		2 950	5 000	-2 050
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	6 244	-6 244
Rahoituksen rahavirta	6	0	6	8 317	-8 311
Rahavarojen muutos	78	-7 508	-7 429	-585	-6 844

Toiminnan ja investointien rahavirta oli -8,9 milj. euroa. Se oli 1,5 milj. euroa heikompi kuin talousarviossa. Vuosikate oli 1,1 milj. euroa heikompi ja tulorahoituksen korjauseriä kirjattiin noin -1,7 milj. euroa (myyntivoitot ja pakolliset varaukset).

Rahoituksen rahavirta oli noin 8,3 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu ja vanhoja lainoja lyhennettiin talousarvion mukaisesti 2,9 milj. euroa.

Lyhytaikaisten lainojen lisäys oli puolestaan 5,0 milj. euroa, joka on 2,0 milj. euroa talousarviota enemmän.

Rahavarojen muutos oli kaiken kaikkiaan -0,6 milj. euroa.

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1. Tuloslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut

	2022	2021	muutos eur	%
Toimintatuotot	20 561 460,78	20 904 349,05	-342 888	-1,64
Myyntituotot	2 980 434,75	2 679 939,74	300 495	11,21
Maksutuotot	8 713 596,94	8 816 276,73	-102 680	-1,16
Tuet ja avustukset	5 129 513,72	5 695 483,96	-565 970	-9,94
Muut toimintatuotot	3 737 915,37	3 712 648,62	25 267	0,68
Valmistus omaan käyttöön	0,00	16 264,10	-16 264	-100,00
Toimintakulut	-152 420 610,63	-142 201 844,78	-10 218 765,85	7,19
Henkilöstökulut	-65 863 587,96	-63 574 328,81	-2 289 259	3,60
Palkat ja palkkiot	-52 149 487,17	-50 070 521,79	-2 078 965	4,15
Henkilösivukulut	-13 714 100,79	-13 503 807,02	-210 294	1,56
Eläkekulut	-11 628 768,75	-11 375 969,23	-252 800	2,22
Muut sivukulut	-2 085 332,04	-2 127 837,79	42 506	-2,00
Palvelujen ostot	-64 982 336,66	-59 420 157,85	-5 562 179	9,36
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 030 353,77	-9 361 178,71	-1 669 175	17,83
Avustukset	-5 555 490,67	-5 405 613,60	-149 877	2,77
Muut toimintakulut	-4 988 841,57	-4 440 565,81	-548 276	12,35
Toimintakate	-131 859 149,85	-121 281 231,63	-10 577 918	8,72
Verotulot	79 489 166,80	81 294 770,07	-1 805 603	-2,22
Valtionosuudet	52 252 844,00	49 850 357,00	2 402 487	4,82
Käyttökate	-117 139,05	9 863 895,44	-9 981 034	-101,19
Rahoitustuotot ja -kulut	338 158,34	1 157 851,52	-819 693	-70,79
Korkotuotot	643 177,89	557 452,19	85 726	15,38
Muut rahoitustuotot	524 167,96	1 340 987,29	-816 819	-60,91
Korkokulut	-827 591,69	-740 049,92	-87 542	11,83
Muut rahoituskulut	-1 595,82	-538,04	-1 058	196,60
Vuosikate	221 019,29	11 021 746,96	-10 800 728	-97,99
Poistot ja arvonalentumiset	-8 240 741,29	-8 952 539,52	711 798	-7,95
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 240 741,29	-8 052 539,52	-188 202	2,34
Kertaluonteiset lisäpoistot	0,00	-900 000,00	900 000	-100,00
Tilikauden tulos	-8 019 722,00	2 069 207,44	-10 088 929	-487,57
Poistoeron muutos	13 907,53	13 907,53	0	0,00
Poistoeron vähennys (+)	13 907,53	13 907,53	0	0,00
Rahastojen muutos	0,00	0,00		
Rahastojen lisäys (-)	0,00	0,00		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 005 814,47	2 083 114,97	-10 088 929	-484,32
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	13,49	14,70		
Vuosikate/poistot %	2,68	123,11		
Vuosikate eur/asukas	12	602		
Asukasmäärä 31.12.	18128	18318		

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2. Rahoituslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut

	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	221 019,29	11 021 746,96
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-378 587,47	-531 526,36
Pakolliset varaukset	-1 282 224,00	3 187 112,00
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-7 966 768,97	-9 244 207,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	367 784,00	575 359,33
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	136 671,60	851 206,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 902 105,55	5 859 691,42
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-610,05
Antolainasaamisten vähennykset	16 818,80	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944 282,00	-3 878 279,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000 000,00	1 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	-1 112 542,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	69 714,89	537 912,39
Vaihto-omaisuuden muutokset	5 765,65	-43 744,28
Saamisten muutos	1 436 948,73	-2 436 404,93
Korottomien velkojen muutos	4 731 830,35	1 168 865,63
Rahoituksen rahavirta	8 316 796,42	-4 764 802,24
Rahavarojen muutos	-585 309,13	1 094 889,18
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	2 279 792,56	2 865 101,69
Rahavarat 1.1	2 865 101,69	1 770 212,51
Rahavarojen muutos	-585 309,13	1 094 889,18
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-12 208	6 308
Investointien tulorahoitus, %	2,91	127,14
Pääomamenojen tulorahoitus, %	2,10	87,85
Laskennallinen lainanhoitokate	0,10	1,22
Lainanhoitokate	0,28	2,55
Kassan riittävyys, pv	5,07	6,70
Asukasmäärä 31.12.	18 128	18 318

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.3. Tase 31.12. ja tunnusluvut

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	169 474 073,75	169 890 733,00	OMA PÄÄOMA	81 670 394,13	89 676 208,60
Aineettomat oikeudet	456 200,12	708 064,14	Peruspääoma	78 496 806,79	78 496 806,79
Aineettomat oikeudet	38 166,82	64 312,42	Arvonkorotusrahoitus	0,00	0,00
			Muut omat rahastot	167 360,66	167 360,66
Tietokoneohjelmistot	71 922,12	117 652,66	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 012 041,15	8 928 926,18
Muut pitkävaikutteiset menot	346 111,18	526 099,06	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 005 814,47	2 083 114,97
Aineelliset hyödykkeet	125 501 843,01	125 667 051,44	POISTOERO JA VAPAA-		
Maa- ja vesialueet	26 929 560,04	26 425 556,15	EHTOISET VARAUKSET	92 951,69	106 859,22
Rakennukset	80 290 922,35	81 166 717,09	Poistoero	92 951,69	106 859,22
Kiinteä laitteet ja rakenteet	16 077 153,19	16 002 853,26	PAKOLLISET VARAUKSET	1 910 888,00	3 193 112,00
Koneet ja kalusto	993 824,85	1 178 583,40	Muut pakolliset varaukset	1 910 888,00	3 193 112,00
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 164 262,32	1 094 260,72
Enn.maksut ja keskenkäiset	1 049 604,05	732 563,01	Valtion toimeksiannot	117 983,19	72 956,28
Sijoitukset	43 516 030,62	43 515 617,42	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	24 596 832,23	19 679 600,23	Muut toimeksiantojen pääomat	1 046 279,13	1 021 304,44
Muut lainasaamiset	18 403 130,34	23 319 949,14			
Muut saamiset	516 068,05	516 068,05			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	286,71	0,00	VIERAS PÄÄOMA	95 235 842,62	88 448 294,27
Valtion toimeksiannot	286,71	0,00	Pitkäaikainen	42 382 195,90	45 325 620,02
Lahjoitusrahastojen erityiset	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 368 210,00	45 312 492,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Muut velat	13 985,90	13 128,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 599 978,30	12 628 001,81	Lyhytaikainen	52 853 646,72	43 122 674,25
Vaihto-omaisuus	133 954,23	139 719,88	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 944 282,00	25 944 282,00
Varasatot	133 954,23	139 719,88	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Saadut ennakot	10 527,56	12 199,72
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Ostovelat	10 931 347,02	7 241 575,52
			Muut velat	1 278 344,97	1 126 822,52
Saamiset	8 186 231,51	9 623 180,24	Siirtovelat	9 689 145,17	8 797 794,49
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	180 074 338,76	182 518 734,81
Myyntisaamiset	0,00	0,00			
Lainasaamiset	0,00	0,00	Taseen tunnusluvut		
Muut saamiset	0,00	0,00	Omavaraisuusaste %	46,47	50,94
Lyhytaikaiset saamiset	8 186 231,51	9 623 180,24	Suhteellinen velkaantuneisuus %	62,52	58,16
Myyntisaamiset	3 292 273,30	2 972 429,23	Kertynyt yli-/alijäämä eur	3 006 226,68	11 012 041,15
Lainasaamiset	1 987 500,22	1 330 312,49	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	165,83	601,16
Muut saamiset	2 838 457,99	4 075 484,52	Lainakanta 31.12. eur	73 312 492,00	71 256 774,00
Siirtosaamiset	68 000,00	1 244 954,00	Lainakanta 31.12. eur/asukas	4 044,16	3 889,99
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00	Lainasaamiset 31.12. eur	18 403 130,34	23 319 949,14
			Lainat ja vuokravastuut eur	119 040 410,98	120 595 244,41
Rahat ja pankkisaamiset	2 279 792,56	2 865 101,69	Lainat ja vuokravastuut eur / asukas	6 566,66	6 583,43
			Asukasmäärä 31.12	18128	18318
VASTAAVAA YHTEENSÄ	180 074 338,76	182 518 734,81			

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4.4. Kokonaistulot ja -menot 2022

TULOT			MENOT		
Varsinainen toiminta	eur	%	Varsinainen toiminta	eur	%
Toimintatuotot	20 561 460,78	13,0	Toimintakulut	152 420 610,63	92,2
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0	Korkokulut	827 591,69	0,5
Verotulot	79 489 166,80	50,2	Muut rahoituskulut	1 595,82	0,0
Valtionosuudet	52 252 844,00	33,0	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Korkotuotot	643 177,89	0,4			
Muut rahoitustuotot	524 167,96	0,3			
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0			
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-498 023,69	-0,3	Käyttöomaisuuden myyntitappio	-119 436,22	-0,1
			Pakollisten varausten muutos	1 282 224,00	0,8
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	367 784,00	0,2	Käyttöomaisuusinvestoinnit	7 966 768,97	4,8
Käyttöomaisuuden myyntitulot	136 671,60	0,1			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	16 818,80	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	0,00	0,0	Pitkäaikaisten lainojen väh.	2 944 282,00	1,8
Lyhytaikaisten lainojen lis.	5 000 000,00	3,2	Lyhytaikaisen lainojen väh.	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	158 494 068,14	100,0	Kokonaismenot yhteensä	165 323 636,89	100,0

4.5. Konsernilaskelmat

4.5.1. Konsernituloslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2022	2021	muutos eur	%
Toimintatuotot	96 255 339,39	84 441 469,35	11 813 870	13,99
Toimintakulut	-221 510 514,67	-206 500 234,75	-15 010 280	7,27
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	220 915,18	140 638,09	80 277	57,08
Toimintakate	-125 034 260,10	-121 918 127,31	-3 116 133	2,56
Verotulot	79 489 166,80	81 294 770,07	-1 805 603	-2,22
Valtionosuudet	59 629 639,84	56 937 978,40	2 691 661	4,73
Käyttökate	14 084 546,54	16 314 621,16	-2 230 075	-13,67
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 395 524,33	-1 091 085,71	-4 304 439	394,51
Korkotuotot	381 953,41	683 646,91	-301 694	-44,13
Muut rahoitustuotot	701 316,18	738 282,65	-36 966	-5,01
Korkokulut	-2 311 465,51	-2 511 015,37	199 550	-7,95
Muut rahoituskulut	-4 167 328,41	-1 999,90	-4 165 329	208 276,84
Vuosikate	8 689 022,21	15 223 535,45	-6 534 513	-42,92
Poistot ja arvonalentumiset	-16 048 318,69	-16 056 601,48	8 283	-0,05
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 886 264,95	-16 106 601,48	-779 663	4,84
Kertaluonteiset lisäpoistot		-900 000,00	900 000	-100,00
Satunnaiset erät	837 946,26	950 000,00	-112 054	
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0	
Tilikauden tulos	-7 359 296,48	-833 066,03	-6 526 230	783,40
Tilinpäätössiirrot	-22 278,20	5 837,97	-28 116	-481,61
Laskennalliset verot	-148 782,53	258 000,00	-406 783	-157,67
Vähemmistöosuudet	17 494,91	6 958,84	10 536	66,05
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 512 862,30	-562 269,22	-6 950 593	1 236,17
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	43,45	40,89		
Vuosikate/poistot %	51,46	94,52		
Vuosikate eur/asukas	479	831		
Asukasmäärä 31.12.	18128	18318		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.5.2. Konsernirahoituslaskelma 2022 ja 2021 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 689 022,21	15 223 535,45
Satunnaiset erät	837 946,26	950 000,00
Tilikauden verot	-148 782,53	258 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	-2 561 522,19	-1 806 966,38
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-14 747 764,68	-22 062 242,88
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 923 217,28	575 359,33
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 479 223,26	5 671 615,88
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 528 660,39	-1 190 698,60
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 728 165,36	19 125 104,78
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-27 238 643,57	-13 752 694,45
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 835 000,00	-4 419 382,00
Oman pääoman muutokset	-47 831,73	1 039 643,08
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	69 570,02	537 683,24
Vaihto-omaisuuden muutokset	-272 722,71	32 824,41
Saamisten muutos	12 586 426,27	-768 808,19
Korottomien velkojen muutos	1 619 671,06	-471 754,80
Rahoituksen rahavirta	8 279 634,70	1 322 616,07
Rahavarojen muutos	3 750 974,31	131 917,47
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	20 690 077,68	16 938 852,19
Rahavarat 1.1	16 939 103,37	16 806 934,72
Rahavarojen muutos	3 750 974,31	131 917,47
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	-62 049	-52 096
Investointien tulorahoitus, %	67,75	70,85
Pääomamenojen tulorahoitus, %	21,69	43,20
<i>Lainanhoitokate</i>	<i>0,34</i>	<i>1,10</i>
Laskennallinen lainanhoitokate	0,43	0,67
Kassan riittävyys, pv	32,90	27,68

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko ole-massa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä. Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1. Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.5.3. Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut

	2022	2021		2022	2021
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	285 516 006,48	291 527 094,78	OMA PÄÄOMA	94 799 055,43	105 191 801,75
Aineettomat oikeudet	5 449 006,33	6 473 495,30	Peruspääoma	78 496 806,76	78 496 806,76
Aineettomat oikeudet	3 312 100,22	3 274 765,64	Muu oma pääoma	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	2 120 884,03	3 182 707,58	Arvonkorotusrahasato	1 077 313,86	1 074 768,56
Ennakkomaksut	16 022,08	16 022,08	Muut omat rahastot	2 890 358,98	2 927 457,69
Aineelliset hyödykkeet	262 964 102,02	264 267 531,86	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	33 637,59	33 637,59
Maa- ja vesialueet	30 341 681,98	29 714 481,13	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	19 813 800,54	23 221 400,37
Rakennukset	167 194 233,32	167 157 188,40	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 512 862,30	-562 269,22
Kiinteä laitteet ja rakenteet	55 301 351,99	54 670 752,34	VÄHEMMISTÖOSUUDET	878 689,44	896 184,36
Koneet ja kalusto	7 318 534,78	8 352 150,05	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	373 620,29	395 412,86	Poistoero		
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	2 434 679,66	3 977 547,08	Vapaaehtoiset varaukset		
Sijoitukset	17 102 898,13	20 786 067,62	PAKOLLISET VARAUKSET	1 872 405,43	1 623 068,43
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.y	2 029 212,72	1 696 816,47	Muut pakolliset varaukset	1 872 405,43	1 623 068,43
Muut osakkeet ja osuudet	14 854 138,85	18 506 393,54	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 489 722,06	1 726 113,23
Muut lainasaamiset	0,00	0,00	Valtion toimeksiannot	1 320 866,89	627 153,21
Muut saamiset	219 546,56	582 857,61	Lahjoitusrahastojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 321 159,90	627 121,08	Muut toimeksiantojen pääomat	1 168 855,17	1 098 960,02
Valtion toimeksiannot	1 320 303,81	626 303,41			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	233 984 531,49	235 176 136,13
Muut toimeksiantojen varat	856,09	817,67	Pitkäaikainen	151 592 268,95	133 747 486,21
			Pääomalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	47 187 237,47	52 459 088,04	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	136 651 420,74	120 976 610,54
Vaihto-omaisuus	1 809 504,83	1 536 782,11	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	1 517 966,39	1 291 198,62	Lainat muilta luotonantajilta	4 607 573,00	1 837 310,90
Keskeneräiset tuotteet	280 542,88	234 587,93	Saadut ennakot	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat			Muut velat	8 077 509,96	8 419 799,52
Muu vaihto-omaisuus	10 995,56	10 995,56	Laskennalliset verovelat	2 255 765,25	2 513 765,25
Saamiset	24 687 654,96	33 983 453,74	Lyhytaikainen	82 392 262,54	101 428 649,92
Pitkäaikaiset saamiset	141 470,40	141 470,40	Joukkovelkakirjalainat	28 000 000,00	23 000 000,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 741 043,40	45 694 593,91
Lainasaamiset	141 470,40	141 470,40	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	100 000,00
Muut saamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	24 546 184,56	33 841 983,34	Saadut ennakot	134 763,95	168 866,06
Myyntisaamiset	17 423 083,70	10 959 585,95	Ostovelat	17 647 761,18	14 000 929,58
Lainasaamiset	392 500,22	15 344 868,14	Muut velat	3 110 218,24	2 794 991,88
Muut saamiset	4 285 810,24	5 931 816,10	Siirtovelat	15 758 475,77	15 669 268,49
Siirtosaamiset	2 593 572,93	1 347 713,15	Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
Laskennalliset verosaamiset	-148 782,53	258 000,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	334 024 403,85	344 613 303,90
Rahoitusarvopaperit	3 394 752,05	4 426 364,30			
Osakkeet ja osuudet	154 940,00	154 940,00	Konsernitaseen tunnusluvut		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 988 198,69	3 962 350,61	Omavaraisuusaste, %	28,39	30,54
Joukkovelkakirjalainasaamiset	251 613,36	309 073,69	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	99,35	105,54
Rahat ja pankkisaamiset	17 295 325,63	12 512 487,89	Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	12 300 938,24	22 659 131,15
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	678,56	1236,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ	334 024 403,85	344 613 303,90	Konsernin lainakanta 31.12.	187 000 037,14	191 608 515,35
			Konsernin lainat, €/asukas	10 315,54	10 460,12
			Konsernin lainasaamiset 31.12., €	0,00	0,00
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	243 349 267,07	252 165 882,76
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	13 423,94	13 766,02
			Asukasmäärä 31.12	18128	18318

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1. Tilinpäätöksen laatimista ja tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suori-teperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-noon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelma-poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (5.2.6).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno-noon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Tuloslaskelma ja tase on esitetty Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston viimeisimpien päivitettyjen yleisohjeiden mukaisesti.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kaupunki on kirjannut vuonna 2022 tulosvaikutteisesti 6,6 milj. euroa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin laskuttamia alijäämiä. Lisäksi vuonna 2021 taseeseen tehdyt 3,1 milj. euron varaukset on purettu tuloslaskelmaan vuonna 2022, joten vuoden 2022 tuloslaskelmassa on 3,5 milj. euron netto-kustannukset alijäämien kattamisesta.

Tilikauden tietojen vertailuissa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että vuonna 2022 ei tehty lisäpoistoja. Vuonna 2021 lisäpoistojen määrä oli 900 000 euroa.

Tuloslaskelmaan kirjattiin tilikaudella 2022 koronasta aiheutuneita suoria kustannuksia 1,7 milj. euroa sekä koronasta johtuvia valtionavustuksia 1,4 milj. euroa. Vuonna 2021 kustannuksia kirjattiin 2,4 milj. euroa ja valtionavustuksia 2,4 milj. euroa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

5.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1. Toimintatuotot tehtäväalueittain, ulkoinen

	2022	2021
Yleishallinto	3 922 484,03	3 435 762,77
Sosiaali ja terveys	9 340 513,69	10 827 264,65
Opetus ja kasvatus	3 108 532,99	2 448 303,83
Kulttuuri ja liikunta	677 727,43	592 501,33
Ympäristö	179 536,59	186 360,65
Kaupunkirakenne	3 332 666,05	3 414 155,82
Toimintatuotot yhteensä	20 561 460,78	20 904 349,05

5.2.2. Verotulojen erittely

	2022	2021
Kunnan tulovero	64 346 542,00	63 994 475,10
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 705 116,71	11 932 847,54
Kiinteistövero	5 437 508,09	5 367 447,43
Verotulot yhteensä	79 489 166,80	81 294 770,07

5.2.3. Valtionosuuksien erittely

	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	36 605 006,00	35 028 045,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 566 681,00	7 517 412,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-837 101,00	-1 190 968,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Verotulomenetysten korvaus	9 918 258,00	8 495 868,00
Valtionosuudet yhteensä	52 252 844,00	49 850 357,00

5.2.4. Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	40 168 193,02	35 783 749,07
Muiden palvelujen ostot	24 814 143,65	23 636 408,78
Palvelujen ostot yhteensä	64 982 336,67	59 420 157,85

5.2.5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä

Vuosina 2022-2025:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	8 485 185,00
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	7 208 321,00
Ero (eur)	1 276 864,00
Ero (%)	17,71

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksoon ajoittuu mm. uusi terveyskeskus, päiväkotia, ateriapalvelukeskus, paloasema, Äänekoski Areena Pankkari sekä toimintakeskuksen ja liikuntatalon / uimahallin peruskorjauksia.

Lukion, Suolahden yhtenäiskoulun, Koiviston ja Koulunmäen koulujen rakentaminen leasing -rahoituksella on puolestaan vähentänyt investointimenoja.

5.2.6. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI		POISTOSUUNNITELMA 2013 -		
		poistoaika		poistomuoto
		alaraja	yläraja	
		vuotta	vuotta	
Aineettomat hyödykkeet				
	Kehittämismenot	2	5	tasapoisto
	Aineettomat oikeudet	5	20	tasapoisto
	Liikearvo	2	5	tasapoisto
	Muut pitkävaikutteiset menot			
	Atk-ohjelmat			
	Laajat tietojärjestelmät	5	5	tasapoisto
	Muut atk-ohjelmistot	2	5	tasapoisto
	Muut			
	Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3	10	tasapoisto
	Muut aineettomat oikeudet	2	5	tasapoisto
	Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen	5	5	tasapoisto
	käyttöomaisuuden hankintamenoihin			
	Muut pitkävaikutteiset menot	2	5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet				
	Maa- ja vesialueet			ei poistoa
	Rakennukset ja rakennelmat			
	Asuinrakennukset, kiviset	30	40	tasapoisto
	Asuinrakennukset, puiset	25	35	tasapoisto
	Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25	40	tasapoisto
	Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Koulurakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
	Koulurakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Päiväkotirakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
	Päiväkotirakennukset, puiset	25	25	tasapoisto
	Terveysasema-/sairaalarakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
	Terveysasema-/sairaalarakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Uimahallit	20	30	tasapoisto
	Liikuntahallit	25	35	tasapoisto
	Vapaa-ajan muut rakennukset	25	35	tasapoisto
	Keskuskeittiörakennukset	25	30	tasapoisto
	Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
	Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Varastorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
	Varastorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
	Muut rakennukset	20	30	tasapoisto

5.2.7. Pakollisten varausten muutokset

	2022	2021
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpi)	70 500,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpi)	0,00	70 500,00
Vähennykset tilikaudella (kpi)	0,00	-6 000,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpi)	70 500,00	70 500,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 1.1. (kpi)	3 122 612,00	0,00
Lisäykset tilikaudella (kpi)	1 840 388,00	3 122 612,00
Vähennykset tilikaudella (kpi)	-3 122 612,00	0,00
K-S shp / alijäämän kattaminen 31.12. (kpi)	1 840 388,00	3 122 612,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 910 888,00	3 193 112,00

5.2.8. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot

	2022	2021
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	82 182,05	540 468,40
Kaavamuutosten luovutusvoitot	415 841,64	107 292,72
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	498 023,69	647 761,12
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	6 422,71	17 197,23
Kaavamuutosten luovutustappiot	113 013,51	99 037,53
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	119 436,22	116 234,76

5.2.9. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	0,00	940 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	184 813,65	95 220,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	184 813,65	1 035 220,00

5.3. Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	18 196,08	526 099,06	708 064,14	26 425 556,15	81 166 717,09	16 002 853,26	117 858,40	160 778,53	732 563,01	125 667 051,44	
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	677 929,66	3 547 604,74	2 946 406,61	85 350,79	0,00	1108 086,81	8 365 378,61	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	- 3 584,00	-264 000,00	0,00	0,00	- 100 200,00	- 367 784,00	
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	- 173 925,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 173 925,77	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	690 845,77	0,00	0,00	0,00	- 690 845,77	0,00	
Poistot tilikaudella	- 71876,14	- 179 987,88	- 251 864,02	0,00	- 5 110 661,25	- 2 608 106,68	- 270 109,34	0,00	0,00	- 7 988 877,27	
Poistamaton hankintameno 31.12.	110 088,94	346 111,18	456 200,12	26 929 560,04	80 290 922,35	16 077 153,19	993 824,85	160 778,53	1049 604,05	125 501 843,01	
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osak. ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist.y	Saamiset muilta	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.	12 720 367,92	6 166 375,72	418 606,00	374 250,59	19 679 600,23	23 773 469,19	0,00	62 548,00	23 836 017,19		
Lisäykset tilikaudella *)	4 900 000,00	0,00	0,00	17 232,00	4 917 232,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 4 916 818,80	0,00	0,00	- 4 916 818,80		
Hankintameno 31.12.	17 620 367,92	6 166 375,72	418 606,00	391 482,59	24 596 832,23	18 856 650,39	0,00	62 548,00	18 919 198,39		
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 620 367,92	6 166 375,72	418 606,00	391 482,59	24 596 832,23	18 856 650,39	0,00	62 548,00	18 919 198,39		
Pysyvät vastaavat										169 474 073,75	

*) Äänekosken kaupungin vuonna 2008 myöntämästä antolainasta Äänekosken Energia Oy:lle, pääoma 18.100.000 euroa, konvertoitiin 4.900.000 euroa sijoituksiin.

Siiroilla vahvistettiin Äänekosken Energia Oy:n tytäryhteisöosakkeen arvoa, mikä muutoksen jälkeen on nyt 15.006.561,69 euroa.

5.3.1.2. Arvonkorotukset

	2022	2021
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Rakennusten arvonkorotukset		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Arvonkorotukset yhteensä	0	0

5.3.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Keski-Suomen liitto	23 034,26		0,00	23 034,26	46 786,56	-23 752,30
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	4 598 536,60			4 598 536,60	2 276 630,20	2 321 906,40
Äken ammatillisen koulutuksen ky	1 544 804,86			1 544 804,86	1 473 668,69	71 136,17
	6 166 375,72	0,00	0,00	6 166 375,72		

5.3.1.4. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1451	30501	-171
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1261	57507	-3911
Pro Avera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	774	6274	-1091
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	0	5453	-4
Äänekosken Kiinteistöhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	1314	-54
Äänekosken Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	40	2
Keitele-Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	24	5	-9
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	7	15	-2
Kt Oy Suolahden Keskusratti	Äänekoski	73,30	73,30	26	18	-6
SS-Jäähalli Oy	Äänekoski	71,40	71,40	60	86	-7
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Pro Avera O	Äänekoski	0,00	54,30	29	15	-1
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Pro Avera C	Äänekoski	0,00	68,00	541	2	-26
			Yhteensä	4658	101228	-5254
Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1474	1048	-651
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	9,50	9,50	4556	55230	3804
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,90	7,90	47	144	3
			Yhteensä	6077	56422	3156
Omistusyhteisyyhteisöt						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	1	-2
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	353	340	194
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	1788	0
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	3100	2129	192
Osakkuusyhteisöt						
Äänekosken vanhaintukisäätiö	Äänekoski					
Suolahden vanhain- ja vammaistentukisäätiö	Äänekoski					
			Yhteensä	0	0	0

5.3.1.5. Saamisten erittely

	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	202 005,51	0,00	313 847,05
Lainasaamiset	0,00	2 070 000,00	0,00	1 165 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	1 040 000,00
Yhteensä	0,00	2 272 005,51	0,00	2 518 847,05
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	31 832,59	0,00	21 838,83
Siirtosaamiset	0,00	68 000,00	0,00	140 000,00
Yhteensä	0,00	99 832,59	0,00	161 838,83
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	40,57	0,00	19,73
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	40,57	0,00	19,73
Saamiset yhteensä	0,00	2 371 878,67	0,00	2 680 705,61

5.3.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	320 000,00	535 000,00
EU-tuet ja avustukset	476 813,10	1 426 808,56
Lainasaamiset	1 987 500,22	1 330 312,49
ALV-saatavat	1 763 426,97	1 738 132,76
Muut siirtosaamiset	68 000,00	1 244 954,00
Muut tulojäämät	278 217,92	375 543,20
Tulojäämät yhteensä	4 893 958,21	6 650 751,01

5.3.2.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5.3.2.1.

Oman pääoman erittely

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,79	78 496 806,79
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,79	78 496 806,79
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	167 360,66	167 360,66
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	167 360,66	167 360,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	11 012 041,15	10 041 468,18
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	-1 112 542,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	11 012 041,15	8 928 926,18
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-8 005 814,47	2 083 114,97
Oma pääoma yhteensä	81 670 394,13	89 676 208,60

5.3.2.2.

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 579 518,00	33 531 510,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	10 579 518,00	33 531 510,00

5.3.2.3. Vieras pääoma, erittely

	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		887 209,96		724 379,26
Yhteensä	-	887 209,96	-	724 379,26
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		3 726 232,31		326 744,14
Yhteensä	-	3 726 232,31	-	326 744,14
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		25 616,12		26 296,51
Yhteensä		25 616,12		26 296,51
Velat yhteensä	-	4 639 058,39	-	1 077 419,91

5.3.2.4. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	138 265,02	87 220,14
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	7 421 769,84	7 254 369,35
Valtionosuusennakot	1 630 300,00	1 450 900,00
Muut menojäämät	498 810,31	5 305,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 689 145,17	8 797 794,49
Siirtovelat yhteensä	9 689 145,17	8 797 794,49

5.3.2.5. Huollettavien varat

	2022	2021
Huollettavien varat 31.12	418 943,73	386 752,31

5.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1. Vastuusitoumukset

	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	60 315 275,45	85 447 271,45
Jäljellä oleva pääoma	41 101 429,39	60 489 513,48
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 749 983,00	6 075 480,64
Jäljellä oleva pääoma	3 607 614,39	3 860 271,47

5.4.2. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	138 678 585,00	131 343 465,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	80 196,00	86 037,00

5.4.3. Muut taloudelliset vastuut

	2022	2021
Leasingvastuut	43 850 476,66	45 450 159,84
Vuokravastuu	1 877 442,32	3 241 492,34
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 447 911,31	6 051 899,22
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 787 550,58	4 629 366,58

Kiinteistöleasing sopimusten jäännösarvot ovat 30,0-33,3 %:n mukaiset.
Sopimukset sisältävät kiinteistöjen osto-oikeuden.

5.4.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Kunta 2022		Kunta 2021	
Koronvaihtosopimus KSWAP 021 / 12 Koronvaihtosopimus on tehty pitkäaikaisten ottolainojen korkoriskin suojaamiseksi ajankohtana, jolloin lainojen korkojen nousu oli odotettavissa. Sopimus erääntyy 7.7.2020. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0 0,00		7 000 000 -89 924,02	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 3 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus on kynnyksellinen. Sopimus alkaa 13.5.2021 Sopimus päättyy 13.5.2044. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	20 000 000 -1 524 930,38		20 000 000 -9 942 590,14	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 5 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus on kynnyksellinen ja jatko-oikeudellinen koronvaihtosopimus ajalle 27.1.2026 - 27.1.2046. Sopimuksen ensimmäinen jakso päättyy 27.1.2026. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	30 000 000 436 900,91		30 000 000 -3 827 437,47	
Koronvaihtosopimus Äänekoski 6 Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Sopimus sisältää korkolattian. Sopimus päättyy 30.6.2027. Lainapääoman vastaava nimellisarvo yhteensä Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	20 000 000 -1 962 307,18		20 000 000 517 622,67	

5.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.5.1. Henkilöstölukumäärä 31.12.2022

	Vakituiset	Määräaikaiset ja sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä	% -osuus
Keskushallinto	54	20	47	121	8,4
Sosiaali- ja terveystoimiala	460	149	0	609	42,5
Opetus- ja kasvatustoimiala	378	159	0	537	37,4
Kulttuuri- ja liikuntatoimiala	47	8	1	56	3,9
Kaupunkirakenne- ja ympäristötoimiala	97	14	0	111	7,7
Yhteensä	1 036	350	48	1 434	100,0

5.5.2. Henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	52 149 487,17	50 070 521,79
Maksetut palkat ja palkkiot	53 209 379,90	50 917 439,48
Jaksotetut palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilöstökorvaukset	-1 059 892,73	-846 917,69
Henkilösivukulut	13 714 100,79	13 503 807,02
Eläkekulut	11 628 768,75	11 375 969,23
Muut sivukulut	2 085 332,04	2 127 837,79
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	65 863 587,96	63 574 328,81
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	112 743,16	92 864,16
Henkilöstökulut yhteensä	65 976 331,12	63 667 192,97

5.5.3. Tilintarkastajan palkkiot

BDO Auditor Oy	2022	2021
Tilintarkastuspalkkiot	17 240,05	15 885,38
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	623,35	454,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	7 594,37	8 305,56
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	25 457,77	24 644,94

5.5.4. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

6. KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaavaihin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varauksen yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

6.2. **Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**

6.2.1. **Toimintatuotot tehtäväalueittain**

	Konserni	
	2022	2021
Toimintatuotot		
Yleishallinto	4 258 487,76	3 811 768,19
Sosiaali- ja terveystoimet	55 953 013,47	47 267 608,99
Opetus- ja kulttuuripalvelut	4 500 356,71	3 786 645,82
Yhdyskuntapalvelut	31 543 481,45	29 575 446,35
Toimintatuotot yhteensä	96 255 339,39	84 441 469,35

6.2.2. Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot

	2022	2021
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	82 182,05	540 468,40
Kaavamuutosten luovutusvoitot	415 841,64	107 292,72
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	498 023,69	647 761,12
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	6 422,71	17 197,23
Kaavamuutosten luovutustappiot	113 013,51	99 037,53
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	119 436,22	116 234,76

6.2.3. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni	
	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 552 568,43	1 722 423,00
Lisäykset tilikaudella (ky)	249 337,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (ky)		169 854,57
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpki)	70 500,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	64 500,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 801 905,43	1 552 568,43
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpki)	70 500,00	70 500,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 872 405,43	1 623 068,43

6.2.4. Konsernituloksen eliminoinnit

Äänekosken kaupunki
Kuntakonserni 2022

	Konserni yhteensä	Elimi- noinnit	Yhtiöt + kaupunki	Äänekosken kaupunki	Yhtiöt yhteensä
Tuloslaskelma					
Toimintatuotot	96 255 339	-26 846 507	123 101 846	20 561 461	102 540 386
Toimintakulut	-221 510 515	21 310 099	-242 820 614	-152 420 611	-90 400 003
Osuus osakk.yht. voit./tap.	220 915	220 915			
Toimintakate	-125 034 260	-5 315 493	-119 718 767	-131 859 150	12 140 382
Verotulot	79 489 167		79 489 167	79 489 167	
Valtionosuudet	59 629 640	7 376 796	52 252 844	52 252 844	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	381 953	-580 638	962 591	643 178	319 414
Muut rahoitustuotot	701 316	-329 278	1 030 594	524 168	506 426
Korkokulut	-2 311 466	883 858	-3 195 323	-827 592	-2 367 732
Muut rahoituskulut	-4 167 328	26 058	-4 193 386	-1 596	-4 191 790
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 395 524	0	-5 395 524	338 158	-5 733 683
Vuosikate	8 689 022	2 061 303	6 627 719	221 019	6 406 700
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 886 265		-16 886 265	-8 240 741	-8 645 524
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-16 886 265		-16 886 265	-8 240 741	-8 645 524
Satunnaiset erät	837 946		837 946		837 946
Tilikauden tulos	-7 359 296	2 061 303	-9 420 600	-8 019 722	-1 400 878
Tilinpäätössiirrot	-22 278	704 026	-726 305	13 908	-740 212
Laskennalliset verot	-148 783	-148 783			
Vähemmistöosuudet	17 495	17 495			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 512 862	2 634 042	-10 146 904	-8 005 814	-2 141 090

6.3. Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1. Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	56 713,23	129 703,09
Kelan korvaus työterveyshuollosta	414 304,04	620 779,62
EU-tuet ja avustukset	481 706,82	1 426 808,56
Lainasaamiset	392 500,22	265 312,49
Alv-saatavat	2 534 512,82	1 738 132,76
Muut siirtosaamiset	62 657,24	1 132 232,56
Muut tulojäämät	2 484 672,33	375 543,20
Tulojäämät yhteensä	6 427 066,70	5 688 512,28
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	6 427 066,70	5 688 512,28

6.3.2.

Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1.

Oman pääoman erittely

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,76	78 496 806,76
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,76	78 496 806,76
Arvonkorotusrahasto 1.1	1 074 768,56	1 074 768,56
Muutos tilikaudella	2 545,30	
Arvonkorotusrahasto 31.12	1 077 313,86	1 074 768,56
Muut omat rahastot 1.1.	2 927 457,69	2 933 223,91
Muutos tilikaudella	-37 098,71	-5 766,22
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	2 890 358,98	2 927 457,69
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	33 637,59	33 637,59
Muutokset tilikaudella		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	33 637,59	33 637,59
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	23 221 400,37	21 908 453,08
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-562 269,22	1 484 503,70
Edellisten tilikausien oikaisut	-2 845 330,61	-171 556,41
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	19 813 800,54	23 221 400,37
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-7 512 862,30	-562 269,22
Oma pääoma yhteensä	94 799 055,43	105 191 801,75

6.3.2.2. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	396 242,04	539 378,83
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	12 375 543,76	12 036 609,62
Potilasvakuutuslaina	140 258,38	137 025,91
Valtionosuusennakot	1 630 300,00	1 450 900,00
Muut menojäämät	1 216 131,59	1 505 354,12
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	15 758 475,77	15 669 268,48
Siirtovelat yhteensä	15 758 475,77	15 669 268,48

6.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1. Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	60 470 560,12	81 633 671,87
Jäljellä oleva pääoma	41 166 654,06	56 675 913,90
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 749 983,00	8 170 718,84
Jäljellä oleva pääoma	3 607 614,39	5 955 509,67

6.4.2. Muut taloudelliset vastuut

	Konserni	
	2022	2021
Leasingvastuut	54 155 017,34	56 958 480,86
Vuokravastuut	2 194 212,59	3 598 886,55
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 519 827,44	6 199 287,05
Perustamishankkeiden valtionosuus palautusvastuu	4 787 550,58	4 629 366,58

6.4.3. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Koronvaihtosopimukset / konserni 2022

Konserni		Nimellisarvo	Nimellisarvo	Käypä arvo	Käypä arvo
Jäsen		2022	2021	2022	2021
Äken kaupunki		70 000 000,00	77 000 000,00	-3 050 327,65	-13 342 328,96
Äken Asunnot Oy		18 000 000,00	18 000 000,00	-43 418,48	-4 414 374,96
K-S SHP		583 920 480,00	582 443 207,00	53 548 543,72	-17 925 106,99
konsernin osuus	9,50 %	55 472 445,60	55 332 104,67	5 087 111,65	-1 702 885,16
KONSERNI YHT.		143 472 445,60	150 332 104,67	1 993 365,52	-19 459 589,08

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Vuoden 2022 tilinpidossa on käytetty seuraavia kirjanpitokirjoja:

Päiväkirja	Kassajärjestelmä
Pääkirja	Sosiaalityöjärjestelmä
Ostoreskontra	Käyttöomaisuuskirjanpito
Myyntireskontra	Varastokirjanpito
Laskutus	
Palkkakirjanpito	
Lainakirjanpito	

Tositelajit:

009	Käyttöomaisuusviennit	406	Ostoreskontra, tekninen osasto
010	Avaussaldojen korjaus	408	Ostoreskontra, perusturva Äki
011	Tilinpäätös-simulointi	409	Ostoreskontra, perusturva Slh
015	Jaksotukset	410	Ostoreskontra, vesilaitos
017	Vyörytykset	415	Ostoreskontra, kiint.investoinnit
020	Muistiotositteet	441	EU-projekti Kapeenkoski
030	Tiliotetositteet	442	Ketään ei jätetä -projekti
035	Asio -verkkomaksut	445	Ylioppilastutkintomaksut
040	CPU-kassatositteet	455	Koulutoimen laskutus
050	Myyntireskontra, viitesuoritukset	500	Elatusturva
055	Myyntireskontra, manuaalisuoritukset	501	Pro Consona sosiaalityö, siirto kirjanpitoon
060	Ostoreskontran palauteaineisto	510	Kuntalaskutus / Musiikkiopisto
		515	Musiikkiopiston oppilasmaksut
101	Eri toimialojen laskutukset	525	Työpajalaskutus
105	Yleishallinnon laskutus	530	Liikunta- ja nuorisotyön laskutukset
110	Antolainat		
111	Lyhytaikaisten antolainojen laskutus	532	Voimailusalmaksut
		535	Uimahallilaskutus
120	Ruokapalvelulaskutus	540	Kirjastotoimen laskutus
310	Palkat	550	Asio -tilavarauslaskutus
315	Sosiaalisen luoton laskutus	701	Työlaskutus
320	Sosiaalitoimen laskutus	705	Venepaikkalaskutus
325	Päihdekliniikan laskutus	710	Toimitilavuokralaskutus
330	Vammaispalvelulaskutus	715	Jätehuoltomaksut
335	Perhetukikeskuksen laskutus	720	Hulevesilaskutus
340	Perheneuvolan laskutus	725	Työkonelaskutus
345	Psykiatrisen hoitokotipalvelun asiakasmaksusuudet	727	Puistotyölaskutus / sisäinen
		728	Tilapalvelu / sisäinen
350	Opiskelijaohjauspalkkiolaskutus	730	Tontinvuokralaskutus
354	Päivähoitolaskutus	735	Viljelypalstalaskutus
355	Perusturvan yleislaskutus	740	Rakennustarkastusmaksut
360	Hoitopäivämaksut / tk	741	Sisäinen vesilaskutus
365	Hammashuoltomaksut / tk	742	Vesi- ja jätevesilaskutus
370	Terveyskeskusmaksut / tk	743	Vesilaitoksen työkalulaskutus
375	Työterveyshuoltomaksut / tk	745	Teknisen osaston laskutus
380	Kunta- ja yrityslaskutus / tk	750	Ympäristötoimen laskutus
382	Vanhustenhuoltolaskutus	755	Siivoustoimen laskutus
385	Fysioterapiamaksut / tk	901	Keskusvarasto / tk
390	Kotihoitomaksut / kotisairaanhoido	991	Vanhat saatavat / Slh
401	Ostoreskontra 1	992	Vanhat saatavat / Äki
402	Ostoreskontra 2	993	Vanhat saatavat / tk
403	Ostoreskontra 3, sähköinen	999	Liitetietositteet / tilinpäätös

-----

8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Äänekoski 27.3.2023

Äänekosken kaupunginhallitus

Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

Tiina Liimatainen

Henna Penttinen

Harri Piilonen

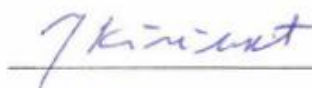
Matti Virtanen

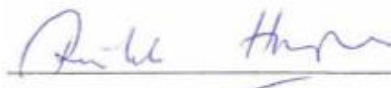
Joni Kotilainen

Marke Tuominen

Jorma Kiviranta

Riikka Happonen

Matti Tuononen, kaupunginjohtaja

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilintarkastuskertomuksen.

Äänekoski _____._____.2023

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori

HT, JHT

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 160 pages before this page

Dokumentet inneholder 160 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 160 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 160 sider før denne side

Detta dokument innehåller 160 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende